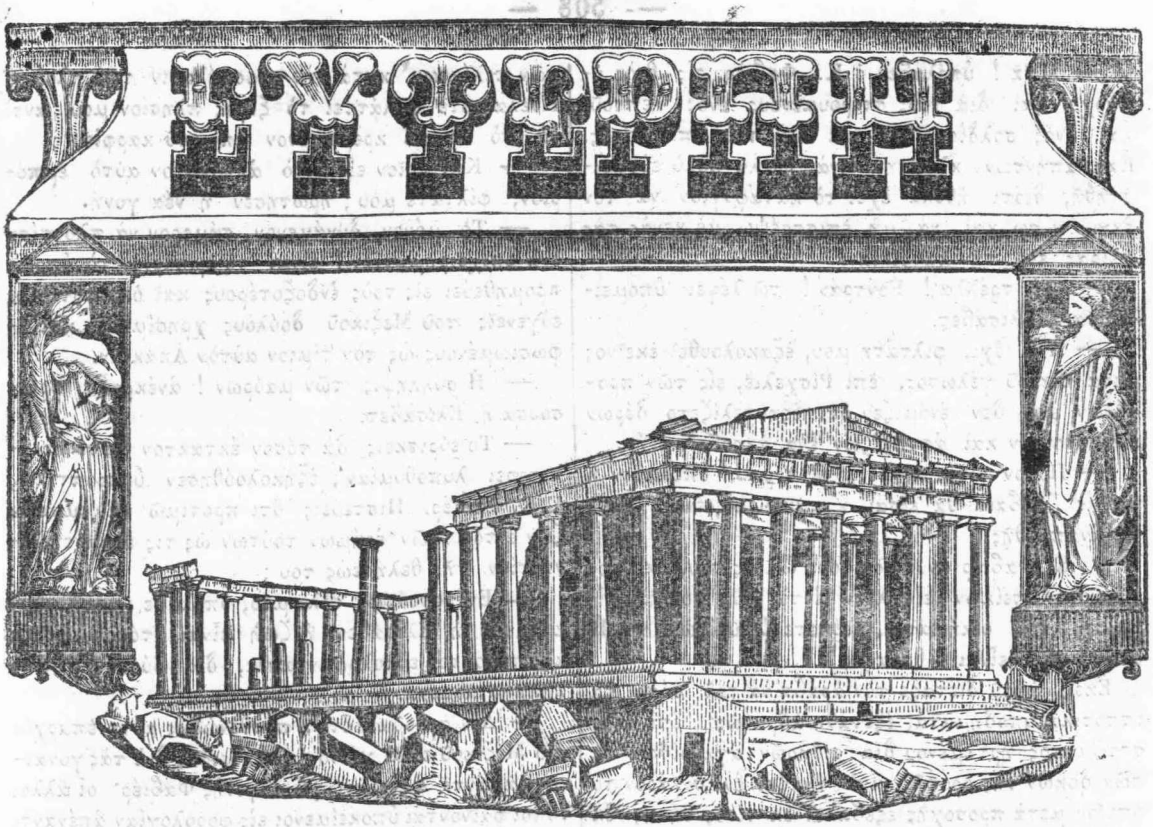

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλάδ. 22. **ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.** *Τόμος.* ΣΤ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1853.

ΟΙ ΧΡΥΣΟΘΗΡΑΙ.

(Συνέχεια, ὅρα φυλ. 21.)

Β'.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ νέα γυνὴ προχωρήσασα πλησίον τοῦ συζύγου της, ἔλαβε τὴν χεῖρά του, καὶ μετὰ τόνου γλυκυτάτης ἐπιπλήξεως καὶ προσώπου ἀπαστράπτοντος ἐκ χαρᾶς,

— Λοιπὸν ἦλθες, Γοντράν! τῷ λέγει. Περιμένουσα καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὅπως εὑρεθῶ παροῦσα κατὰ τὴν ἄφιξίν σου, δὲν ἐνεπνεύσθην καλῶς;

— Καὶ πρὸς τί, φιλτάτη; τῇ ἀπαντᾷ ξηρῶς ὁ σύζυγός της.

— Ἡμην τοσοῦτον ἀνήσυχος, φίλε μου· ὀλέθριαι μὲ κατεδίωκον ἀείποτε προαισθήσεις κατὰ τὴν ἀπουσίαν σου. Ἡ ἐπαρχία αὕτη εἶναι τόπος τόσον ἔρημος! Ἀλλ' ἰδοὺ ἦλθες τέλος πάντων! λησμονῶ ὅλους μου τοὺς φόβους, τοὺς ὁποίους ἡ εὐδαίμων αὕτη στιγμὴ ἐν ἀκαρεῖ διαλύει!

— Εἶσαι λοιπὸν ἡ αὐτὴ πάντοτε, Ἐλισάβετ, τῇ λέγει ὁ Κ. Φαβιὲρ, πάντοτε μὲ πάλλουσαν καρδίαν καὶ θρηνοῦσαν τὴν διάνοιαν; Δὲν ἦτο φρονιμώτερον νὰ κοιμᾶσαι ἠρέμα κατὰ τὴν νύκτα ταύτην ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός σου, χωρὶς ν' ἀνησυχῇς δι' ἐμὲ, καὶ μυρίας νὰ πλάττῃς χιμαίρας;

— Νὰ κοιμῶμαι ἡσύχως! ἐπανέλαβεν ἡ νεᾶνις, σπογγίζουσα δάκρυ ὡς μαργαρίτης παρασταθὲν εἰς τὰ βλέφαρά της, καὶ πῶς ἠδυνάμην, ὅτε ἠσθανόμην πεπηγὸς τὸ αἷμά μου, ἀναλογιζομένη ὅτι ὁδοιπορεῖς κατάμονος ἐντὸς τοῦ τόπου τούτου! Ὦ Γοντράν, πῶς δύναμαι νὰ ἡσυχάζω, ὅτε κατευνασθεῖσα ἐκ τοῦ κόπου, εἶδον φρικῶδές τι ὄνειρον; ὅτε σ' ἔβλεπα νὰ πίπτῃς εἰς ἐνέδραν ἐνὸς σμήνους Ἰνδῶν, ἢ νὰ σὲ καταδιώκωσι νομάδες ἀλῆται οἵτινες παρ' ὀλίγον νὰ σὲ φθάσουν καὶ νὰ σὲ συλλάβουν; Ὦ! ἀληθῶς! Προετίμων κάλλιον νὰ ἀγρυπνῶ διὰ παντὸς, ἢ νὰ κοιμῶμαι οὕτω!

— Μπᾶ! ὑπέλαβεν ὁ Κ. Φαβιὲρ, εἷς θεὸς ὑπάρχει καὶ διὰ τοὺς στερουμένους· ἑνὸς λεπτοῦ, καὶ ἑνὸς σολδίου, ὡς καὶ διὰ τοὺς πλουσίους. Ἐὰν ἀπήντων κλέπτην τινὰ, ἤθελα πολὺ εὐχαριστηθῆ, διότι ἤθελα ἔχει τὸ καταφύγιον νὰ τὸν ἐκγυμνώσω καὶ νὰ μὴ ἐπιστρέψω μὲ κενὰς τὰς χεῖρας εἰς τὴν κατοικίαν.

— Τί τρέλλα! Γοντράν! τῷ λέγει ὑπομειδιῶσα ἡ Ἐλισάβετ.

— Ἀλλ' ὄχι, φιλτάτη μου, ἐξακολουθεῖ ἐκεῖνος μετὰ πικροῦ γέλωτος, ἐπὶ Ρισχελιὲ, εἷς τῶν προγόνων μου δὲν ἐνόμιζεν ὅτι ἐξηυτελίζετο δέρων ἕνα φρουρὸν καὶ ἀφοπλίζων ἕνα ἀκροβολιστήν.

— Πόσον εἶσαι ὠχρὸς, φίλε μου! ὑπέλαβεν ἡ νεᾶνις· βέβαια θὰ εἶσαι κατακουρασμένος. Ἐλθὲ νὰ ἀναπαυθῆς!

Ὁ Κ. Φαβιὲρ ἀνύψωσε τοὺς ὤμους του, καὶ μηχανικῶς ὑπείκων εἰσῆλθεν ἐντὸς τῆς κοινῆς αἰθούσης τοῦ οἰκήματος, ἀείποτε ψιθυρίζων. — Ἡ ἀνάπαυσις, εἶναι ὁ θάνατος!

Ἐκεῖ, ἀφοῦ διέταξε τὸν ἄραβα νὰ τοῦ σύρῃ τὰ ἱπποτικὰ ὑποδήματα, ἐξετάθη ἀδρανῶς ἐπὶ ἑνὸς στρώματος ἠρτημένου διὰ σιδηρῶν ἀγκυρίδων ἐκ τῶν δοκῶν τῆς ὀροφῆς καὶ ἤναψεν ἓν σιγάρον τὸ ὁποῖον μετὰ προσοχῆς ἐξέβαλεν ἔκ τινος θήκης ἐκ σαντάλου εὐώδους· ἔπειτα ἤρχισε νὰ ῥοφᾷ κατὰ μικρὸν τὸν καφὲ ὃν ἡ Ἐλισάβετ τῷ προσέφερεν ἐντὸς φιαλίου πολυτίμως περικεκοσμημένου, ἀλλὰ καὶ περιέργως ὑπερμεγέθους.

Ἐπί τινας στιγμὰς σιωπὴ ἐκυρίευε τῆς αἰθούσης ἐκείνης. Ἡ νεᾶνις μὴ τολμῶσα νὰ τὸν διακόψῃ, διότι ἐνόει ὅτι φροντὶς ἰσχυρὰ καὶ διαλογισμὸς σπουδαῖος κατεῖχε τὸν νοῦν τοῦ συζύγου της, ηὐχαριστεῖτο μόνον νὰ ὑψώνῃ ἐνίοτε μετὰ φόβου τοὺς ὀφθαλμούς της ἐπ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἀδυνατοῦσα ἐπὶ τέλους νὰ θεωρῇ τὴν ὁλεθρίαν τοῦ Κ. Φαβιὲρ ἐπασχόλησιν, χωρὶς νὰ δύναται νὰ διακρίνῃ τὴν αἰτίαν, ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ

— Τὸ ταξείδιόν σου ὑπῆρξε λοιπὸν ἄνευ τινὸς ἀποτελέσματος, Γορτράν;

— Ναί, τῇ ἀπαντᾷ οὗτος μετὰ λυσσώδους ὕφους. Μάτην ἐζήτησα εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Μεξικοῦ ἕνα μόνον καταδρομέα ἔχοντα ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ. Οἱ ἔμποροι ὅλων αὐτῶν τῶν ἁλμυρῶν ὑδάτων εἰσὶν παραλελυμένοι καὶ πεφοβημένοι ἐκ τῶν πολιτικῶν τρικυμιῶν τῶν διαταραττουσῶν τὴν γηραιὰν Εὐρώπην. Οἱ μωροί! Κατ' αὐτὴν καὶ ποτὲ ἄλλοτε τὴν ἐποχὴν ἁλιεύουσιν εἰς θολὴν θάλασσαν. Ὤ! ἐὰν ἠδυνάμην νὰ ἐπιτύχω τὴν διεύθυνσιν ἑνὸς πλοίου, εὐπλόου καὶ δι' ἰσχυρῶν ὡπλισμένου τηλεβόλων, ἤθελα ἐπιχειρήσει ἐμπόριον, δι' οὗ θὰ ἐκέρδιζον ἑκατομμύρια.

— Ἐμπόριον, σὺ, Γοντράν, ὁ τόσον ὑπερήφανος ἐπὶ τῇ εὐγενείᾳ σου! τὸν διακόπτει ἡ Ἐλισάβετ.

— Ἔ! φιλτάτη μου, ἀπήντησεν ὁ εὐγενὴς, τὸ ἐμπόριον περὶ οὗ σὲ ὁμιλῶ εἶναι ὡραῖος καὶ καλὸς πόλεμος, ὅπου διακινδυνεύεται ἡ ζωὴ κατὰ πᾶσαν στιγμήν. Ἡ δὲ προξόρλησις γίνεται διὰ τῶν πελέκεων· κατὰ τὴν προσπέλασιν τῶν πλοίων. Ἤθελα τότε φυλάττει τὸ ξίφος πλησίον μου, ἀντὶ νὰ τὸ ἀφίνω κρεμάμενον ἐπὶ τοῦ καρφίου;

— Καὶ ποῖον εἶναι τὸ ἀλλόκοτον αὐτὸ ἐμπόριον, φίλτατέ μου; ἠρώτησεν ἡ νέα γυνή.

— Τὸ μόνον δυνάμενον σήμερον νὰ πλουτίσῃ ἕνα ἐπιχειρηματίαν! εἶναι τὸ ἐμπόριον τὸ ὁποῖον προμηθεύει εἰς τοὺς ἐνδοξοτέρους καὶ ὀκνηροτέρους εὐγενεῖς τοῦ Μεξικοῦ δούλους χρησίμους καὶ ἀφωσιωμένους ὡς τὸν τίμιον αὐτὸν Ἀκακίαν.

— Ἡ σύλληψις τῶν μαύρων! ἀνέκραξε φρίσσουσα ἡ Ἐλισάβετ.

— Τὸ εὑρίσκεις δὰ τόσον ἔκτακτον ὥστε σὲ ἐπιφέρει λυποθυμίαν; ἐξηκολούθησεν ὑπεροπτικῶς ὁ Κ. Φαβιέρ. Πιστεύεις ὅτι προτιμῶ νὰ ἐμμένω ζῶν ἐντὸς τῶν ἐρήμων τούτων ὡς τις ἐρημίτης ἐναντίον τῆς θελήσεώς του;

— Ἐν τοσούτῳ, φίλε μου, ὑπέλαβε μετὰ γλυκύτητος ἡ Ἐλισάβετ, ἡ ζωὴ εἶναι τόσον ὡραία καὶ τοσοῦτον εὔκολος ἐνταῦθα, διὰ δύο ὄντα ἀλληλαγαπώμενα.

— Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ἡ παρθενώδης αὕτη ἐπαρχία τοῦ Μεξικοῦ εἶναι γῆϊνος παράδεισος διὰ τὰς γυναῖκας, ἀπαντᾷ ἀμερίμνως ὁ εὐγενὴς Φαβιέρ· οἱ ἄλλοι τόποι φαίνονται ὑποκείμενοι εἰς φορολογίαν ἀπέναντι αὐτῆς, χορηγοῦντες ἕκαστος τὸ ὡραιότερον αὐτοῦ δένδρον, τὸ ὡραιότερον ἄνθος, τὸ γλυκυφωνότερον πτηνὸν καὶ τὴν διαυγεστέραν ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου. Τοῦτο εἶναι ἀληθές. Γνωρίζω ἐπίσης ὅτι αἱ γυναῖκες ἀρκοῦνται συνεχῶς νὰ θεωρῶσιν ἑαυτὰς εὐτυχεῖς, βλέπουσαι τὰς πρασίνους παιδιάδας καὶ τοὺς ἀστέρας, ἢ ἀκούουσαι μόνον τὸν θόρυβον ἑνὸς καταῤῥάκτου, τὴν κιθάραν ἑνὸς ῥαψῳδοῦ, ἢ τὸν ἐλεγειακὸν γογγυσμὸν ποιμένος τινὸς, καθημένου παρὰ τοὺς πόδας αὐτῶν· ἀλλ' ὁ ἀνὴρ, φιλτάτη μου παιδίσκη, ἔχει ἄλλην νὰ ἐκπληρώσῃ ἀποστολήν· δὲν δύναται νὰ ζῇ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ὡς ῥαψῳδὸς ἢ ποιμήν. Εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐξοδεύῃ τὴν ἐνεργητικότητα αὐτοῦ εἰς τὴν πάλην ἣν τῷ παρασκευάζει ἡ κοινωνία. Λοιπὸν δύναμαι ἐγὼ, ὁ ἄλλοτε αὐλικὸς τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τοῦ Τριανὼν, νὰ ἕρπω ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς ἀθλιότητος ταύτης, ἔχων πλησίον μου ἕνα χρυσοθύραν, χθὲς μὲν ῥακενδύτην ἐπαίτην καὶ σήμερον πλούσιον δεσπότην; ἐξορισθεὶς εἰς τὸ Μεξικὸν, ἐπεθύμουν νὰ εἶχα τὴν δύναμιν νὰ εὐχαριστῶ πάσας μου τὰς φαντασιοπληξίας, ὡς οἱ βασιλίσκοι ἐκεῖνοι Ἱσπανοὶ, οἵτινες ζῶσι σατραπικῶς, ἔχοντες πόλεις ἐκ παλατίων, λαὸν ἐκ δούλων, καὶ στόλον ἐκ πλοίων χρυσοπλήρων. Ὄχι! εἷς εὐγενὴς, ἀνδρείας καὶ θελήσεως εὐμοιρῶν, δὲν ἁρμόζει νὰ ἀποζῇ ὡς ποιητὴς, νοσοκομούμενος ἐντὸς τῶν τόπων τούτων, ἔνθα οἱ χείμαῤῥοι αὐτοὶ βρίθουσιν ἀπὸ ἄμμον χρυσῆν.

— Ὤ! Γοντράν, καὶ σὺ ἀφίνεις ἤδη τὰς ἐλπίδας σου νὰ κυματίζουν καὶ ν' ἀποπλανῶνται εἰς χιμαίρας! τῷ λέγει ἡ Ἐλισάβετ.

— Κυρία, ἀπαντᾷ βαρβάρως ὁ εὐγενὴς, ῥίπτων μετ' ἀγανακτήσεως τὸ ἄκρον τοῦ σιγάρου του

κατὰ γῆς, εἶναι εὔκολον εἰς μίαν γυναῖκα, μὴ ἔχουσαν εὐγενὲς αἷμα εἰς τὰς φλέβας της, νὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν ταπεινὴν ταύτην ὕπαρξιν ὁποίαν ὑφιστάμεθα ἐδῶ!

Αἱ λέξεις αὗται αἱ τοσοῦτον σκληραὶ, κατέστησαν ὑγρὸν τὸ βλέμμα τῆς νεάνιδος, ἥτις, διὰ τοῦτο, τῷ ἀπεκρίθη μετὰ σιγαλοτάτης καὶ τρεμούσης ἐκ συγκινήσεως φωνῆς.

— Οὐδέποτε μὲ διέφυγεν ἐκ τῆς μνήμης, Γοντράν, ὅτι εἶμαι θυγάτηρ ἐμπόρου, καὶ ὅτι μόνη ἡ εὐθύτης σου καὶ ἡ γενναιοψυχία σου σὲ ὤθησαν ὅπως, προσφέρων μοι τὴν προστασίαν σου, μοὶ χορηγήσῃς καὶ τὸ εὐγενὲς ὄνομά σου.

— Πτωχή μου θύγατερ! μ' ἀποδίδεις ἀρετὰς τραγωδιῶν, ὧν εἰμὶ ἀνίκανος, λέγει ὁ Κ. Φαβιὲρ ὁρμῶν εἰς ἄπειρον γέλωτα, καὶ ἐξαπλούμενος ἐπί τινος ἀνακλίντρου. Εἰσέτι δὲν ἐγνώρισες τὸν κόμητα Γοντράν, ἐὰν πιστεύῃς ὅτι σὲ ἐνυμφεύθη ὅπως προμηθεύσῃ ὕλην δράματος πρὸς τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ συνάδελφον, τὸν Κ. Φλωριὰν, τὸν λοχαγὸν τῶν λογχοφόρων.—Εἶναι κακὸν νὰ ἀστειεύεσαι ἐπὶ τοιούτου ἀντικειμένου, τῷ λέγει μετ' ὀδύνης ἡ Ἐλισάβετ. Δὲν εἶσαι πλέον ὁ αὐλικὸς τῶν Βερσαλλιῶν· πρὸς τί λοιπὸν νὰ ἐρυθριᾷς διὰ τοσοῦτον εὐγενῆ πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν θεωρεῖς γελοίαν, καὶ ἀξίαν ἀστειότητος καὶ ἐμπαιγμοῦ; Ὦ! οἱ σαρκασμοί σου οὐδέποτε ἔσονται ἱκανοὶ νὰ ἀφαιρέσωσι ἀπὸ τῆς καρδίας μου τὴν μνήμην τῆς νυκτὸς ἐκείνης καθ' ἣν μ' ἐφάνης ὥς τις σωτὴρ μου ἄγγελος!

— Ἀλλ' ἄγγελος παρῳδημένος, Ἐλισάβετ, διακόπτει ὁ Γοντράν. — Ὦ! πόσον ἤσουν τότε ὡραῖος, ἐξηκολούθησεν ἐκείνη, ὅτε μὲ σπινθηροβόλους τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὴν φωνὴν διατρέμουσαν ἐκ τῶν ἀπειλῶν ἐναντίον τῶν περιῤῥισάντων με κατὰ τὸν χορὸν ἐκεῖνον ἀνάνδρων, μὲ ὑπεστήριζες εἰς τὸν βραχίονά σου καὶ μὲ ἐξησφάλισες διὰ τοῦ μειδιάματός σου! — Σιώπα τώρα! προσπαθεῖς παντελῶς νὰ μὲ ἀναδείξῃς ἥρωα μυθιστορίας· ἀπέκαμα πλέον νὰ σὲ κρύπτωμαι, καὶ ἰδοὺ ἔχω τὴν ἐπιθυμίαν ἤδη νὰ σὲ εἴπω σήμερον ὅλην τὴν ἀλήθειαν. — Πῶς! ἀνέκραξεν ἡ Ἐλισάβετ πλῆρες δακρύων φέρουσα τὸ πρόσωπον, εἶναι λοιπὸν ψεῦδος ἡ φρικώδης ἐκείνη ἐπιβουλὴ τῆς ὁποίας ὑπῆρξα τὸ θῦμα;

— Ὄχι, βεβαίως, ὑπέλαβεν ὁ Γοντράν. Δύο ἄρχοντες καὶ εἷς μέγας κτηματίας ἀνεκάλυψαν τὸ ὡραιότερον κόσμημα τοῦ καταστήματος τοῦ πατρός σου, τοῦ βασιλέως τούτου τῶν χρυσοχόων τῆς πόλεως. Τὸ κόσμημα τοῦτο ἦσο σὺ, Ἐλισάβετ· ἀντὶ δὲ νὰ ἔλθουν εἰς συμπλοκὴν ὅπως ἀποφασισθῇ εἰς τίνα θέλει προσγίνει ἡ τιμὴ τῆς μαγευτικῆς ταύτης κατακτήσεως, εὐχαριστήθησαν νὰ παίξουν εἰς τοὺς κύβους τὴν θυγατέρα τοῦ χρυσοχόου, ὅστις μόλις ἐγνώριζε τὰ πρόσωπα καὶ ὀνόματά των. Ὁ κτηματίας ἐκέρδησε, οἱ δὲ δύο ἀντίπαλοί του τὸν ἐβοήθησαν δικαίως εἰς τὰς ἐρωτικὰς καταδιώξεις του. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ νὰ τὸν ἐρασθῇ, εὐχαριστήθη νὰ σὲ ἀπαγάγῃ καὶ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν μικράν του οἰκίαν. — Καὶ ἐκεῖ προετίμησα νὰ ἀποθάνω ἐκ τῆς πείνης μᾶλλον, ἢ νὰ ἐγγίσω τι ἐκ τῶν ὀλεθρίων ἐκείνων φαγητῶν καὶ ποτῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ ἄθλιος ἐστηρίζετο ἀναμφιβόλως ὅπως ἀπατήσῃ τὸ λογικόν μου καὶ νικήσῃ τὴν σωφροσύνην μου, ὡς ἔλεγε, ἀνέκραξεν ἡ νεᾶνις, φρίσσουσα εἰς τὴν τοιαύτην ἀνάμνησιν. Ἀλλὰ καὶ ἑτέρα μοὶ ἐπετέθη ἐνέδρα, ὅπου καὶ ἐνέπεσα. Εἷς τῶν ὑπηρετούντων με, μετ' ἐμπαικτικοῦ σεβασμοῦ, θεραπόντων, προσεποιήθη ὅτι δῆθεν ἐλάμβανεν εὐσπλαγχνίαν δι' ἐμὲ, καὶ μὲ προέτεινε ὅτι, ἐὰν ἤθελον νὰ ὑπογράψω μίαν ἔκθεσιν καταμηνυτικὴν πρὸς τὸν βασιλέα, ἦτο πρόθυμος νὰ τὴν διαβιβάσῃ εἰς τὴν Μεγαλειότητά Του. Ὁ τρόμος μὲ εἶχε καταστήσει τρελλὴν, καὶ ἐμπιστευθεῖσα εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ δεσμοφύλακος τούτου ὑπέγραψα τυφλῶς τὸν χάρτην ὃν μὲ παρουσίασεν.

— Τοῦτο ἦτο ἀληθὴς μηχανορραφία τοῦ Σκαπίνου, τῇ λέγει ὁ Κ. Φαβιέρ· Σὲ ἔκαμε νὰ ὑπογράψῃς τὴν κατάταξίν σου εἰς τὴν Ὄπερα, διὰ τῆς ὁποίας ἀπηλλάττεσο τοῦ λοιποῦ τῆς πατρικῆς σου ἐξουσίας.

— Λοιπὸν, ὅτε ὁ πατήρ μου ὑπῆγε νὰ ἱκετεύσῃ τὸν πρῶτον εὐγενῆ τῆς αὐλῆς, ἀπεδιώχθη ὡς ὑπηρέτης. Τῷ ἐπεδείχθη ἡ ὑπὸ τὸν ὀλέθριον ἐκεῖνον χάρτην ὑπογραφή μου· ἔγινεν ἔξω φρενῶν. Μάτην ὤμνυεν ὅτι ἦτο βέβαιος περὶ τῶν ἀρετῶν τῆς θυγατρός του, καὶ ὅτι ἡ ὑπογραφὴ αὕτη μοὶ ἀφῃρέθη διὰ βίας ἢ ἀπάτης· ἐκεῖνοι τὸν περιέπαιζον! ἀπολέσας δὲ πᾶσαν ἐλπίδα, μετέβη ἐκ τῶν παρακλήσεων εἰς τὰς ὕβρεις. Τὸν ἠπείλησαν ὅτι θέλει ἐπισκεφθῆ τὴν Βαστίλλην ἐὰν δὲν σιωπήσῃ, καὶ δύο ὑπηρέται τὸν ῥίπτουν ἔξω τῆς θύρας τοῦ οἰκήματος. Οὐδέποτε μὲ ἐρώτησες, Γοντράν, περὶ τῶν λεπτομερειῶν τούτων τῆς φρικτῆς ταύτης σκηνῆς, ἀλλὰ σήμερον θέλω τὰ πάντα νὰ μάθῃς, διότι οἱ λόγοι σου μοὶ ἐμπνεύουν τὸν φόβον, ὅτι ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο διασώζεις ἀμφιβολίας τινὰς ὑβριστικὰς δι' ἐμέ.

— Τί σημαίνει τὸ παρελθόν! τῇ λέγει ὁ Κ. Φαβιέρ. Δὲν σᾶς ζητῶ ποσῶς λόγον περὶ αὐτοῦ, Κυρία, διότι τὸ ἐξέλεξα μὲ κεκλεισμένα τὰ ὄμματα. — Ὦ! Γοντράν, μὲ νομίζεις λοιπὸν ἔνοχον; ἀνέκραξεν ἡ Ἐλισάβετ ὠχρὰ ὡς ὁ θάνατος καὶ σφίγγουσα τὸν βραχίονα τοῦ συζύγου της· ἐνόμισες ὅτι ἐκάλυψες τὸ σφάλμα μιᾶς νεάνιδος χορηγήσας αὐτῇ τὸ εὐγενὲς ὄνομά σου, ἢ μᾶλλον ὅτι ἐπροστάτευσας τὴν ἀπειλουμένην τιμήν της; ἀπάντησον! ἀπάντησον!

— Τί μὲ μέλει διὰ τὸ παρελθόν! ἐπανέλαβε ψυχρότατα ὁ Γοντράν. — Ὦ! ἀλλ' εἶναι τρομερὸν τοῦτο! λέγει ἡ δυστυχὴς γυνὴ, συστρέφουσα τὰς χεῖρας, καὶ ἠδυνήθης νὰ διατηρήσῃς ἐπὶ τόσα ἔτη ἐν τῷ μυχῷ τῆς καρδίας σου τὴν ὑβριστικὴν ταύτην δι' ἐμὲ ἰδέαν, ἠδυνήθης νὰ μοὶ προσγελᾷς, νὰ μὲ ὑποστηρίζῃς ἐπὶ τοῦ βραχίονός σου καὶ ἐνώπιον πάντων νὰ μὲ ἀποκαλῇς κυρίαν Φαβιέρ! Ὦ!

ὄχι, τοῦτο εἶναι ἀδύνατον! καὶ εὐγενὴς καὶ ὑπερήφανος εἶσαι, ὥστε δὲν ἠδύνασο νὰ συνδέσῃς τὴν ὕπαρξίν σου μετὰ γυναικὸς ἐν αἰσχύνῃ ζησάσης! ἂν ὅμως πραγματικῶς ἀμφιβάλλῃς, ἄκουσόν μου λοιπόν, κύριε, καὶ ὁρκίζομαι εἰς τὸν Θεὸν, νὰ ἀπολιθώσῃ ἐν τῷ ἅμα τὴν καρδίαν τῆς μικρᾶς μου Ἀλίσκης, τὴν καρδίαν τοῦ τέκνου μας, Γοντρὰν, ἐὰν δὲν σὲ εἴπω τὴν ἀλήθειαν. Ὁ ὅρκος οὗτος σὲ πείθει, σὲ ἀρκεῖ, ἢ μὲ ὑποθέτεις τοσοῦτον ἱκανὴν ὥστε νὰ ψεύδωμαι καὶ ἐνώπιον τοῦ Πλάστου; προσέθεσε μετὰ συντετριμμένης ἐκ τῶν λυγμῶν φωνῆς.

Ὁ ἐξόριστος ἀπήντησε μεθ' ὕφους βεβαρυμένου καὶ ἀφῃρημένου.

— Ἀποδίδω τὴν τυφλοτέραν εἰς ὅλους σου τοὺς λόγους πίστιν, Ἐλισάβετ! ἀλλὰ τὸ παρελθὸν εἶναι δι' ἐμὲ μηδαμινόν!

— Καλὰ, Γοντρὰν, ἰδοὺ τί συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἑσπέραν, καθ' ἣν τοσοῦτον σκληρῶς ἀπώθησαν τὸν πατέρα μου.

(Ἀκολουθεῖ.)

Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια, ὅρα φυλ. 24.)

Α. ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΦΙΛΟΥ.

— Ἀκούσατε, Κυρία, διέκοψεν ἡ Ῥοζαλία μετὰ συγκινήσεως καὶ φωνῆς ἠλλοιωμένης, δὲν θέλω νὰ σᾶς προσβάλω, πλὴν σᾶς λέγω ὅτι ὁ τρόπος οὗτος μ' εἶναι ἀπεχθής. Νὰ καθάπτεσθε τῶν ἠθῶν καὶ τῆς ὑπολήψεως τῶν νεανίδων τούτων διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι εἶναι πτωχαὶ, εἶναι πρᾶξις ἀναξία καὶ κακότροπος. Ἀστειεύεσθε, τὸ πιστεύω, ἀλλὰ ἡ συκοφαντία δὲν εἶναι ἀστεϊσμὸς χαρίεις. Κατ' ἐμὲ ἡ πενία παριστᾷ μὲν τὰς στερήσεις, τὴν δυστυχίαν συνεχῶς· ἀλλ' ὑποθέτει τὴν ἀρετὴν, τὴν γενναιότητα καὶ τὴν τιμήν.

— Μικροῦλά μου, ὁμιλεῖς μετὰ συντριβῆς, ὡς καλογρεῖα, εἶναι ὡραία ἡ μικρὰ διδαχή σου. Τὴν εἶπες καταλλήλως καὶ θαυμαστὰ, καὶ ἔπειτα τὸ μέγα προτέρημά της εἶναι ὅτι ἦτο σύντομος. Μὲ ἤρεσε πολὺ τῇ ἀληθείᾳ, καὶ δὲν σὲ ἀντιλέγω· ἀλλ' ἕνα μόνον λόγον θὰ σὲ εἰπῶ· ὅταν μάθῃς τὸ τί συμβουλεύει ἡ πτωχία εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ τί παρακινεῖ τοὺς ἄνδρας νὰ πράττουν, θέλεις κύψει ἐνώπιόν της μὲ πολὺ ὀλιγώτερον σέβας. Ὤ! ἄφες νὰ παρέλθῃ κἀνὲν ἔτος μετὰ τὴν ὑπανδρείαν σου, καὶ ἀφοῦ περάσῃς ἕνα χειμῶνα ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου, θέλομεν μετρήσει μαζῆ πόσας ἀπὸ τὰς ὡραίας πλάνας σου θὰ σὲ μένουν.

— Ἄ! Θεέ μου! ἐφώνησεν αἴφνης ἡ κυρία Καρολομάγνη, ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ ἀστεῖος, ὅστις ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς;

— Εἶναι ὁ πατὴρ τοῦ Κ. Σαμπανῆ, ἀπήντησεν ἡ Ῥοζαλία μετ' ἀξιοπρεπείας.

Ἡ Ῥοζαλία ἐχαιρέτησε τὴν Κ. Καρολομάγνη, καὶ μετέβη εἰς προαπάντησιν τοῦ Κ. Σαμπανῆ, ἢ μᾶλλον τοῦ *μπάρμπα*Σαμπανῆ, ὅπως τὸν ἔλεγον εἰς ὅλα τ' ἄλλα μέρη, πλὴν τῆς Κ. Βανδεμιέρη καὶ τῆς μνηστῆς τοῦ υἱοῦ του.

Ἡ Κ. Καρολομάγνη ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς τὴν θέσιν της στιγμὰς ἔτι τινὰς, καὶ δὲν ἐμακρύνθη εἰμὴ ἀφοῦ εἶδε τὸν *μπάρμπα* Σαμπανῆ διαβάντα τὸ δρύφρακτον τοῦ κήπου, καὶ ἀφοῦ ἀνέκραξε μετ' ἄκρας ἐκπλήξεως.

— Τοιοῦτος παράδοξος κύριος, πατὴρ ἑνὸς πράκτορος τῶν συναλλαγμάτων!

Β'. ΤΟ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΗΜΑ.

Ὁ κύων, ὅστις ἐφύλαττεν εἰς τὴν αὐλὴν, εἶδε τὸ δρύφρακτον τοῦ κήπου ὑπηνεῳγμένον, ἐφαντάσθη νὰ διασκεδάσῃ δι' ἑνὸς ἐν τῷ κήπῳ περιπάτου, καὶ ἠθέλησε ν' ἀκολουθήσῃ μετὰ νωχελείας τὰ βήματα τοῦ νεωστὶ ἐλθόντος.

— Καλημέρα, μικρά μου νύμφη, εἶπεν ὁ Κ. Σαμπανῆ, προσερχόμενος εἰς τὴν Ῥοζαλίαν, ἔχω τὴν ἄδειαν; ἐπρόσθεσεν ἐκτείνων τὰ χείλη του.

Ἡ Ῥοζαλία τῷ προέτεινε τὸ μέτωπόν της, ἀλλὰ κατὰ τὴν συνήθειάν του ἐπέθεσεν ἓν ἠχηρὸν φίλημα ἐφ' ἑκάστης τῶν παρειῶν τῆς κόρης.

Ἀφοῦ ἐρώτησαν περὶ τῆς ἀμοιβαίας ὑγείας των, ἡ Ῥοζαλία καὶ ὁ μέλλων πενθερός της ἦλθον εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐκάθητο, βεβυθισμένη εἰς ὕπνωσιν, ἡ Κ. Βανδεμιέρη. Μετὰ τὰς συνήθεις προσρήσεις ἐκάθησαν ὅλοι ἐν κύκλῳ, ὁ Κ. Σαμπανῆ ἔλαβε θέσιν ἐπὶ χθαμαλοῦ τινος σκίμποδος ἀπέναντι τῶν δύω κυριῶν, καὶ πρὶν νὰ προφέρῃ λέξιν, ἔβαλε τὸν πῖλόν του μεταξὺ τῶν κνημῶν του, καὶ ἔρριψε μεγαλοπρεπῶς ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν τὰς ἄκρας τοῦ πελωρίου ἐπενδύτου του. Τὸ σκηνικὸν τοῦτο κίνημα δὲν ἐλάνθανε τὸν κύνα, ὅστις ἦλθεν ἀθορύβως νὰ πολλαπλασιάσῃ τὸ σύμπλεγμα τοῦτο τῶν λογικῶν ὄντων, ἐξαπλόνων τὴν ἀκηδ ἀν του ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ τάπητος, τὸν ὁποῖον ὁ Κ. Σαμπανῆ εἶχε τὴν ἀλαζόνα ἀδυναμίαν νὰ θεωρῇ ὡς τὸν πλοῦτον τῆς ἐνδυμασίας του.

Ὁ Κ. Σαμπανῆ τέλος ἤρχισε τὴν ὁμιλίαν του.

— Ὡς σᾶς ἔλεγα λοιπὸν, ὁ υἱός μου ἤθελε νὰ σᾶς γράψῃ. Τί ἀνάγκη εἶναι νὰ γράψῃς; δὲν εἶμαι ἐδῶ ἐγὼ διὰ νὰ κάμω τὴν παραγγελίαν σου, τὸν εἶπα· θὰ λάβω τὴν εὐχαρίστησιν καὶ τὴν τιμὴν νὰ προσφέρω τὰ σεβάσματά μου εἰς τὰς κυρίας.

— Σᾶς βλέπομεν εὐχαρίστως, Κ. Σαμπανῆ, εἶπεν ἡ Κ. Βανδεμιέρη μετὰ ψυχρότητος, ἀλλὰ ἐπὶ ποίας ὑποθέσεως ἐπιθυμεῖ νὰ μὲ γράψῃ ὁ υἱός σας;

— Ἰδοὺ καὶ ἤλθομεν εἰς τὴν ἀληθῆ ὑπόθεσιν τῆς ἐπισκέψεώς μου, ἀπήντησεν οὗτος μετὰ μείζονος ἀληθείας, ἡ εὐγενείας. Προσοχή! πρόκειται νὰ τὰ εἰπῶ ὅλα καὶ νὰ μὴ λησμονήσω τίποτε, ἄλ-

λως, ἔχω νὰ πάθω λούσιμο, καθὼς λέγουν κοινῶς. Γελᾷς, μικρή μου νύφη, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτως. Ναὶ, ναὶ, ὁ Κ. υἱός μου λαμβάνει τὸ θάρρος τοῦτο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν· θέλει νὰ διδάσκῃ τὸν πατέρα του! Ἀλλὰ μὴ νομίσετε, ὅτι κάμνει τοῦτο, διότι εἶναι κακὸς . . . . Θὰ εἰπῶ λοιπὸν τὴν παραγγελίαν του αὐτολεξεὶ, διὰ νὰ μὴ κάμω λάθος. Ἔπειτα θὰ σᾶς εἰπῶ τί φρονῶ κ' ἐγὼ περὶ αὐτῆς, τοιουτοτρόπως θέλετε μάθει ἐντελῶς τὸ πρᾶγμα. Εἶναι ὀλίγον ἀδιάθετος καὶ δὲν θὰ εἰμπορέσῃ νὰ ἔλθῃ τὸ ἑσπέρας καὶ σᾶς ζητεῖ συγγνώμην. Ἰδοὺ ἔκαμα τὴν παραγγελίαν μου. Τώρα τί εἶναι αὐτὴ ἡ ἀδιαθεσία; θὰ σᾶς τὸ εἴπω, διὰ νὰ μὴν ἀνησυχήσετε, δὲν ἀξίζει ὁ κόπος. Ἡ ἀδιαθεσία αὕτη εἶναι ὑπερβολὴ ὑγείας, τὸ κακὸν τοῦτο εἶναι οἰκογενειακόν. Ἔβαλε λοιπὸν τριάντα ὀβέλλας, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰπῶ ποῦ· δὲν τὰς ἔβαλε βεβαίως ὀπίσω ἀπὸ τὰ αὐτιά . . .

Καὶ ἐξηκολούθει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ὁμιλῇ. Ὁ Σαμπανῆ οὗτος δὲν ἦτο οὔτε δειλὸς, οὔτε ἐντροπαλὸς, ἀλλὰ περιέπιπτεν εἰς ἀμηχανίαν, ἥτις ἐπροδίδετο διὰ στωμυλίας ἀνεξαντλήτου. Ἅπαξ ἀρχίσας ὡμίλει πάντοτε, καὶ δὲν ἤξευρε πῶς νὰ σταματήσῃ. Ἂν τὸν ἄφινέ τις ἤθελεν ὁμιλεῖ ἀτελευτήτως.

— Ἐλπίζω ὅτι ἡ ἐνόχλησις τοῦ υἱοῦ σας δὲν θέλει ἔχει δυσαρέστους συνεπείας, διέκοψεν ἡ Κ. Βανδεμιέρη, καὶ ὅτι ἅμα ἀναλάβῃ τὴν ὑγείαν του, θέλει σᾶς συνοδεύσει τὴν κυριακήν.

— Καὶ πῶς! ἀπεκρίθη ἐνιστάμενος, θὰ τὸν ἰδῆτε αὔριον, νὰ ἦσθε βεβαία, τὴν κυριακὴν δὲ θέλομεν ἔλθῃ μαζῆ νὰ τιμήσωμεν τὸ γεῦμά σας, ὡς ἔχομεν συμφωνημένον. Κανονίσατε τὰ τοῦ γεύματος διὰ δύο ὁμοτραπέζους, θὰ ἔλθωσιν ὁ εἷς πρὸ πάντων μὲ καλὴν ὄρεξιν . . . Καὶ ἐξηκολούθει λέγων ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ὀρέξεώς του, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τῷ δίδεται κἀμμία ἀπάντησις. Ἐνόμισε λοιπὸν ὅτι ἡ εὐγένεια τῷ ὑπηγόρευε τὸ νὰ μὴν ἀφήσῃ τὴν συνδιάλεξιν νὰ διακοπῇ, καὶ ἐπανέλαβε τὴν φλυαρίαν του ἀτελευτήτως.

Ἀλλὰ τέλος ἦλθε καὶ ἡ ὥρα καθ' ἣν ὁ ὀχληρὸς οὗτος συμπέθερος ἐχρεώστει ν' ἀναχωρήσῃ. Ἡ Κ. Βανδεμιέρη καὶ ἡ θυγάτηρ της τὸν συνώδευσαν μέχρι τοῦ δρυφράκτου τοῦ κήπου. Ὅτε δὲ ἀπῆλθεν, ἡ Κ. Βανδεμιέρη παρήγγειλε τῆς θυγατρός της νὰ ὑπάγῃ νὰ σηκώσῃ τὰ ἐν τῷ κήπῳ ῥαψίματά της, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὰ δωμάτιά της. Ἡ Ῥοζαλία ὑπήκουσεν εἰς τὴν μητέρα της, ἀλλ' ἐπανελθοῦσα εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχον ὑποδεχθῆ τὸν Κ. Σαμπανῆ, καὶ βλέπουσα, ὅτι εἶναι μόνη, ἐξήγαγε τοῦ κόλπου της μικρόν τι δελτίον, τὸ ὁποῖον ἀνέγνω ἐπανηλειμμένως, εἶτα ἔμεινε σκεπτικὴ, σπογγίζουσα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δάκρυά τινα κρύφια ἐκρέοντα τῶν ὀφθαλμῶν της.

Ἡ Κ. Καρολομάγνη, ἥτις δὲν εἶχεν ἀπέλθει τοῦ κήπου, ἐφάνη αἴφνης καὶ διετάραξεν ἀδιακρίτως τὴν μελαγχολίαν καὶ τὴν σύγνοιαν τῆς νέας.

— Μικρὴ καὶ ἀγαπητὴ ὑποκρίτρια, εἶπεν ἀσπαζομένη, κλαίεις κρυφίως. Ἔχεις θλίψιν καὶ δὲν τὴν ἐμπιστεύεσαι εἰς τὴν καλητέραν φίλην σου.

— Δὲν κλαίω, κυρία, ἀπατᾶσαι, ἀπεκρίθη ἡ Ῥοζαλία, σπογγίζουσα τὰ ὄμματά της.

— Δὲν εἶναι καλὸν νὰ λέγῃς ψεύματα, εἶναι ἁμάρτημα τρομερόν.

— Ἐντρέπομαι ὅτι ἔκλαια, ἀπήντησεν ἡ Ῥοζαλία, εἶναι ἀδυναμία τις παιδική, τὴν ὁποίαν δὲν εἰμπόρεσα νὰ νικήσω, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν θέλω δυσκολευθῆ νὰ δώσω τὴν ἐξήγησιν.

— Ὦ! πόσον ὑποκρίνεσαι, φιλτάτη Ῥοζαλία! Τὸ νὰ κρύπτεσαι ἀπὸ τὴν μητέρα σου, τοῦτο τὸ ἐννοῶ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐμέ; διότι ὅτε ἠρχόμην, ἀνεγίνωσκες ἓν γράμμα, τὸ γράμμα τοῦτο εἶναι τοῦ ἐξαδέλφου σου. Ἰδοὺ ἡ ἐξήγησις τῶν δακρύων σου.

Εἴτε ἡ Ῥοζαλία δὲν εἶχε πλέον δύναμιν νὰ ὑπερασπίζῃ ἑαυτὴν κατὰ τῆς φιλικῆς ἱεροκρισίας τῆς Κ. Καρολομάγνης, εἴτε ἠθέλησε νὰ δείξῃ εἰς αὐτὴν τὸ σφάλμα της ὁποῖον ἦν, χωρὶς νὰ τῇ συγχωρήσῃ νὰ συλλάβῃ ὑπονοίας ἀδίκους, καὶ τέλος διότι εἶχεν ἀνάγκην ν' ἀνακουφίσῃ τὴν θλίψιν της, ἐκχέουσα αὐτὴν εἰς ἄλλου καρδίαν, τῇ ἔτεινε τὸ γράμμα τοῦ Ἐρνέστου Σκβρὰν, τὸ ὁποῖον ἐκράτει συντεθλασμένον εἰς τὴν χεῖρα.

Ἡ Κ. Καρολομάγνη διέτρεξε τὸ γραμμάτιον, καὶ καθ' ὅσον ἀνεγίνωσκεν ἐξέφραζε μεγαλοφώνως τὰς σκέψεις της.

— Πῶς! φεύγει! εἶπε κατὰ πρῶτον, φεύγει αὔριον, ὁ δυστυχὴς νεανίας! Θέλει νὰ σὲ ἀποχαιρετήσῃ, φυσικώτατον! Ἀλλὰ τί τρέλλα! νὰ ζητῇ νὰ καταβῇς τὴν νύκτα εἰς τὴν ὁδὸν διὰ νὰ σὲ ἐννοήσῃ καὶ ὁ θυρωρὸς, αἴ; οἱ ἐρωτευμένοι ὅλοι εἶναι οἱ ἴδιοι ἐγωϊσταὶ καὶ ἀδέξιοι. Κλαίει, ἀπελπίζεται, τὸ φίλτατον παιδὶ, εἶναι ὡραιοτάτη ἡ γραφή του. Ἀλλὰ νά! θὰ ἔλθῃ εἰς τὰς πέντε ὥρας, κατὰ τὴν συνήθειάν του, λέγει, διὰ νὰ τὸν κάμῃς νόημα ἀπὸ τὸ παράθυρον, ἂν θὰ καταβῇς ἢ ὄχι· δὲν ἔχεις καιρὸν νὰ χάνῃς, αἱ πέντε πλησιάζουν. Ὁπλίσου μὲ γενναιότητα, καὶ δόσε του νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ζητεῖ ἀδύνατα, διότι δὲν ἔχεις ὄρεξιν, ὑποθέτω, νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν συνέντευξιν;

— Δὲν πρέπει νὰ ὑπάγω. Ἐν τούτοις αὐτὸς ἀφίνει τὴν πατρίδα του, τὴν ἀφίνει ἐξ αἰτίας μου· εἶπεν ἡ Ῥοζαλία ὑψοῦσα εἰς οὐρανὸν τὰ ὡραῖα δακρύβρεκτα ὄμματά της.

— Ὁ καϋμένος ὁ ἐξάδελφος! εἶπεν ἡ Κ. Καρολομάγνη.

— Καταδικάζει ἑαυτὸν εἰς τὴν ἐξορίαν, διὰ νὰ μὴ γίνῃ μάρτυς τῆς ὑπανδρείας μου!

— Ὦ! φιλτάτη μου, ἀπήντησεν ἡ πολύπειρος γυνὴ, μὴ μᾶς ἀπατοῦν αἱ μεγάλαι λέξεις· ἂν ὁ θελκτικὸς ἐξάδελφός σου μεταβαίνῃ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν, βεβαίως τὸν προσκαλοῦσιν ὑποθέσεις, αἵτινες δὲν ἔχουν παραμικρὰν σχέσιν μὲ τὴν ὑπανδρείαν σου, ἄλλως ἤθελεν ἐξορισθῆ ἄριστα εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Λουξεμβούργου ἢ τοῦ Βάλτου, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀπελπισίας του. Ἔσο

βεβαία, ὅτι, ἂν σὲ ἀγαπᾷ, ταχέως θὰ τὸν ἐπανιδῇς.

— Ὁ χωρισμός μας θὰ ἦναι αἰώνιος, ἀπεκρίθη ἡ Ῥοζαλία μετ' ἤχου φωνῆς ἐμπλέου ἐπισημότητος.

— Δὲν τὸ πιστεύω, ἀντέκοψεν ἡ Κ. Καρολομάγνη, μιμουμένη τὴν φωνὴν καὶ τὴν χειρονομίαν τῆς Ῥοζαλίας. Ἀλλ' ἂν τοῦτο συμφέρῃ καὶ εἰς τοὺς δύο δὲν ἐναντιοῦμαι. Ἔ, εἶπεν οἱονεὶ ἐμπνευσθεῖσα, μ' ἔρχεται ἰδέα τις. Ἐπιθυμεῖς ἐξάπαντος νὰ τοῦ εἰπῇς τὸ τελευταῖον χαῖρε; δὲν ἔχει οὕτως;

— Ἤθελα ἂν ἠδυνάμην νὰ τὸν ἐμποδίσω.

— Λοιπὸν, ζήτησον ἀπὸ τὴν μητέρα σου, ἐπὶ προφάσει τοῦ νὰ ἔλθῃς νὰ περάσῃς μίαν ὥραν εἰς ἐμὲ τὸ ἑσπέρας, καὶ γράψε εἰς τὸν ἐξάδελφόν σου νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτός.

— Σ' εὐχαριστῶ. Ἀλλὰ πῶς νὰ τὸν εἰδοποιήσω; ποῦ νὰ τὸν γράψω;

— Δὲν τὸν ξαναέγραψες;

— Ποτὲ, κυρία, ἀπήντησεν ἡ Ῥοζαλία μετὰ χειρονομίας ἀρνητικῆς.

— Μὴ χάνωμεν τὸν καιρόν μας εἰς τὸ νὰ λαμβάνωμεν πλαστικὰς θέσεις, φιλτάτη μου Ῥοζαλία, καθὼς ἐλάμβανες τὰ γράμματά του, ἐφρόνουν, ὅτι ἐδύνασο καὶ ν' ἀπαντᾷς· δὲν τὸ ἔπραξες, τόσον τὸ καλήτερον, εἶναι φρόνιμον τοῦτο. Ἄκουε λοιπὸν, ἀναβαίνω εἰς τὴν τὴν οἰκίαν μου νὰ γράψω εἰς τεμάχιον χαρτίου τὰς τέσσαρας αὐτὰς λέξεις, οὐδόλως ὑπόπτους. « Ἀπόψε, ἀπὸ τὰς 7 ἕως εἰς τὰς 8 ὥρας, κάμε μίαν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Κ. Καρολομάγνην. » Εἰς τὰς πέντε ὥρας, μὲ τὸ χαρτίον τοῦτο θέλω περιτυλίξει ἓν πεντάλεπτον, τὸ ὁποῖον ῥίπτω ἀπὸ τὸ παράθυρον εἰς τὸν ὡραῖον ἡμῶν Λινδόρον. Ἐὰν δὲν ἐννοήσῃ, θὰ φύγῃ χωρὶς νὰ μᾶς εἰπῇ τὸ χαῖρε, καὶ θὰ ἦναι ἄξιος τῆς τύχης του. Ὅταν τις ἦναι ἐρωτευμένος χρεωστεῖ νὰ ἐννοῇ ἀπὸ ἓν κ ὶ χ, καὶ ὅταν δὲν ἐννοῇ, χρεωστεῖ νὰ μαντεύῃ.

— Ὤ! θὰ ἐννοήσῃ κάλλιστα! ἐκραύγασεν ἡ Ῥοζαλία, ἀφίνουσα νὰ δηλωθῇ μετ' ἀφελείας ἡ παιδικὴ αὕτη χαρά.

Καὶ ἀπέδρα φορτωμένη τὸν κάλαθον, ἐνῷ ἦσαν τὰ ῥαψίματα τῆς μητρός της.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματος, ἡ Ῥοζαλία ἔκρινε τὴν στιγμὴν κατάλληλον, καὶ μετὰ φωνῆς τρεμούσης ἐζήτησε παρὰ τῆς μητρός της τὴν ἄδειαν ν' ἀναβῇ εἰς τῆς Κ. Καρολομάγνης. Ἡ Κ. Βανδεμιέρη, ἐκτάκτως πως, εὑρίσκετο εἰς ἐπιεικῆ διάθεσιν πνεύματος.

— Συγκατανεύω, εἶπεν, ἀλλὰ πρώτην καὶ ὕστερην φοράν. Τώρα, ἐπρόσθεσε, θὰ σὲ εἰπῶ τὰ αἴτια διὰ τὰ ὁποῖα σήμερον μὲν σὲ τὸ ἐπιτρέπω, αὔριον ὅμως δὲν θέλω σὲ συγχωρήσει.

Ὅτε ἐτελείωσε τὸ γεῦμά της, ἡ Κ. Βανδεμιέρη ἐστήριξεν ὁλόκληρον τὸ σῶμά της εἰς τὴν ἕδραν, καὶ ἤρχισε λέγουσα οὕτω.

— Σὲ συγχωρῶ, νὰ ὑπάγῃς ἀπόψε εἰς τῆς Κ. Καρολομάγνης καὶ νὰ μείνῃς κάμμίαν ὥραν, διότι ἀπεκρίθης εἰς τὴν πρόσκλησίν της, δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς, ὅτι διὰ νὰ δεχθῇς, ἔπρεπε νὰ λάβῃς τὴν συγκατάθεσίν μου.

— Ἐνόμισα, ὅτι πράττω τὸ καθῆκόν μου.

— Μὴ μὲ διακόπτῃς, ἐὰν τώρα δὲν ἐπήγαινες, ἤ ἄρνησίς μου θὰ εἶχε σημασίαν προσβλητικὴν τῆς φιλαυτίας της, κ' ἐγὼ δὲν θέλω νὰ φανῶ ποίαν ἔχω ὑπόληψιν περὶ αὐτῆς. Ἰδοὺ τὸ αἴτιον τῆς συγκαταθέσεώς μου. Ἄλλην φορὰν, ἂν σοὶ ἐπαναλάβῃ τὸ αὐτὸ, νὰ λάβῃς ἐπάνω σου τὴν ἄρνησιν, καὶ νὰ εἰπῇς, ὅτι τὸ χρέος σου σὲ ὑπαγορεύῃ νὰ μένῃς παρὰ τῇ μητρί σου.

Ἡ Ῥοζαλία ἐχαμήλωσε τὴν κεφαλὴν μὲ ἦθος τεταραγμένον.

— Δὲν σ' ἀποτείνω ἐπίπληξιν, κόρη μου, ἐπανέλαβεν ἡ μήτηρ μετ' εὐμενείας, ἥτις δὲν τῇ ἦτο συνήθης, σὲ δίδω μάθημα. Δὲν θέλω νὰ σχετισθῇς μ' αὐτὴν τὴν γυναῖκα, διότι τὴν περιφρονῶ.

— Εἶναι δυνατόν! εἶπεν ἡ Ῥοζαλία μετὰ θαυμασμοῦ, καὶ σχεδὸν ἔντρομος ὅτι ἤκουσε τὴν μητέρα της νὰ ἐκφρασθῇ τοιουτοτρόπως περὶ γυναικὸς, εἰς ἣν εἶχεν ἐμπιστευθῇ τὸ μυστήριον τῆς καρδίας της.

— Καὶ διὰ τοῦτο, μὴ νομίσῃς, ἐξηκολούθησε λέγουσα ἡ μήτηρ ὅτι ἔχω αἴτια μυστικά. Καθόλου. Εἶναι ἔγγαμος, δὲν ζῇ μετὰ τοῦ ἀνδρός της, τοῦτο μὲ ἀρκεῖ.

— Ἀλλ' ἐὰν ζῶσι χωριστὰ, εἶπεν ἡ Ῥοζαλία ἐγκαρδιωθεῖσα ἐν μέρει, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ χωρισμένοι, διότι, τὸ γνωρίζετε καλῶς, ὁ σύζυγός της ἔρχεται τρὶς ἢ τετράκις τοῦ ἔτους νὰ περάσῃ ἡμέρας τινὰς πλησίον της, ἅμα ἡ φροντὶς τῶν συμφερόντων του τοῦ τὸ συγχωρεῖ, μ' εἶπεν αὐτή.

— Ἐὰν ἐσέβετο ἑαυτὴν, ἤθελε ζῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν πλησίον τοῦ ἀνδρός της. Ἐκεῖ ἦν ἡ θέσις της. Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὑπὸ ὁποιανδήποτε πρόφασιν ζῇ μόνη εἰς Παρισίους, θὰ εἴπῃ ὅτι προτιμᾷ τὴν εὐχαρίστησίν της, τὰς ὀρέξεις της ἀπὸ τὸ καθῆκον αὐτῆς, ὅτι δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἄνδρα της.

— Μὲ συγχωρεῖς, μητέρα, νὰ σὲ κάμω μίαν ἐρώτησιν;

— Σὲ ἀκούω.

— Μία γυνὴ εἶναι διὰ τοῦτο καὶ μόνον ἀξιοκαταφρόνητος διότι δὲν ἀγαπᾷ τὸν σύζυγόν της;

— Ναὶ, κόρη μου;

— Ἀλλ' ὅμως, εἶπε δειλῶς ἡ Ῥοζαλία, ἂν δὲν τὸν ἔκλεξεν αὐτὴ, ἂν, δεχομένη αὐτὸν ἠναγκάσθη νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν προσταγὴν τῆς οἰκογενείας της;

— Δὲν ἐκφράζεσαι καθαρῶς, κόρη μου, ἀλλὰ νομίζω νὰ ἐννοῶ, ὅτι θέλεις νὰ εἰπῇς περὶ σοῦ καὶ τοῦ Κ. Σαμπανῆ.

Ἡ Ῥοζαλία ἤγειρεν ἐπὶ τῆς μητρός της βλέμμα ἔμπλεον μελαγχολίας.

— Δὲν τὸν ἀγαπᾷς εἰσέτι, ἐξηκολούθησεν ἡ μήτηρ, τὸ ἐννοῶ· μόλις τὸν ἐγνώρισες. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, καθ' ὅσον θέλεις ἐκτιμᾷ τὰ προτερήματά του, καὶ ὅτε θὰ γίνῃ σύζυγός του, θέλεις τὸν ἀγα-

πήσει, εἶμαι βεβαία, διότι εἶναι ἄξιος τούτου, καὶ διότι εἶναι τὸ χρέος σου νὰ τὸν ἀγαπᾷς. Ἄκουσον, Ῥοζαλία, ἐπρόσθεσεν ἡ μήτηρ μετὰ πικροτάτης ἐκφράσεως ἀγαθότητος, θέλω σὲ εἰπεῖ τὸν στοχασμόν σου, διότι τὸν μαντεύω. Σὲ κατέχει ἡ ἰδέα τοῦ Ἐρνέστου, τοῦ ἐξαδέλφου σου. Φρονεῖς πῶς τὸν ἀγαπᾷς, κ' ἐνδομύχως μὲ ἐλέγχεις, ὅτι δὲν τὸν δέχομαι γαμβρόν μου. Εἶναι ἀληθές;

Ταῦτα ἀκούουσα ἡ Ῥοζαλία, ὠχρίασε καὶ ἐρυθρίασεν ἐναλλάξ. Ἐν τῇ ταραχῇ καὶ ἀμηχανίᾳ της ἐκάλυψε τὸ πρόσωπόν της διὰ τῶν χειρῶν, ὡς διὰ νὰ κρύψῃ τὴν ἐντροπήν της, διότι ἔκρινεν ἑαυτὴν ἔνοχον.

— Αἴ λοιπὸν, κόρη μου, θέλεις μὲ εὐγνωμονεῖ βραδύτερον διὰ τὴν ὁποίαν σὲ κάμνω ὑπηρεσίαν. Θὰ μὲ εὐλογῇς δι' ὅλης σου τῆς ζωῆς, ὅτι ἐπροτίμησα τὸν Κ. Σαμπανῆ ἀνθ' ἑνὸς νέου αὐταρέσκου, νωθροῦ, ὅστις ἀγαπᾷ τὸ μικρὸν ἄτομόν του πολὺ πλέον τῆς ἐξαδέλφης του, καὶ ὅστις ἀποβλέπει μᾶλλον εἰς τὴν περιουσίαν σου παρὰ εἰς σὲ αὐτήν. Ὁποία διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου! Σύγκρινον τὴν διαγωγὴν ἑκάστου, καὶ εἰπὲ ἐὰν ἐδυνάμην νὰ διστάσω εἰς τὴν ἐκλογήν μου. Ὁ μὲν, γεννηθεὶς πτωχὸς, κατώρθωσε, διὰ τῆς ἐργασίας του, νὰ ἔχῃ κοινωνικὴν θέσιν, καὶ εἶναι ἡ βακτηρία τῶν γονέων του. Ὁ ἄλλος, γεννημένος εἰς τὰ πλούτη, ζῇ ἐν ἀργίᾳ, παραδίδεται εἰς τὰς διασκεδάσεις, καὶ καταδικάζει τὴν μητέρα του εἰς στενοχωρίας διὰ νὰ εὐχαριστῇ τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν ὀκνηρίαν του. Ὁ πρῶτος εἶναι ἀνὴρ σοβαρὸς καὶ ὑπὸ πάντων ὑποληπτόμενος, ἐξασκῶν ἐντίμως τὸ ἐπάγγελμά του, ἔχων ἀσφαλῆ θέσιν καὶ τάξιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ὁ δεύτερος εἶναι νεανίας, ἄνευ πείρας, ἄνευ ὑπολήψεως, ὅστις μέχρι τοῦδε δὲν διεκρίθη κατ' ἄλλο τι, ἢ κατὰ τὴν τέχνην τοῦ νὰ φορῇ καλῶς τὰ ἐνδύματά του, νέος ἄνευ ἔργου, ἄνευ ἱκανότητος, καὶ τὸ χειρότερον, ἄνευ τόλμης τοῦ ν' ἀποκτήσῃ ταῦτα· ὅστις μήτε ἔπραξέ τι, μήτε θὰ πράξῃ ποτέ. Τέλος καὶ τοῦτο μόνον ἤρκει ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς προτιμήσεώς μου, ὁ Κ. Σαμπανὴ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου διὰ τῆς μεγάλης θύρας, στηριζόμενος εἰς τὸν βραχίονα ἀρχαίου φίλου τοῦ πατρός σου, καὶ κηρύττων φανερὰ τοὺς σκοπούς του καὶ τὰ σχέδιά του. Ὁ Ἐρνέστης ἐκ τοὐναντίου παρεισέδυσεν ἐνταῦθα κρύπτων τοὺς φιλοκερδεῖς σκοπούς του, ἐφέρθη ὡς ἄτιμος. Ῥοζαλία, εἶπε τελειόνουσα, δὲν ζητῶ νὰ μ' ἀποκριθῇς, ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ νὰ προσέξῃς σοβαρῶς εἰς τοὺς λόγους μου.

Ἡ Ῥοζαλία, ἐκπλαγεῖσα καὶ συγκινηθεῖσα ἐκ τῶν λόγων τούτων τῶν φιλικῶν καὶ φρονίμων, ἤλεγχεν ἑαυτὴν μεγάλως. Ἦτον ἑτοίμη νὰ ὁμολογήσῃ τὰ πάντα εἰς τὴν ἀγαθὴν μητέρα της, ὅτε ἤκουσεν αἴφνης τόνους τινὰς τοῦ κυμβάλου τῆς πολλὰ συγκαταβατικῆς φίλης της· ἦτο τοῦτο τὸ συμπεφωνημένον σύνθημα τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἐρνέστου. Ὦ! τῆς ματαιότητος τῆς φρονήσεως! ὦ! τῆς ἰσχύος τῶν κακῶν ὁρμῶν! Ἡ Ῥοζαλία ἐλησμόνησε πάραυτα τὰς συμβουλὰς τῆς μητρός της καὶ τὸ συνετὸν τῆς ἰδίας της ἀποφάσεως, καὶ διενοεῖτο μόνον ὅτι ὁ Ἐρνέστης *εἶναι ἐκεῖ*, καὶ αἱ σκέψεις τοῦ καθήκοντος, τοῦ συμφέροντος, τῆς εὐγνωμοσύνης δὲν εἶχον πλέον σημασίαν.

— Ἄγε, εἶπεν ἡ μήτηρ, βλέπουσα τὴν ἀνυπομονησίαν της, ὕπαγε νὰ κάμῃς τὴν ἐπίσκεψίν σου, καὶ μὴ ἀργῇς περισσότερον τῆς μιᾶς ὥρας.

Ἡ Ῥοζαλία δὲν ἐζήτει νέαν ἄδειαν καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν θύραν, χωρὶς ν' ἀκούσῃ τοὺς τελευταίους λόγους τῆς μητρός της. Ἄφρων νεότης! Ἡ Κ. Καρολομάγνη ἀφῆκεν ὅλην τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνδιαλέξεως εἰς τοὺς δύω ἐραστὰς, καὶ παρῆλθον πολλαὶ ὧραι οὕτως, ὅτε ἡ Κ. Βανδεμιέρη, δυσαρεστουμένη, ὅτι ἡ θυγάτηρ της παρέβαινε τὰς διαταγάς της, ἔστειλε τὴν θεράπαιναν νὰ τῆς εἰπῇ νὰ ἐπανέλθῃ.

Ἡ ἀνάμνησις τῆς ἑσπέρας ταύτης ἐτάραξε τὴν ἡσυχίαν τῆς Ῥοζαλίας ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἔμελλε δὲ νὰ ἔχῃ ὀλεθρίαν ἐπιῤῥοὴν ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς ζωῆς της.

Γ'. ΣΑΜΠΑΝΗ ΠΑΤΗΡ ΚΑΙ ΥΙΟΣ.

Ὁ Σαμπανῆ πατὴρ ἦτο ἁπλοῦς ἐργάτης πριονιστής. Ἐνυμφεύθη ἅμα ἐτελείωσε τὴν μαθητείαν του, δηλαδὴ πολλὰ νέος, καὶ τοῦτο διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐπαναστατικῶν ἀπαιτήσεων καὶ τὸν φόρον τοῦ αἵματος.

Κατ' ἀρχὰς, ἡ γυνὴ τοῦ Σαμπανῆ ἦτο στεῖρα, καὶ διὰ τὴν ἄκραν δυστυχίαν των, εὐχαρίστει τὸν Θεὸν, ὅτι δὲν τῇ ἔδωκε τέκνα. Ἀλλὰ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος ἔτεκεν υἱὸν, τοῦ ὁποίου ἀνάδοχος προσεκλήθη παρὰ τῶν συζύγων ὁ οἰκοδεσπότης των, ἄγαμός τις ἔμπορος, ἀποσυρθεὶς τοῦ ἐμπορίου καὶ ἐλθὼν πρὸ ἑνὸς ἔτους νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸν ἐν τῷ προαστείῳ τοῦ *Ἁγίου Ἀντωνίου* οἰκόν του. Ἐδέχθη μετὰ προθυμίας τὴν τιμὴν ταύτην κ' ἐκάλεσε τὸ νεογνὸν Παῦλον, δοὺς αὐτῷ τὸ ὄνομά του. Ὅτε τὸ βαπτιστικόν του ηὐξήνθη, ἐδήλωσεν εἰς τοὺς γονεῖς του ὅτι ἀνελάμβανεν αὐτὸς τὴν ἀνατροφήν του, καὶ τὸ εἰσήγαγεν εἰς ἓν τῶν ἀρίστων σχολείων τῶν Παρισίων. Βραδύτερον ἐνήργησε νὰ προσληφθῇ εἰς τὸ γραφεῖον πράκτορός τινος τῶν συναλλαγμάτων, καὶ, διὰ χρημάτων, τὸν ἀπήλλαξε τῆς στρατολογίας, τέλος ἀποθνήσκων, ἐκληροδότησεν εἰς τὸν Παῦλον ποσότητα 150,000 φράγκων.

Ὁ Παῦλος ἐφάνη ἄξιος τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ προστάτου του· μαθητὴς, ἠρίστευσεν εἰς τὰς σπουδάς του. Νέος τῆς ἡθικῆς, ἀφιέρωσε τὰ ὡραῖα αὐτοῦ ἔτη εἰς ἐργασίαν ἐπίπονον καὶ διηνεκῆ, ἐξ ἧς ἤλπιζε τὴν ἀνεξαρτησίαν του. Ὅτε εἰσῆλθε δεκαπενταετὴς εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ προϊσταμένου του ἦτο ὁ τελευταῖος ὑπάλληλος, μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἦτο ὁ πρῶτος, τριακονταέτης δὲ τὸν διεδέχθη.

Μικρὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ εὐεργέτου του, ὁ Παῦλος ἀπώλεσε τὴν μητέρα του· ἐλυπήθη πολὺ καὶ διὰ τοὺς δύω, καὶ ἤδη ὅλως ἀσύμφωνος πρὸς τὰς χυδαίας ἕξεις τοῦ πατρός του ἔμεινε σχεδὸν

μεμονωμένος ἐν τῷ κόσμῳ. Ἔχων ἤδη ἀνεξάρτητον κατάστασιν, τὴν ὁποίαν συνεκρότησεν ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ προστάτου του καὶ τῶν οἰκονομιῶν του, ἄν ποτε, ἕνεκα τῆς μονώσεώς του, ἐσκέπτετο περὶ γάμου, ἔπραττε τοῦτο, ὄχι ὡς θέλων διὰ τῆς προικὸς ν' αὐξήσῃ τὴν περιουσίαν του, ἀλλὰ διότι ἐπεθύμει νὰ ζήσῃ πραγματικώτερον τὸν οἰκογενειακὸν βίον καὶ νὰ τύχῃ τὸν ἔρωτα ἐν τῇ συζυγίᾳ.

Ὁ Ναύαρχος Τ. . . . . πελάτης τῆς οἰκίας του, πρὸς ὃν ἠὐτύχησε νὰ προσφέρῃ ἐκδουλεύσεις τινάς, καὶ ὅστις ἐδείκνυεν αὐτῷ μεγίστην εὐμένειαν, ἐλθὼν ἡμέραν τινά, τῷ εἶπεν, ὅτι ἐνησχολήθη περὶ τοῦ μέλλοντός του, ὅτι ἐσυλλογίσθη νὰ τὸν νυμφεύσῃ καὶ ὅτι τῷ προσδιώρισε νεάνιδά τινα, τὴν ὁποίαν ἠγάπα πατρικῶς. Ὁ ναύαρχος ὡμίλησε κατ' ἔκτασιν περὶ τῆς Ῥοζαλίας Βανδεμιέρης, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν γερόντων, καὶ ἰδίως τῷ ἀνέφερεν εὐαρέστως καὶ περὶ τῆς περιουσίας τῆς νέας ἥτις συνέκειτο ἐκ 30,000 φράγκων εἰσοδήματος τῆς οἰκίας, εἰς ἣν κατῴκει, καὶ ἐξοχικῆς τινος ἄλλης οἰκίας εἴς τι πλησιόχωρον τῶν Παρισίων πολύχνιον, καὶ πολλῶν τῆς μητρὸς οἰκονομιῶν, διότι, τὸ πολὺ ἐδαπάνουν αὗται 15 — 16 χιλ. φράγκα κατ' ἔτος. Τότε ἠρώτησε τὸν Παῦλον καὶ περὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ, καὶ εὑρὼν αὐτὴν πέραν τῆς προσδοκίας του, ἀνέλαβε τὰς πρώτας διαπραγματεύσεις παρὰ τῇ συζύγῳ τοῦ ἀρχαίου του φίλου, καὶ παρουσίασεν εἰς αὐτὴν τὸν Παῦλον ὡς μέλλοντα γαμβρόν της.

Τὰ λοιπὰ μᾶς εἶναι γνωστά.

Οἱ γάμοι τῆς Ῥοζαλίας καὶ τοῦ Παύλου δὲν ἐγένοντο μετὰ πολλοῦ κρότου καὶ τελετῶν. Τὴν ἐπαύριον δὲ τοῦ γάμου των, οἱ δύο νεόνυμφοι ἦλθον νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν μητέρα των· τοὺς ὑπεδέχθη μετ' ἀγαθότητος, σχεδὸν μετὰ τρυφερότητος, ἠσπάσθη ἀμφοτέρους, ἔπειτα τοὺς ἔκαμε μικρὰν διδαχὴν, τὴν ὁποίαν ἐπεραίωσεν ὡς ἑξῆς·

— Τέκνα μου, συνεμερίσθην μεθ' ὑμῶν, τὴν περιουσίαν μου. Ἐνόμισα ὅτι τοῦτο ἦτο καθῆκόν μου, σήμερον θέλω νὰ δώσω εἰς ἕκαστον ὑμῶν δῶρόν τι. Σὺ, γαμβρέ μου, λάβε τὰ ἔγγραφα ταῦτα, περιέχουσι τὰ ὁμόλογα τῶν οἰκονομιῶν μας, σὺ δὲ, κόρη μου, λάβε τὸ πυξίδιον τοῦτο· περιέχει τοὺς ἀδάμαντάς μου, σοὶ τὸ δίδω. Τώρα, τέκνα μου, προσέθηκεν ἡ Κ. Βανδεμιέρη, πιστεύω, ὅτι ἐξεπλήρωσα τὸ ἔργον μου, θεωρῶ ἐμαυτὴν ἀπηλλαγμένην πάσης ὑποχρεώσεως ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ἦναι ἐλευθέρα. Ἔρχεσθε ἐνίοτε νὰ μὲ βλέπετε, θὰ σᾶς δέχωμαι εὐχαρίστως, καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἡ οἰκία μου εἰς μόνους ὑμᾶς θὰ ἦναι ἀνοικτή. Ἀλλὰ μὴ μὲ ζητεῖτε νὰ φέρω τὴν λύπην μου καὶ εἰς τὸν οἶκόν σας, δὲν θέλω στέρξει, ἐκτὸς ἂν ἀσθενῆτε ἢ κακότυχον λάβετε ἀνάγκην τῶν φροντίδων μου. Ἐλπίζω, ὅτι θὰ ἦσθε εὐτυχεῖς, καὶ ἂν μὲ λησμονήσετε, εὐτυχοῦντες, ἐγὼ δὲν θὰ παραπονεθῶ. Θὰ ζήσω μόνη ἐνταῦθα, εἰς ἀπόλυτον μόνωσιν, μετὰ τῆς ἐνθυμίσεως τοῦ πατρός σου, κόρη μου, ἐν προσευχῇ καὶ πόθῳ, μεχρισοῦ ἔλθῃ ὁ θάνατος, τὸν ὁποῖον ἤδη, ὅτε κανὲν καθῆκον δὲν μὲ συνδέει μετὰ τῆς ζωῆς, ἐπικαλοῦμαι ἐξ ὅλης ψυχῆς. Αὕτη εἶναι ἡ θέλησίς μου, τέκνα μου, σᾶς παρακαλῶ νὰ τὴν σεβασθῆτε, καὶ νὰ μὴ μὲ ἀναγκάσετε νὰ σᾶς ἐπαναλάβω αὐτήν.

Εἰς τὰς ὁμιλίας ταύτας ἡ Ῥοζαλία ἐνόησε τὸ μέγεθος τῆς ὑπὲρ αὐτῆς θυσίας τῆς μητρός της, συνεκινήθη δὲ βαθέως καὶ ὁ Παῦλος· ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῶν ἐπειράθη νὰ νικήσῃ διὰ τῶν παρακλήσεων ἀπόφασιν, ἥτις ἐδόκει ἀκλόνητος. Ἡ Κ. Βανδεμιέρη κατεκλείσθη ἐν τῇ οἰκίᾳ της, ὡς προεῖπε, φέρουσα τὸ πένθος της μετὰ δέκα ἔτη, πάντοτε μετὰ τῆς αὐτῆς πιστότητος καὶ αὐστηρότητος, ἔχουσα, ὡς νεκρικὸν σάβανον τὸν μανδύαν τῆς χηρείας της, ὑπὸ τὰς πτυχὰς τοῦ ὁποίου τοσαῦται γυναῖκες καλύπτουσι διαγωγὴν σκανδαλώδη, τὸν ὁποῖον τοσαῦται γυναῖκες ἐπίσης σπεύδουν ν' ἀπορρίψωσι ἅμα τοῦ ἔτους λήξαντος, ὡς ἔνδυμα τοῦ ὁποίου ὁ συρμὸς παρῆλθε. Ἡ Ῥοζαλία ἤρχετο κατ' ἀρχὰς νὰ βλέπῃ τὴν μητέρα της καθεκάστην, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν ἐπεσκέπτετο ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος. Ὁ δὲ Σαμπανῆς κατήντησε καὶ οὗτος νὰ ἔρχεται σπανιώτατα.

Ὁ Παῦλος ἠρᾶτο περιπαθέστατα τῆς γυναικός του· ἠγάπα αὐτὴν δι' ὅλης τῆς νεανικῆς ὁρμῆς τοῦ πρώτου ἔρωτος. Ἦτο εὐτυχὴς, καὶ ἐν τῇ ὑπερβολῇ τῆς μέθης του, κατήντα εἰς τὴν γελοίαν ἕξιν τοῦ νὰ λέγῃ περὶ τῆς εὐτυχίας του εἰς τοὺς ἀδιαφόρους. Ἡ γυνὴ αὐτοῦ δὲν ἐδείκνυε τὴν αὐτὴν περιπάθειαν, ἀλλ' ὁ εὐτυχὴς σύζυγος δὲν ἀμφίβαλλε ποσῶς περὶ τῶν αἰσθημάτων αὐτῆς, ἀποδίδων τὴν φαινομένην ἀδιαφορίαν εἰς τὴν αὐστηρὰν ἀνατροφήν της. Βέβαιος περὶ αὐτοῦ καὶ ἀσφαλὴς περὶ τῆς ἀγάπης τῆς συμβίας του, ἐνητένιζεν εἰς τὸ μέλλον μεθ' ἡσυχίας, καὶ ἐν τῇ ἄκρᾳ αὐτοῦ ἐμπιστοσύνῃ προὐκάλει εὐτόλμως τὸν φρικώδη ἐκεῖνον στρόβιλον, τὸν ἔμπλεον καταιγίδων, ὅστις ὀνομάζεται μέλλον.

Ἡ Ῥοζαλία, καθ' ὅσον ἐγνώριζε τὸν ἄνδρα της τὸν ἐξετίμα καὶ τὸν ἐσέβετο, ἀλλὰ τὴν καρδίαν της ἐπλήρου ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐξαδέλφου της Ἐρνέστου, εἰς ὃν τῆς ἀπουσίας ἡ ἔποψις παρεῖχε θέλγητρα παντοδύναμα ἐπὶ τῆς φαντασίας γυναικὸς τοσοῦτον προκατηλειμμένης. Δὲν ἤκουσε πλέον περὶ αὐτοῦ μετὰ τὴν σκηνὴν τοῦ ἀποχαιρετήματος. Τί νὰ ἔγεινε; Ἀπέθανεν ἄρα ἐξ ἀπελπισίας, ὡς εἶχεν εἰπεῖ; Ἂν ζῇ δὲ, ποῦ νὰ ἦναι; τί νὰ κάμνῃ; Τὸ ἄγνωστον τοῦτο τῆς μοίρας τοῦ νέου, ἔδιδεν εἰς αὐτὸν τὴν μαγείαν ἥρως μυθιστορικοῦ, καὶ ἡ ἀπατηλὴ αὕτη μαγεία, τὴν ὁποίαν ἡ ποιητικὴ φαντασία τῆς Ῥοζαλίας ἐχρωμάτιζε διὰ τῶν φωτεινοτέρων ἀντενεργειῶν της, συνέτεινεν ὥστε νὰ ὑποθάλπῃ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς αἴσθημα, τὸ ὁποῖον εὐκόλως θὰ ἐξηλείφετο πάραυτα ὡς πλάνα τις, ἐὰν πρὸς ἡσυχίαν καὶ εὐτυχίαν της, μία ἀκτὶς ἀληθείας ἤθελε φωτίσει τὴν ἄγνοιάν της. Ἐδεικνύετο λίαν εὐγνώμων διὰ τὰς φροντίδας,

τὸ σέβας καὶ τὰς περιποιήσεις τοῦ ἀνδρός της, ἀλλ' ἦτον ἀναίσθητος εἰς τὸν ἔρωτά του καὶ ἀνταπεκρίνετο διὰ τῆς ἀδιαφορίας. Πλὴν, ἀλλὰ μόνος ὁ στοχασμὸς τοῦ Ἐρνέστου δὲν κατεῖχεν ἐπὶ πολὺ τὴν καρδίαν τῆς νεαρᾶς συζύγου. Γλυκεῖαι συγκινήσεις, φίλταται ἅμα καὶ νέαι ἦλθον ταχέως νὰ τὴν ἑλκύσωσι καὶ νὰ τὴν μεθύωσιν. Δὲν εἶχεν εἰσέτι παρέλθει ἔτος ἀπὸ τῆς ὑπανδρείας της καὶ ἡ Ῥοζαλία ἔτεκεν υἱόν, καὶ τὸ δεύτερον ἔτος θυγατέρα.

Ὁ Κ. καὶ ἡ κυρία Σαμπανῆ ἐφοίτων σπανίως εἰς τὸν κόσμον. Ἡ Ῥοζαλία δὲν ἠρέσκετο ἐν αὐτῷ. Ὁ θόρυβος καὶ ἡ συρροὴ τῶν αἰθουσῶν τὴν ἠνώχλει. Εἰς τὸ θέατρον ἐπίσης σπανιώτατα μετέβαινον, ἔζων δὲ κατ' οἶκον ἐν τῷ μικρῷ κύκλῳ φίλων τινῶν. Ἡ Ῥοζαλία ἐκόμισε τὴν εὐτυχίαν εἰς τὴν νέαν της οἰκογένειαν. Πάντες ὅσοι περιεστοίχιζον αὐτὴν ἦσαν εὐτυχεῖς, καὶ εὐτυχεῖς δι' αὐτῆς, καὶ ὁ οἶκος οὗτος, ὁ ἄλλοτε ἄχαρις, ἐνεψυχώθη αἴφνης, ὡς διὰ μαγείας ἅμα εἰσῆλθεν ἐν αὐτῷ ἡ Ῥοζαλία! Ἀλλὰ τὸ ἀληθῶς θαυμάσιον ἔργον αὐτῆς ἦτο ἡ τὴν ὁποίαν ἐπήνεγκε μεταμόρφωσις τοῦ γέροντος Σαμπανῆ, ὅστις ἠγάπησεν ὡς ἀληθῆ θυγατέρα τὴν νύμφην του. Καὶ πῶς νὰ μὴ τὴν ἀγαπήσῃ; Ἤκουε τὴν πολυλογίαν του μετὰ τοσαύτης ὑπομονῆς! τῷ ἀπεδείκνυε τοιοῦτον σέβας καὶ ἀγαθότητα καὶ τὸν περιποιεῖτο μετὰ τοσαύτης φροντίδος! Ὅπως ἐξηγήσῃ εἰς ἑαυτὸν καὶ ἐκφράσῃ εἰς τοὺς ἄλλους τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον τῷ ἐνέπνευσεν ἡ νύμφη του, ἐπανέλεγε συνεχῶς μετὰ προληπτικῆς τινος ἁπλότητος· « μ' ἔκαμε μάγεια, ἔχω μάγεια, εἶ αι βέβαιον. » Τὴν ἐπιῤῥοὴν, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἐπ' αὐτοῦ ὁ υἱός του διὰ τοῦ φόβου, ἡ Ῥοζαλία ἐξήσκει αὐτὴν ἰσχυροτέραν, ἐμπνεύσασα τὴν ἀγάπην, τὸν μετέβαλε εἰς ὅλας τὰς ἕξεις του, τῷ ἔκοψε τὴν οἰνοπρσίαν εἰς ἣν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρεδίδετο εἰσέτι, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὁ γεγηρακὼς ἤδη ἐφαίνετο ἀναγεννώμενος διὰ τῆς ἀγάπης ἑνὸς παιδίου. Ἄλλοτε ἡ μεγαλητέρα του εὐτυχία ἦτο νὰ διατρίβῃ εἰς τὰ καπηλεῖα, ἀλλὰ τώρα μυριάκις ἦτο εὐτυχέστερος ὑπηρετῶν, συνοδεύων τὴν θυγατέρα του.

Ἡ Κ. Καρολομάγνη δὲν εἶχε κληθῆ εἰς τοὺς γάμους τῆς Ῥοζαλίας, ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὴν προσέβαλε. Μετά τινας ἡμέρας, ἄνευ τινὸς ἄλλης διατυπώσεως, μετέβη νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν νεόνυμφον. Αὕτη τὴν ὑπεδέχθη κατ' ἀρχὰς ψυχρῶς, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἤρχισεν ἀρεσκομένη εἰς τὴν συναναστροφήν της· περὶ τοῦ Ἐρνέστου μετὰ μόνης αὐτῆς ἠδύνατο νὰ ὁμιλῇ, διότι ἡ φλύαρος ἦτο ἀπὸ τὸ ἐπικίνδυνον ἐκεῖνο γένος τῶν γυναικῶν, αἵτινες, διεφθαρμέναι αὐταὶ, τὸ ἔχουσι καύχημα νὰ διαφθείρωσι καὶ τὰς ἄλλας. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ Παῦλος, εὐχαριστούμενος ὅτι μία μόνη ἦτον ἡ φίλη τῆς γυναικός του, ἐνῷ ἄλλαι σύζυγοι ἔχουσι δωδεκάδας, ὑπεδέχθη εὐμενέστατα τὴν Κυρίαν, καὶ αὐτὴ ταχέως ἐστρώθη εἰς τὴν οἰκίαν τῶν νεονύμφων καὶ ἔζη ἐπὶ τῇ οἰκειότητί των, συνοδεύουσα αὐτοὺς εἰς τοὺς περιπάτους, εἰς τὰ θέατρα, παρευρισκομένη εἰς ὅλας τὰς συναναστροφάς των, κλπ. Ἀλλ' ὥρας τὴν μετεχειρίζοντο ὄχι λίαν εὐγενῶς. Δὲν τῇ ἀπέδιδον τὰς ἐπισκέψεις της, καὶ αὐτὴ δὲν τοῖς ἀνταπέδιδε τὰ γεύματά των. « Μεταξὺ φίλων, ἔλεγε, δὲν παρατηροῦνται τὰ τοιαῦτα, » καὶ οὕτως ἱκανοποιεῖτο. Ἂν δὲ ὁ Παῦλος δὲν τὴν ἐπεσκέπτετο, ἀλλ' ἡ Ῥοζαλία ὁσάκις ἤρχετο νὰ ἰδῇ τὴν μητέρα της ἔκαμνε καὶ εἰς αὐτὴν μικρὰν ἐπίσκεψιν, τοῦτο τῆς ἤρκει, ἀλλὰ ἤθελε καὶ ἐκμυστηρεύσεις ἐκ μέρους τῆς Ῥοζαλίας, διότι εἶχε καὶ αὐτὴ μυστικόν τι, ὅπερ ἤθελε νὰ ἐμπιστευθῇ, καὶ ἡ ἄκρα σιωπὴ καὶ ἐπιφύλαξις τῆς νεαρᾶς φίλης της, ἐγγάμου ἤδη, τῆς ἐφαίνετο γελοία καὶ ἀνεξήγητος.

Ἐσπέραν τινὰ, τοῦ Παύλου ἀπόντος, ἡ Ῥοζαλία εἰργάζετο παρὰ τὴν ἑστίαν, μόνην συναναστροφὴν ἔχουσα τὸν πενθερόν της. Ἐσήμανεν ἡ δεκάτη, ὅτε ἀνηγγέλθη ἡ Κ. Σαμπανῆ. Ἡ παρουσία τρίτου ἠνώχλησεν ὁρατῶς τὴν εὐγενίαν της, ἐζήτησε συγγνώμην ὅτι ἦλθε τοσοῦτον πάρωρα καὶ ἐκάθησε πλησίον τῆς φίλης της. Ὁ γέρων Σαμπανῆς καθήμενος εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς ἑστίας, διὰ ν' ἀφήσῃ τὰς δύο γυναῖκας πλέον ἐλευθέρας, ἔκλεισε μελαγχολικῶς τὰ ὄμματα. Ἰδοῦσα τοῦτο ἡ Κ. Καρολομάγνη καὶ ἀφεῖσα νὰ παρέλθωσι στιγμαί τινες ὥστε ὁ γέρων ν' ἀποκοιμηθῇ ἐντελῶς, ὡς πολλάκις συνείθιζεν, ἦλθε πλησιέστερον τῆς Ῥοζαλίας καὶ τῆς εἶπε σιγά.

— Πόσον σκάνω ποῦ δὲν εἶσαι μόνη.

— Διατί;

— Ἐννοεῖς, φιλτάτη, ὅτι διὰ νὰ ἔλθω τοιαύτην ὥραν ἔχω τὸν λόγον μου. Ἔχω νὰ σὲ εἰπῶ μεγάλην εἴδησιν.

— Ποίαν;

Ἐνῷ δὲ ἡ Κ. Καρολομάγνη ἦτον ἑτοίμη ν' ἀπαντήσῃ, ὁ γέρων πενθερὸς ἤνοιξεν αἴφνης τοὺς ὀφθαλμούς του.

— Ἐκοιμᾶσθε, κύριε δὲ Σαμπανῆ; τὸν ἠρώτησε.

Τοῦτο ἐφάνη ἐμπαιγμὸς εἰς τὸν γέροντα καὶ ἐγερθεὶς τῆς ἕδρας του, εἶπε διὰ φωνῆς ἐντόνου.

— Δὲ Σαμπανῆ ἐσύ.

Καὶ στρέψας τὴν ῥάχιν του, ἀπῆλθεν ἐσπευσμένως. Ἡ Κ. Καρολομάγνη τότε ἀποτεινομένη πρὸς τὴν Ῥοζαλίαν,

— Μὴ χάνωμεν καιρὸν, εἶπε. Δὲν ἠξεύρεις δά; ἐπέστρεψε, τὸν εἶδα· τοῦ ὡμίλησα· πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἤμουν μετ' αὐτοῦ.

— Διὰ ποῖον λέγεις;

— Καλὰ δά! διὰ τὸν ἐξάδελφόν σου τὸν Κ. Ἐρνέστην δὲ Σαβράν!

— Εἶναι δυνατόν;

— Ἀφοῦ σὲ τὸ λέγω. Καὶ πόσον ὡραιότερος, δὲν εἶναι πλέον παιδὶ, εἶναι ἀνήρ. Εἰπέ το θαῦμα, φίλη μου, πλὴν αὐτὸς πάντοτε σ' ἀγαπᾷ, πάντοτε σὲ λατρεύει. Ὁ δυστυχὴς, ἐπανέλαβεν αὐτὴ μετ' ὕφους πλαστῆς συμπαθείας, σ' ἐπανέρχεται πιστὸς μετὰ τεσσάρων ἐτῶν ἀπουσίαν.

— Θεέ μου, εἶπεν ἡ Ῥοζαλία, ὑψοῦσα εἰς οὐρανὸν τοὺς περιλύπους ὀφθαλμούς της, ἤρχιζα νὰ τὸν λησμονῶ!

— Φαντάσου, φιλτάτη μου, ὅτι δὲν ἐτολμοῦσε νὰ ἔλθῃ· ἐφοβεῖτο μὴ σ' ἐνοχοποιήσῃ. Ἐγώ, ὡς ἐννοεῖς, τὸν ἐνεθάρρυνα εἰποῦσα ὅτι, ὢν ἐξάδελφός σου, εἶχεν ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ὅτι οὐδεμία χωρεῖ παρεξήγησις. Τοῦ εἶπα δὲ τόσα περὶ σοῦ, ὥστε θέλει νὰ ἔλθῃ νὰ σὲ ἰδῇ αὔριον. Θὰ ἔλθῃ τὴν ὥραν τοῦ χρηματηστηρίου, διὰ νὰ σ' εὕρῃ μόνην, καὶ νὰ μὴν ἀπαντήσῃ ἀμέσως τὸν σύζυγόν σου.

— Δὲν ἠξεύρω, ἂν θὰ τὸν δεχθῶ, εἶπεν ἡ Ῥοζαλία ὁμιλοῦσα μᾶλλον πρὸς ἑαυτήν.

— Καὶ διατὶ ὄχι; τί φυσικώτερον καὶ πρεπωδέστερον; δὲν εἶναι ἐξάδελφός σου; ἐκραύγασεν ἡ Κ. Καρολομάγνη.

Καὶ ἔμελλε νὰ ἐξακολουθήσῃ ὅτε ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ εἰσῆλθεν ὁ Κ. Σαμπανῆ. Ἡ Κ. Καρολομάγνη διέκοψε τὴν εὐγλωττίαν της. Ὁ Παῦλος ἐχαιρέτησε τὴν φίλην τῆς οἰκίας καὶ ἦλθε νὰ φιλήσῃ μετ' οἰκειότητος τὴν γυναῖκά τοῦ ζητῶν συγγνώμην ὅτι ἤργησε τόσον. (ἀκολουθεῖ)

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ.

[Συνέχεια, ὅρα φυλλάδιον 21.]

— Ὦ! ἐπεφώνησε· σὺ ἀναμφιβόλως θὰ εἶσαι τὸ καύχημα καὶ ἡ δόξα τῆς οἰκογενείας σου!

Ἐνῷ δὲ ὁ Παῦλος ἵστατο ἔτι ὀρθὸς καὶ μυστηριωδῶς πως κρατῶν τὴν *Ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ*.

— Διατί, τῷ εἶπε, δὲν ὑπάγεις νὰ παίξῃς μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου;

Τὸ παιδίον τότε ἀπέθηκεν, ἀντὶ ἀπαντήσεως, ἐπὶ τὰ γόνατα τοῦ πατρὸς τὴν *εἰς τέταρτον* βίβλον, δεικνύων αὐτῷ ἓν σχεδιογράφημα, ἀντικρὺ ἑκάστης ῥαψῳδίας, παριστάνον τὰ κυριώτερα ἐπεισόδια τοῦ ποιήματος. Καὶ ὑπῆρχον μὲν ἁμαρτήματα εἰς τὰς ζωγραφίας ταύτας, ἔργα δεκαετοῦς παιδίου, ἀλλ' ἦσαν ἀναμφιβόλως ἀσφαλῆ τεκμήρια τῆς καλλιτεχνικῆς γραφίδος καὶ τῆς μεγαλοφυοῦς τόλμης ἥτις ἔμελλε βραδύτερον νὰ δοξάσῃ τὸ παιδίον. Ὁ Ῥούβενσ τότε, ἐκπλαγεὶς διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἀποκάλυψιν ταύτην τῆς εὐφυΐας, ἐνεθυμήθη τὸν Τάσσον, τὴν δόξαν αὐτοῦ καταρώμενον, καὶ φοβούμενος πικράν τινα εἱμαρμένην τοῦ υἱοῦ του, ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἀποτρέψῃ τῆς ἐπικινδύνου ῥοπῆς. Περιφρονητικῶς δὲ μειδιάσας, καὶ ἀνυψῶν τοὺς ὤμους,

— Μοῦ ἠφάνισες τὸ βιβλίον τὸ περικαλλὲς, τῷ εἶπε, διὰ τῶν ἐλεεινῶν σου ζωγραφιῶν. Ὕπαγε νὰ παίξῃς καὶ μὴ ἄλλοτε διατρίβῃς τὰς ὥρας σου εἰς τοιαύτας ἀνοησίας.

Ἀπεμακρύνθη ὁ παῖς τεθλιμμένος καὶ ταπεινόνων τὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ Ῥούβενς, ἐτάσας εἰσέτι μικρὸν τὰ θαυμάσια αὐτὰ σχεδιογραφήματα, ἔκλεισε τὸ ποίημα ἐν βιβλιοθήκῃ καὶ ἔσπευσεν ἀπελθὼν εἰς τὴν οἰκογένειάν του.

Ἐκεῖ ὁ Παῦλος, κείμενος εἰς γωνίαν τινὰ, ἔκλαιε μετὰ πικρίας.

Ἓν ἔτος ἔπειτα τῶν περιγραφεισῶν περιστάσεων τῆς οἰκογενείας τοῦ Ῥούβενς, ἔληγεν ἤδη ὁ Φεβρουάριος, μὴν, ἐν Κολωνίᾳ, βροχῶν μεγάλων καὶ μελαγχολίας. Ἑσπέραν δέ τινα, ὁ Ῥούβενς, μετὰ τῆς συζύγου συνδιαλεγόμενος παρὰ τὴν ἑστίαν, ἀπελάμβανε τῶν κεκτημένων ἀγαθῶν του καὶ ἠγάλλετο μετ' αὐτῆς, ὅτι χάριν κράσεως ὑγειοῦς τῷ ἔμενον ἤδη πολλὰ ἔτη ζωῆς, ὅπως βελτιώσῃ καὶ τελειοποιήσῃ τὴν ἀγωγὴν τῶν τέκνων. Ἀλλ' αἴφνης κατὰ τὴν ὁδὸν στεναγμός τις ἠκούσθη βαρύτατος καὶ ἅμα κραυγαὶ μεγάλαι *βοήθεια! βοήθεια!* καὶ ἐγερθεὶς βιαίως ἔσπευσεν εἰς ὑπεράσπισιν ἀνθρώπου, πιθανῶς ὑπὸ κακούργων διωκομένου· ἀλλὰ κατὰ τὸ τάχος τῆς εὐγενοῦς ὁρμῆς του ἐκτυπήθη τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὴν θερμάστραν καὶ κατέπεσε, τὸν κρόταφον τεθραυσμένον, ῥματωμένος ἐνώπιον τῆς τρεμούσης συζύγου. Ἐντοσούτῳ ἀντὶ νὰ ἀφεθῇ εἰς ματαίαν θρηνολογίαν, ἡ Μαρία ἐν Κυρίῳ ἐνισχυθεῖσα ἐδάμασε τὸ ψυχικὸν ἄλγος της, ἤγειρε μετὰ γενναιότητος ἀπιστεύτου καὶ ἀπέθηκεν ἐπὶ θρανίου τὸν πληγωθέντα, καὶ ἔσπευσε νὰ μεταπέμψῃ τὸν ἰατρὸν καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἴσοδον εἰς τὰ τέκνα. Φθὰς δὲ ὁ ἰατρὸς εἶδε τὴν ἀνάγκην καὶ διέταξεν ἀμέσως μίαν ἀφαιμάτωσιν, μεθ' ἣν ὁ Ῥούβενς ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις του, ὑπέστη ἀταράχως τὰς ἐργασίας τοῦ χειρουργοῦ καὶ εὑρὼν τινα πρόφασιν νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν σύζυγον, ἔμεινε μετ' αὐτοῦ μόνος.

— Ἰατρὲ, τῷ εἶπε, σὲ θεωρῶ πρὸ χρόνου ἄριστον φίλον ἐμοῦ τε καὶ τῆς οἰκίας μου, καὶ ζητῶ ἤδη νὰ δοκιμάσω τὴν φιλίαν σου. Πρέπει νὰ μοὶ εἴπῃς ἐλευθέρως ὅ,τι φρονεῖς περὶ τῆς καταστάσεως τῆς πληγῆς μου. Σκέφθητι ὅτι, χριστιανὸς καὶ πατὴρ, ὀφείλω νὰ ἐκπληρώσω καθήκοντα ἱερά· εἰπέ μοι· θὰ ζήσω, ἢ θ' ἀποθάνω;

Ὁ ἰατρὸς ἔνευσε μετὰ θλίψεως τὴν κεφαλήν.

— Ἐνόησα τὴν ἀπάντησίν σου καὶ σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὴν εἰλικρίνειαν. Ἀλλ' εἰπὲ, πόσος καιρὸς μοὶ μένει ὅπως ἐκπληρώσω τὸ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καθῆκόν μου;

— Θαῦμα, ὅτι ζῇς ἔτι, ἐψέλισεν ὁ ἰατρός.

Ὁ Ῥούβενς δὲ καλέσας τὴν σύζυγόν του,

— Μαρία μου! τῇ εἶπε, ἐὰν ἦσο γυνὴ ἀσθενοῦς χαρακτῆρος, ἐὰν δὲν ἐπίστευες εἰς τὸν θεὸν, ἐδίσταζον ἐγὼ νὰ σοὶ ἀναγγείλω, ὅτι προσεγγίζει ὁ ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου χωρισμὸς ἡμῶν, ὅτι καλοῦμαι μετ' ὀλίγον εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ Ὑψίστου. Ἀλλ' αἱ ὀλίγαι στιγμαί μου πολύτιμοι, καὶ ὁ θάνατός μου ἔσεται λίαν πικρὸς ἐὰν δὲν προφθάσω νὰ ἐκπληρώσω τὰ χρέη μου. Μετάπεμψον λοιπὸν τὸν ἐφημέριόν μου ἵνα παρασταθῇ βοηθῶν εἰς τὰς τελευταίας στιγμάς μου, καὶ ἄκουσον μετὰ προσοχῆς τὰς τελευταίας μου ὁδηγίας περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν τέκνων ἡμῶν,

διότι σὺ εἶσαι ἤδη μεμυημένη τὰ σχέδιά μου καὶ τῆς καρδίας μου τὰ μυστήρια. Ὀλίγα λοιπὸν θέλω σοὶ εἴπει.

Ἡ δὲ Κυρία Ῥούβενς, ὠχρὰ ὡς ὁ νεκρὸς ὁ σαβανωμένος, ἤκουσε σιωπηλῶς τοὺς ἀπαισίους λόγους τοῦ συζύγου καὶ ἡ ὠχρότης της μόνη ἐμαρτύρει τὴν ἀπόγνωσιν αὐτῆς. Ἐκάθησε παρὰ τὴν κλίνην τοῦ θνήσκοντος, ἔλαβε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὰς χεῖράς της καὶ ἠκροάσθη σιγῶσα πᾶν ὅ,τι τῇ εἶπε διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς μὲν, καθαρᾶς ὅμως καὶ ἀταράχου. Ἀφοῦ δὲ τῇ ἀνεκεφαλαίωσε πᾶν ὅ,τι ἐσχεδίασάν ποτε περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἑπτὰ τέκνων, ἀφοῦ τὴν ἐνουθέτησε καθαρῶς περὶ τῆς μεταναστάσεως αὐτῆς εἰς Ἄνβερσ καὶ περὶ τῶν μέσων τῆς ἐκτελέσεως,

— Δοξάζω τὸν Θεὸν, προσέθηκεν, ὅτι ἡ θλιβερὰ διχόνοια, ἡ μεταξὺ καθολικῶν καὶ διαμαρτυρουμένων, διελύθη καθ' ὁλοκληρίαν ἤδη. Οὐδεὶς κίνδυνος ἀπειλεῖ πλέον τοὺς ἐμμείναντας εἰς τὴν πατρῴαν θρησκείαν, σὺ ἄπελθε εἰς Ἄνβερσ πλησίον τῶν συγγενῶν σου, ἐνῷ ἡ Κολωνία δὲν ἔχει ἢ φίλους σου μόνον, διότι, ὅσον ἀγαθοὶ καὶ ἂν ἦναι οἱ φίλοι, οἱ δεσμοὶ τῆς συγγενείας ἐγγυῶνται διαρκεστέραν ἀγάπην καὶ φιλίαν.

Καὶ εἰσῆλθε τότε ὁ ἐφημέριος τῶν *Ἁγίων Ἀποστόλων*, ὅστις ἅμα ἰδὼν τὸν Ῥούβενς θνήσκοντα δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἓν δάκρυόν του, ἀναφέρων δ' ἑαυτὸν μετ' ὀλίγον, ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην τοῦ πάσχοντος πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν του. Ἅμα πληρώσας τὸν φόρον του εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς φύσεως, ὁ ἱερεὺς ἐγένετο πάλιν λειτουργὸς τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ, ἐξωμολόγησε τὸν θνήσκοντα καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν ἐγκαρδίως, ὅτι ηὐλόγει ψυχὴν ἁγνοτάτην, ψυχὴν εὐγενῆ καὶ χριστιανικωτάτην. Ἐξελθὼν δὲ μετὰ τὴν ἐξομολόγησιν, ἦλθε πάλιν ὅπως προσφέρῃ εἰς τὸν θνήσκοντα τὴν μετάληψιν τῶν ἀχράντων τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων, καὶ τότε ὁ θνήσκων καλέσας κύκλῳ τῆς κλίνης τὴν οἰκογένειαν πᾶσαν,

— Τέκνα μου, εἶπεν, ὀλίγας στιγμὰς ἔτι καὶ παρουσιάζομαι ἐνώπιον Θεοῦ, τοῦ δημιουργοῦ καὶ κριτοῦ μου, ἵνα δὲ τύχω τῆς εὐσπλαγχνίας του, ἔχω ἀνάγκην τοῦ ἀπείρου ἐλέους του καὶ τῶν εὐχῶν σας. Μὴ παύετε λοιπὸν εὐχόμενοι ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου.

Ὁ κλαυθμὸς τῶν τέκνων τὸν διέκοψε καὶ νεύσας ἵνα παύσωσι θρηνοῦντες,

— Δὲν ἔχω ἀνάγκην, ὑπέλαβε, νὰ συστήσω εἰς ὑμᾶς τὴν ὀφειλομένην πρὸς τὴν μητέρα ὑποταγὴν καὶ σέβας, διότι τοῦτο, οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἡλικία σας καὶ αἱ περιστάσεις, ἐπιβάλλει ὁ θεὸς ὡς τὸ ἱερώτερον, ὡς τὸ οὐσιωδέστερον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ τοῦτο μάλιστα συμβουλεύω εἰς ὑμᾶς καὶ ἀπαιτῶ, τὴν σύμπνοιαν! Ἀγαπᾶτε καὶ βοηθῆτε ἀλλήλους! Ἔσεσθε δὲ καὶ χριστιανοὶ, σκεπτόμενοι ὅτι οὐδὲν ἀγαθὸν ἄνευ πίστεως, ἀνάπαυσις οὐδεμία. Ἔλθετε ἤδη νὰ σᾶς εὐλογήσω, ἔλθετε νὰ δεχθῆτε τὸν τελευταῖόν μου ἀσπασμόν.

Καὶ τὰ τέκνα, ὧν ἡ καρδία συνετρίβετο, ὧν ὁ νοῦς ἐκλονεῖτο διὰ τὴν ἀπόγνωσιν, ἔκυψαν τὸν τράχηλον εὐλαβῶς ὑπὸ τὰς εὐλογούσας τοῦ πατρὸς χεῖρας, καὶ ἠσπάσθησαν εἶτα αὐτὰς, ψυχρανθείσας ἤδη ὑπὸ τοῦ θανάτου. Τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν ἔφθασεν ὁ ἐφημέριος φέρων τὰ ἄχραντα μυστήρια τῆς θρησκείας.

Οἱ δὲ γείτονες καὶ οἱ φίλοι ἀκούσαντες τὴν ἀξιοθρήνητον σύμπτωσιν ἥτις ἔπεμπε τὸν Ἰωάννην Ῥούβενς εἰς τὸν τάφον, παρεστάθησαν σπεύδοντες εἰς τὴν νεκρώσιμον τελετὴν, κηρίον δὲ φέροντες ἀνημμένον ἐγονυπέτησαν πέριξ τῆς κλίνης καὶ εἰς τὸ προαύλιον καὶ εἰς τὸν δρόμον. Δεῖγμα εὐγενὲς καὶ συγκινητικὸν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπολήψεώς των πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὃν ὁ δημιουργὸς ἐκάλει εἰς τὴν παρουσίαν του!

Ὁ Ῥούβενς τότε ἐπανελάμβανε ψελλίζων τὴν δέησιν τοῦ ἱερέως, ἀπαγγελλομένην συγχρόνως καὶ ὑπὸ τῶν περιεστώτων, ἀλλ' ἡ φωνή του ἀδυνατοῦσα κατ' ὀλίγον ἔπαυσεν ἤδη ὁλοτελῶς, ἡ δὲ Μαρία ῥιφθεῖσα ἐπὶ τὸν θανόντα ἐξέχυσε φωνὴν σπαρακτικωτάτην.

— Τέκνα μου, ἀγαπητὰ τέκνα μου! ἔλθετε! Καὶ ἔδραμον ταῦτα πρὸς τὴν μητέρα των ἀπηλπισμένα!

— Δὲν ἔχετε πλέον πατέρα, τοῖς εἶπε· ὠρφανεύθητε, τέκνα μου!

Ἀληθῶς δὲ τότε ὁ Ῥούβενς παρέδωκε τὸ πνεῦμα ἐν Κυρίῳ!

Δὲν περιγράφω τὰς εὐσεβεῖς, τὰς νεκρωσίμους τελετὰς αἵτινες διεδέχθησαν τὴν ἀξιοδάκρυτον ταύτην ὥραν, λέγω δὲ μόνον ὅτι ἡ Μαρία Ῥούβενς ἠθέλησεν ἰδίαις χερσὶ νὰ σαβανώσῃ τὸ λείψανον τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἐτέλεσε τὸ φοβερὸν τοῦτο καθῆκον διὰ γενναιότητος, δι' ἧς μόνου τοῦ Ὑψίστου τὸ ἔλεος ἠδύνατο νὰ τὴν θωρακίσῃ. Δὲν ἐπέτρεψε δὲ εἰς χεῖρας ξένας νὰ φέρωσιν ἐν τῇ νεκρικῇ κλίνῃ τὸ λείψανον τοῦ συζύγου, ἀλλὰ τῇ συνδρομῇ ἀρχαίου τινὸς θεράποντος ἀπέθηκεν αὐτὸ μετ' ἐπιμελείας, ἀνῆψε τὴν νεκρικὴν λαμπάδα καὶ ἀπῆλθε ζητοῦσα τὰ τέκνα της. Ἐῤῥίφθησαν ταῦτα εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ τότε μόνον ἠδυνήθη νὰ κλαύσῃ, ἐκχέουσα οὕτω τὸ σπαρακτικὸν ἄλγος ὅπερ ἐπέθλιβε τὴν καρδίαν της. Καὶ μετὰ τὰς στιγμὰς ταύτας τὰς ἱερὰς τῆς θρηνολογίας καὶ τῶν στεναγμῶν, ἀφέθη εἰς τὸ κράτος τῆς λύπης καταβληθεῖσα καὶ ἠσθάνετο ὅτι ἀπέβαλε τὸ θάῤῥος· ἀδιαφοροῦσα διὰ τὰ περὶ αὐτὴν ἐπεθύμησε νὰ ἀποθάνῃ. Διαρκούσης δὲ τῆς κατασάσεως ταύτης ἤκουσεν αἰφνιδίως τὴν νεκρώσιμον φωνὴν τῶν κωδωνοστασίων, ἥτις ἔφθασεν εἰς αὐτὴν ὡς μήνυμά τι οὐράνιον. Ἠγέρθη τότε αἰσχυνομένη διὰ τὴν ἀδυναμίαν της, ηὐχήθη βραχέως ἀλλ' ἐν κατανύξει καὶ ἀνέλαβε πάλιν τὴν ἀτάραχον δραστηριότητά της καὶ τὴν χριστιανικὴν καρτερίαν της. Ἠνάγκασε τότε τὰ τέκνα νὰ δειπνήσωσι, νὰ κοιμηθῶσι μὴ ἐπιτρέπουσα τὴν ἀγρυπνίαν ἢ μόνον εἰς γέροντα δοῦλον ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ὑπηρετήσαντα τὸν σύζυγόν της. Μόνον

δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ μετά τινος ἱερέως συναγρυπνοῦσα, ἐν τῷ κοιτῶνι τοῦ νεκροῦ, ἔχει δάκρυα ἅμα καὶ προσευχάς, καθὼς εἶπεν ὁ Βοσουέτος. Ὅτε ἡ ἡμέρα ἤρχισε νὰ ὑπογελᾷ εὐτρεπίσθη μικρὸν καὶ ἐνδυθεῖσα πενθίμως ἔσπευσε νὰ ἐξυπνίσῃ, καθ' ἕνα, ἀσπαζομένη τὰ τέκνα της καὶ ἐποίησε μετ' αὐτῶν τὴν ἑωθινὴν δέησιν, πρώτη αὐτὴ ἀπαγγέλλουσα αὐτήν, ἂν καὶ συνήθως ἐπέτρεπεν εἰς ἓν τῶν τέκνων τὸ ἱερὸν τοῦτο καθῆκον, ἡ δὲ φωνή της ἠκούετο καθαρὰ καὶ ἀτάραχος. Ἐγερθεῖσα εἶτα ἀπὸ τὴν θέσιν ἔνθα ἐγονάτιζε πρὸ τῆς Πιναγίας τοῦ Τάσσου ἐν τῷ εἰκονοστασίῳ, παρέδωκε τὰ δύο κοράσιά της εἰς ἡλικιωμένην τινὰ ὑπηρέτιδα θέλουσα νὰ τὰ περιορίσῃ εἰς ἕνα θάλαμον ἵνα μὴ βλέπωσι τὰ μετ' ὀλίγον τελεσθησόμενα ἐπικήδεια χρέη.

— Ἀλλ' ὑμεῖς εἶσθε ἄνδρες, εἶπεν εἰς τοὺς ἄρρενας καὶ πρέπει ἀπὸ τοῦδε νὰ οἰκειωθῆτε τὸ ἄλγος καὶ τὰς συμφορὰς τὰς ἀνθρωπίνους. Ἡτοίμασα τὴν νύκτα ταύτην ἐνδύματα πένθους, θέλετε τὰ ἐνδυθῆ· ἀπέλθετε ἤδη εἰς τὸ λείψανον τοῦ πατρός σας προσευχόμενοι μέχρις οὗ τὸ ζητήσωσιν οἱ ἱερεῖς. Ἐγὼ δὲ ἀπέρχομαι ὅπου μένουσιν αἱ ἀδελφαί σας, περιμένουσα νὰ ἐπιστρέψητε ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν.

Καὶ ἀσπασθεῖσα αὐτὰ τὰ ὡδήγησε μέχρι τοῦ νεκρικοῦ κοιτῶνος καὶ τείνουσα ἀπὸ τῆς ἠμιηνεωγμένης θύρας βλέμμα σπαραξικάρδιον, ἀπεμακρύνθη.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς κηδείας, ὅτε οἱ ἀναρίθμητοι φίλοι τοῦ ἀποθανόντος ἐπέστρεφον ἀπὸ τοῦ κοιμητηρίου καὶ ηὐχήθησαν κατ' ἔθος πατρῷον ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως τοῦ μακαρίτου, οἱ πέντε αὐτοῦ υἱοὶ ἀπῆλθον εἰς τὸν προθάλαμον τῆς μητρὸς καὶ τὴν εὗρον ἀναγινώσκουσαν ἱερόν τι βιβλίον, ἐνῷ αἱ κόραι εἰργάζοντο ἑτοιμάζουσαι τὰ ἐνδύματα τοῦ πένθους. Καὶ ἰδοὺ δάκρυα πάλιν καὶ στεναγμοὶ ὧν μετέσχε καὶ ὁ γέρων ἐφημέριος, ὅστις ἐπανέφερε τοὺς παῖδας εἰς τὴν ταλαίπωρον ἐκείνην μητέρα. Ἡ γηραιὰ ὑπηρέτις ἦλθεν ἐν τούτῳ ἀγγέλλουσα τὸ δεῖπνον· οὐδὲν ἄλλο ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ καὶ συνέκλαιε. Ἀλλ' ἡ κυρία Ρούβενσ δαμάσασα τὸ ἄλγος αὐτῆς ἐχαιρέτισε τὸν ἱερέα καὶ ἀπῆλθε μετὰ τῶν τέκνων εἰς τὴν τράπεζαν.

Συνειθίζεται εἰς τὴν Φλανδρίαν — ἔθιμον λίαν σκληρὸν, — ὅτι τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ ἡ οἰκογένεια τοῦ ἀποθανόντος φιλεῖ εἰς δεῖπνον τοὺς οἰκειοτέρους φίλους καὶ τὸν ἱερουργήσαντα ἱερέα. Εἴκοσι λοιπὸν ἦσαν οἱ λυπηροὶ δαιτυμόνες εἰς τὸ ἑστιατόριον καὶ ἡ οἰκοδέσποινα τοὺς ἐχαιρέτησε διὰ νεύματος θλίψεως ἀξιοπρεποῦς, φέρουσα εὐθὺ τὸ μέτωπον, τὸ βλέμμα ἀτάραχον, ὡς ἂν ἐπεθύμει νὰ δείξῃ τὴν γενναιότητά της, καὶ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ταπείνωσιν ἣν ὁπωσδήποτε ἐπιφέρει ὁ οἶκτος. Ἔδειξε δὲ τὴν θέσιν ἑνὸς ἑκάστου καὶ πάντες ἐκάθησαν· τυχαίως δὲ τότε μία θέσις εὑρέθη κενή, τὸ θρανίον τὸ ὡρισμένον διὰ τὸν οἰκοδεσπότην, τὸ θρανίον ὅπου ἐκάθητο ἤδη ὁ Ἰωάννης Ρούβενσ. Ἓν δάκρυον ἔρρευσε τότε ἀπὸ τὰς παρειὰς τῆς Μαρίας ἥτις δὲν ἠδυνήθη, ἐπὶ μικρὸν, νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

— Κύριε Φίλιππε Ρούβενσ, εἶπε τέλος μετὰ τοῦ εὐλαβοῦς ὕφους, μεθ' οὗ ἀπετείνετο ἤδη εἰς τὸν ἀποθανόντα, κύριε Φίλιππε Ρούβενσ, εἶσαι ἀρχηγὸς τοῦ οἴκου, δικαιοῦσαι νὰ λάβῃς τὴν πατρικὴν θέσιν.

Καὶ ὁ Φίλιππος ὑπήκουσε τηρῶν ἀξιοπρεπῆ σιωπήν. Ἀφεὶς δὲ τὴν πρώτην θέσιν, ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ θρανίου, διακρινομένου τῶν λοιπῶν διὰ ποικιλμάτων κομψῶν καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐμβλήματος τῶν Ρούβενσ, καὶ μιμούμενος τὸν πατέρα ἐχαιρέτησε τοὺς δαιτυμόνας. Ἔπειτα δὲ ἀπαγγέλλων ἀταράχως τὸ « *Εὐλογητὸς εἶ, κύριε* » ἐπλήρωσεν οἴνου ποτήριον ἀργυροῦν, τὸ ἤγγισεν εἰς τὰ χείλη καὶ τὸ ἔστειλε διὰ παρισταμένου τινὸς δούλου εἰς τὴν μητέρα του, ἥτις πλησιάσασα εἰς αὐτὸ τὰ χείλη, τὸ ἔδωσεν εἰς τὸν δεξιὸν γείτονα, ὥστε τὸ ἀργυροῦν ποτήριον ἐπιψαῦον τὰ χείλη ἑκάστου ἐπανῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ Φιλίππου Ρούβενσ. Οὗτος δὲ ἐκάθησε καὶ πάντων ἤδη καθημένων, διένειμε τὰ κρέατα εἰς τοὺς δαιτυμόνας μετὰ τοιαύτης χάριτος καὶ εὐκολίας, ὥστε πάντες ἐθαύμασαν τὴν καλλίστην τοῦ νεανίου συμπεριφοράν. Ἡ Κυρία Ρούβενσ τότε, θεωροῦσα αὐτὸν μετὰ περιπαθείας, λησμονηθεῖσα ἐπὶ στιγμὴν, ᾐσθάνθη ἐλαφράν τινα χαράν, ὡς τὴν φεύγουσαν τοῦ ἡλίου ἀκτῖνα, ἥτις διαπερῶσα ἐπὶ μικρὸν τὰ συμπεπυκνωμένα νέφη ἀνεμοζάλης, σβύνεται ταχυτέρα τῆς ἐμφανίσεώς της.

Τοῦ δείπνου δὲ περανθέντος, ὁ Φίλιππος Ρούβενσ ἀπήγγειλε τὴν ἀπόδειπνον εὐχὴν, ἐχαιρέτησε τοὺς δαιτυμόνας καὶ δεξιούμενος τὴν μητέρα ἤγαγεν αὐτὴν εἰς τὰ δωμάτιά της.

Στραφεῖσα αὕτη πρὸς τ' ἄλλα τέκνα,

— Ἰδοὺ, τοῖς εἶπεν, ὁ πατήρ σας.

Καὶ οἱ ἄρρενες μηχανικῶς πως ἀπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν καὶ οἱ τέσσαρες.

Ἡ Κυρία Ρούβενσ ἠσχολήθη δραστηρίως ἐργαζομένη μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ, εἰς τὴν ἐκποίησιν παντὸς κτήματος ἀκινήτου, καθ' ἃ συνεβούλευσεν αὐτὴν ὁ σύζυγος. Ἓν ἔτος δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου Ρούβενσ, πᾶσα ἡ οἰκογένεια ἀπῆθεν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων τελοῦσα τὸ μνημόσυνον τοῦ ἐν Κυρίῳ ἀποδημήσαντος — τοῦτο δὲ *τὸ τέλος τοῦ ἔτους* λέγεται ἐν Φλαδρίᾳ — καὶ μετέβη εἶτα εἰς τὸ Κοιμητήριον ἐπὶ τοῦ τάφου, φέροντος εἰς μαρμαρίνην πλάκα ἐπιτάφιον (1), λατινιστὶ ἐπικεχαραγμένον.

Πάντες μετὰ τὸ καθῆκον τοῦτο ἀνεχώρησαν ἀμέσως εἰς Ἄνβερσ, ἀναβάντες ἐπὶ δύο ἁμαξῶν, ἑτοίμων ἤδη ἐκ προοιμίων διὰ τὴν ὁδοιπορίαν.

(ἀκολουθεῖ.)

---

(1) Παρέλειψα τὴν μετάφρασιν τοῦ μικροῦ ἐπιταφίου, χρονολογουμένου τὴν 19 Ἀπριλίου 1587.

Η ΚΥΡΙΑ ΜΑΡΙΝΙΑΝ

(Συνέχεια, ὅρα φυλ. 21).

— Ναὶ, εἶπεν ὁ κόμης, ἡ κυρία ἔχει δίκαιον, κύριε· δὲν γνωρίζω διατὶ, καὶ ὅμως σᾶς θεωροῦμεν ὡς φίλον ἀπὸ πολλοῦ ἀπόντα καὶ ἐπιστρέψαντα. Μαλβίνη, προσέθηκεν εἶτα σπογγίζων τοὺς ὀφθαλμούς του διὰ μεγάλου ῥινομάκτρου ἐκ λεπτοτάτου λινοῦ ὑφάσματος, ὅπου ἦτο κεντημένον τὸ οἰκιακὸν ἔμβλημά του, ἠθέλομεν ἀδικεῖ ἑαυτοὺς ἀποποιούμενοι νὰ φιλοξενῶμεν τοὺς μακρόθεν εἰς ἐπίσκεψιν ἡμῶν ἐρχομένους. Ἃς ἔρχωνται ἐλευθέρως καὶ ἃς τοὺς φιλοξενῶμεν· ἀλλ' ἡ νὺξ προχωρεῖ, χαίρετε, κυρία, δότε τὸ παράδειγμα ὑμεῖς, ἀπουσιαζομένη εἰς τὰ δωμάτιά σας. Χαίρετε, θυγάτηρ μου!

Ἡ δὲ Μαλβίνη, κρούσασα τὸ κωδώνιον, ἐχαιρέτησε τὸν κύριον Ἀρώνην καὶ τὸν θεῖον αὐτῆς μετὰ χάριτος φιλικῆς καὶ ἐξῆλθεν. Καὶ ὁ κόμης ἐπίσης, συνιστῶν τὸν Φερδινάνδον εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ Ματθαίου καὶ χαιρετήσας αὐτὸν, ὡδηγήθη ὑπὸ τῶν θεραπόντων εἰς κάλλιστόν τι δωμάτιον, κείμενον εἰς μίαν τῶν πλευρῶν τοῦ πύργου.

Ἀλλὰ περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Φερδινάνδος δὲν εἶχεν ὄρεξιν ὕπνου· ἡ νὺξ ἦτο μεγαλοπρεπὴς καὶ αὐτὸς τὴν ἐθεᾶτο ἀπὸ τὸ παράθυρον. Τοσοῦτον δὲ αἱ κραταιαὶ συγκινήσεις τῆς ἑσπέρας εἶχον ταράξει τὸν ὀργανισμόν του, ὥστε ἐθεώρει μετ' ἀγαλλιάσεως ἤδη τὴν μόνωσίν του, εἰσέπνεε καὶ ἀνέπνεεν ἐλευθέρως τὴν βαλσαμώδη ἀτμοσφαῖραν τῶν ἀνθωδῶν σπάρτων, τῶν ἀγριοκεράσων καὶ τῶν ἐλατῶν, ἄφινε δὲ ἐλευθέρως πλανωμένους τοὺς λογισμούς του, ἄφινεν ἀχαλίνωτον τὴν ψυχήν του καὶ ἐδάκρυσαν μικρὸν οἱ ὀφθαλμοί του . . . ἠθέλησε κατ' ἀρχὰς νὰ ἐξαλείψῃ διὰ τῆς χειρὸς τὰ δάκρυα . . . ἀλλ' ὡς τις ἄνθρωπος παλαίων κατ' ἀγγέλου, ὁ Φερδινάνδος ὑπέκυψεν εἰς τὸ κράτος τοῦ φαντάσματος τῶν προσφιλῶν ῥεμβασμῶν του.

Δὲν διεγέλα ἡ ἡμέρα εἰσέτι καὶ ὁ Φερδινάνδος Ἀρώνης εὑρίσκετο εἰς τὸν ἐξώστην, τερπόμενος ἐν τῇ θεωρίᾳ τῆς περὶ αὐτὸν ἐξυπνούσης φύσεως, μεγαλοπρεποῦς μὲν διὰ τὴν ἀγρίαν της καλλονὴν, χαριέντως δὲ μειδιώσης καὶ γονιμοτάτης. Ἠδυνήθη δὲ νὰ περιεργασθῇ τὸν πύργον, περιῆλθε δωδεκάκις αὐτὸν ἀπανταχόθεν θεώμενος καὶ τὰ ἐλάχιστα μέρη τῆς τεκτονικῆς τὴν πλέον ἀσήμαντον κιγκλίδα, πάντα τὰ φυλλώματα τῶν καρυοφυλλεῶν, τῶν ἀπὸ τῶν γαστρῶν ἀνεγειρομένων, καὶ ὁ πύργος αὐτὸς ἦτο τὸ ἁγιαστήριόν του.

Ἐμελέτησε πάσας τοῦ πανοράματος τούτου τὰς λεπτομερείας καὶ ἐμνήσθη μετὰ λύπης τῶν ἀπουσῶν γραφίδων του, ἂν καὶ ἀπεστρέφετο τὰ λευκώματα καὶ τὰς ζωγραφίας, τὰς ὑπὸ τὴν δρῦν ἢ τὰς παρὰ τὸ βουνὸν σχεδιογραφουμένας, διότι αὐτὸς περιηγεῖτο ἵνα βλέπῃ, ἵνα μελετᾷ, ἵνα ἐννοῇ, ἵνα ἀγαπήσῃ.

Ἐνῷ δὲ πέμπτη ἦτο μόλις ἡ ὥρα, ὡ πῶς κατεπλήχθη ἰδὼν τρεῖς ὑπηρέτας φέροντας ἵππους ἡτοιμασμένους καὶ κρατοῦντας αὐτοὺς παρὰ τὴν μεγάλην θύραν τοῦ πύργου! ἀλλὰ τὸ αἴνιγμα ἐλύθη εὐθὺς, ὁ εἷς τῶν ἵππων ἔφερε σάγμα οὐχὶ σύνηθες καὶ ἡ καρδία τοῦ Φερδινάνδου ἔπαλλεν ἤδη βιαίως, ἐμάντευσε τὶς ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ. Ἰδοὺ δὲ μορφή τις ἐπαγωγὸς παρὰ τὸ ἀνάβαθρον ἐπιφανεῖσα· ἦτον ἡ Χλωρίνδη, ἡ Διάνα Βερνὼν ἢ ἀγγελός τις ἀμαζονικὴν περιβεβλημένος ἐσθῆτα; δὲν ἐγνώριζεν ὁ Φερδινάνδος εἰς τίνα τούτων νὰ τὴν παραβάλῃ· ἀλλ' ἡ ἀμαζὼν στηρίξασα τὸν κομψὸν πόδα ἐπὶ τὴν χεῖρα ὑπηρέτου, ἀνέβη τὸν ἵππον ὡς ἐλαφρά τις περιστερὰ καὶ ἐξεκίνησεν ἀφίνουσα κυμαινόμενα εἰς τὴν πνοὴν τῆς αὐγῆς τὴν πράσινον κεφαλοδέσμην καὶ τὰς πτυχὰς τοῦ ἐνδύματός της. Δύο δὲ ἔφιπποι ὑπηρέται τὴν ἠκολούθησαν, ἀλλ' οὐχὶ τοσοῦτον ταχέως ὅσον ἡ ψυχὴ τοῦ Φερδινάνδου Ἀρών.

— Ποῦ τρέχει τὴν ὥραν ταύτην; . . . εἶπεν αὐτὸς ἅμα δὲν τὴν ἔβλεπε πλέον.

Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του· ἀλλ' ὁ πύργος δὲν εἶχε πλέον τὴν ἰδίαν καλλονὴν καὶ κραταιὰ καχεξία περιέζωνε τὴν καρδίαν τοῦ Φερδινάνδου. Καὶ ὅμως, ἰδὼν βιβλία τινὰ κείμενα ἐπὶ τραπέζης, ἔλαβεν ἓν, καὶ προσπαθῶν νὰ ἀναγνώσῃ, ἀπήντησε τοὺς λόγους τούτους.

Κρείσσων γὰρ λίθων πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστι.

— Τὶ βιβλίον εἶναι τοῦτο; εἶπεν ἐκστατικὸς, ἀνέγνω δὲ τὴν ἐπιγραφὴν, *Παροιμίαι Σολομῶντος.*

— Ναὶ, ἀναμφιβόλως, ὑπέλαβεν, ὁ βασιλεὺς Σολομὼν ἔχει δίκαιον, αὐτὴ εἶναι κρείσσων παντὸς λίθου, τοῦ πολυτιμοτέρου λίθου . . .

Ἀλλ' ἐνόησε μετ ὀλίγον ὅτι ὁ μέγας βασιλεὺς ὡμίλει μόνον περὶ σοφίας.

— Ἄ! εἶπε πεισματωδῶς· Ἡ σοφία! . . . εἶναι εὔκολον νὰ τὸ λέγῃ τις ὅταν τύχῃ βασιλεὺς, ὅταν ἦναι Σολομὼν, εὐδαίμων, δυνατὸς, τὸ πᾶν ἔχων εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Ἀλλὰ τίς ἐξουσιάζει τὴν καρδίαν αὐτοῦ; Τὶς δύναται νὰ εἴπῃ εἰς τὴν ψυχήν του, ἀγάπα ἢ μὴ ἀγάπα;

Καὶ κλείσας τὴν βίβλον, δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ ἐνδιατρίψῃ εἰς τὰ σύμβολα καὶ εἰς τὰς μυστικὰς ἀλληγορίας τῶν Γραφῶν, φοβούμενος ἴσως ἀπαίσιόν τινα οἰωνὸν, διότι ὁ κύριος Ἀρώνης ἦτο μικρὸν δεισιδαίμων ὡς πᾶσα ψυχὴ ἐνθουσιώδης καὶ φλογερὰ, ἄλλως δὲ εὑρίσκετο ἀφ' ἑσπέρας ζωηρότατα συγκεκινημένος.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἐσήμαινε τὴν ὀγδόην τὸ μέγα ὡρολόγιον τῆς κλίμακος, ὅτε ὁ κόμης ἔστειλε νὰ μάθῃ πῶς εἶχεν ὁ Φερδινάνδος, μηνύων αὐτῷ νὰ μὴ συλλογίζεται περὶ ταχείας ἀπὸ τοῦ πύργου ἀναχωρήσεως· ὁ δὲ Φερδινάνδος, τῷ ἀπεκρίθη διὰ γραμματίου, ἐρωτῶν κατὰ τίνα ὥραν

ἠδύνατο νὰ τὸν προσκυνήσῃ, καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ὁ κόμης προτείνει αὐτῷ ἕνα περίπατον εἰς τὴν λίμνην.

— Πῶς! ἐπεφώνησεν ὁ Φερδινάνδος, ἡ ὡραία αὕτη λίμνη, ἡ ἐντεῦθεν φαινομένη, ἀνήκει εἰς τὸν πύργον; ὤ, ἡ ἰδιοκτησία εἶναι βασιλική!

Καὶ ἔσπευσεν εἰς τὰ δωμάτια τοῦ κόμητος, ὅστις τὸν ἐδέχθη ἐν τῷ γραφείῳ αὐτοῦ. Ἦτο δὲ τοῦτο αἴθουσα εὐρεῖα, ὅπου ἀντὶ ταπήτων εἶχεν ἐπικολλήματα ἐκ ξύλου λευκοῦ, μετὰ κοσμημάτων ἐπιχρύσων καὶ θηρευτικῶν τροπαίων, ἅτινα ἦσαν δείγματα τῶν πάλαι κυνηγίων τοῦ τε κόμητος Μαρινιὰν καὶ τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ. Ἦσαν δὲ ταῦτα, ἐλάφων κέρατα, πόδες δορκαδίων, ὀδόντες ἀγριοχοίρων, ἀετοὶ βεβαλσαμωμένοι, κεφαλαὶ λύκων καὶ οὐραὶ ἀλωπέκων, τεχνηέντως συνηρμωσμένων εἰς σύμπλεγμα τροπαίου περικαλλέστατον.

Ὁ κόμης ἐν τούτοις ἦτο ἐνδεδυμένος τὴν κυνηγετικὴν στολήν, ὡς ἄλλοτε, φεῦ! ὅτε ἠδύνατο νὰ ἱππεύῃ καὶ νὰ περιτρέχῃ τὰς κοιλάδας καὶ τοὺς δρυμῶνας. Τὸ δὲ πλατὺ ἔνδυμά του ἐπίχρυσον ἦτο περὶ τὰς ὀπὰς τῶν κομβίων καὶ τὰ ἐπιχειρίδια, τὰ ὑποδήματά του πλατέα καὶ μαλακώτατα, ἐκοσμοῦντο διὰ τῶν ἀνωφελῶν πτερνιστήρων καὶ εἶχεν εἰς τὴν χεῖρα ὁ εὐγενὴς γέρων, τὸν φαιὸν πῖλόν του περιενδεδυμένον ὑπὸ χρυσοῦ σειριτίου· ἅμα δὲ εἶδε τὸν κύριον Ἀρώνην, ἐτάραξε μακρόθεν τὸν πῖλον καὶ ἐχαιρέτησεν αὐτὸν διὰ δύο, τριῶν λέξεων φιλοφρόνων.

— Ἐλθέτε, κύριε, ἐλθέτε! μὴ ἀφίνετε τὸν γέροντα σύντροφόν σας. Ἀφοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ κυνηγῶμεν δορκάδια, ὑπάγωμεν κἂν νὰ πυροβολήσωμεν τοὺς χρυσοπτέρους χαραδριοὺς καὶ τὰς νήσσας, περιφερόμενοι διὰ τῆς λέμβου εἰς τὴν λίμνην.

Καὶ ἀφοῦ πάντα ἡτοιμάσθησαν διὰ τὸν ἐπὶ τῆς λίμνης περίπλουν, εἷς τῶν ὑπηρετῶν προσέφερε τὸν βραχίονα εἰς τὸν κόμητα, ὅστις βαρέως μὲν ἐστηρίχθη καὶ ὅμως διέβη ἀπὸ τὴν αὐλὴν τοῦ πύργου καὶ ἀπὸ λειμῶνά τινα ἄγοντα εἰς τὴν λίμνην, διὰ βήματος ἱκανῶς ἀταράχου. Ἐπεβιβάσθησαν δὲ καὶ μικρόν τι τρίγωνον πανίον ἐξωγκώθη ὑπὸ τῆς αὔρας τῆς πρωϊνῆς. Καὶ ναύκληρος μὲν ἦτο ὁ Ματθαῖος, ἀληθὴς τῆς θαλάσσης ταύτης Παλίνουρος, ναῦται δὲ δύο ἐκ τῶν θεραπόντων τοῦ πύργου, ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν παρουσιάζετο πτηνόν, ἀμφότεροι οἱ κυνηγοί, ἀναπαυτικῶς καθήμενοι κατὰ μέτωπον, συνδιελέγοντο ἤδη μετὰ ζωηρότητος. Ὁ περίπατος ἦτο ἐπαγωγός.

— Εἴμεθα, πιστεύω, ἐν τῷ κέντρῳ τῆς λίμνης καὶ ἰδοὺ σμῆνος χαραδριῶν χρυσοπτέρων, οἵτινες σπειροειδῶς ζητοῦν νὰ καταβῶσιν .. ἐμπρός, κύριε, ἐγὼ πυροβολῶ κατόπιν, εἶπεν ὁ κόμης.

Καὶ ὁ Φερδινάνδος Ἀρώνης λαβὼν τὸ τυφέκιον, ἔρριψε κάτω τινὰς χαραδριούς, ὁ δὲ κόμης πυροβολήσας χωρὶς νὰ σαλευθῇ κατέβαλε πλειοτέρους ἢ ὁ σύντροφός του.

— Εἰς ὑμᾶς ὁ στέφανος, κύριε κόμη! ἐπεβόησεν ὁ Φερδινάνδος.

— Εἰπὲ μᾶλλον ἡ τύχη, ὑπέλαβεν ὁ κύριος Μαρινιάν· αὐτὴ ἡ μάγισσα κομψεύεται εἰς ἐμὲ, γέροντα ποδαλγόν! ναί, μὰ τὸν Θεόν! οἱ χαραδριοί μου εἶναι πλειότεροι· ἀλήθεια, εἰς τὴν πίστιν μου!

Ἀντήχουν ἤδη πέραν τῆς λίμνης οἱ πυροβολισμοὶ καὶ ἐμυκῶντο τὰ κοιλώματα τῶν κρημνῶν, ὁ δὲ κρότος αὐτὸς ὁ ἐπίσημος εἴλκυσε παρὰ τὴν ὄχθην τοὺς τότε εἰς τὸν πύργον ἐπιστρέφοντας ἵππους. Ὁ κόμης διέκρινε τὴν Μαλβίνην ὑπὸ δύο ἐφίππων ὑπηρετῶν ἠκολουθημένην, καὶ τὴν ἐδείκνυε τῷ Φερδιάνδῳ, ἀλλ' ἄνευ ἐπιδείξεως. Οὗτος δὲ ἔτεινε μόνον πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τάχιστόν τι βλέμμα, λέγων μεθ' ὅσης ἠδύνατο ἀταραξίας,

— Ἀλήθεια! εἶναι ἡ κυρία Μαρινιάν.

Καὶ οἱ μὲν ἵπποι ἐγένοντο ἀφανεῖς, ὁ δὲ κόμης ἐκέλευσε τὴν ἐπιστροφήν, καὶ ἐπειδὴ τὸ πανίον ἐξωγκοῦτο ἀντιθέτως τῆς πρώρας, οἱ ὑπηρέται ἀνέλαβον μετὰ προθυμίας τὰς κώπας. Ἐνταῦθα ὁ κύριος Ματθαῖος ἔδωκεν ἐμπειρίας καὶ ἀξιότητος μεγάλα τεκμήρια, ἀπὸ πέντε ἢ ἓξ ἄκρων παραπλεύσας διὰ τάχους καὶ ὀξυδερκείας, ἅτινα διήγειρον τὸν θαυμασμὸν τοῦ κυρίου αὐτοῦ, δὶς ἢ τρὶς ἐπευφημήσαντος. Ἔφθασαν τέλος εἰς τὸ ὁρμητήριον τὸ πλησίον τοῦ πύργου κείμενον.

— Σᾶς ἔχομεν καὶ σήμερον μεθ' ἡμῶν, δὲν εἶναι ἀλήθεια; εἶπεν ὁ κύριος Μαρινιάν.

Ὁ Φερδινάνδος ἡτοιμάζετο ἤδη νὰ ἀποποιηθῇ τὴν πρότασιν, ἀλλὰ τρεῖς ἵπποι εἰσήρχοντο τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ὁ Φερδινάνδος ἐδέχθη τὴν προσφορὰν καὶ ἔμεινε.

Β'.

Πρὸς τὸ μεσονύκτιον τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἅμα ὁ Φερδινάνδος ἀπῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν, ἐσπινθήρισαν αἴφνης οἱ ὀφθαλμοί του καὶ εἶδός τι πυρετοῦ κατέσχε τὰς χεῖράς του. Περιεπάτει λοιπὸν βήμασιν ἀραιοῖς, χωρὶς νὰ βλέπῃ, χωρὶς νὰ αἰσθάνηται τὴν ὑλικὴν ὕπαρξίν του καὶ τρικυμία ἀνεστάτωσε τὴν ψυχήν του ... Ὁ Ἀρώνης ἐτήρησε καθ' ὅλην τὴν ἑσπέραν θαυμαστὴν καὶ ἀδιάκοπον ἀταραξίαν.

Ἀπὸ πρωΐας δὲ, κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν, εἰσελθὼν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ κόμητος ἵνα τὸν ἀποχαιρετήσῃ, εὗρε τὴν κυρίαν Μαρινιὰν, ἥτις παρήτησε τὴν μυστηριώδη αὐτῆς ἱππασίαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ὁ δὲ κόμης τὴν ἠρώτα περὶ τῆς αἰτίας καὶ ἡ Μαλβίνη ἀπεκρίθη ὅτι ἀπό τινος αἱ πρὸς τοὺς *φίλους αὐτῆς* ἐπισκέψεις, καθίσταντο ἀνωφελεῖς, ἔβλεπε δὲ μετ' ἀνησυχίας τινὸς τὸν Φερδινάνδον, φρικιάσαντα διὰ τοῦτο.

— Καὶ ὅμως, εἶπεν ὁ γηραιὸς θεῖός της, πιστεύω ὅτι τοὺς ἀφανίζεις ὀλίγον *τοὺς φίλους σου*. Οἱ ἵπποι σου, κυρία, θέλουσιν εὐγνωμονεῖ ἐὰν τοὺς ἀφήσῃς νὰ ἀναπαυθῶσι μικρόν. Ἰδοὺ δὲ, ὁ κύριος

Ἀρώνης μᾶς ἐγκαταλείπει· κακὸν τοῦτο, τῇ ἀληθείᾳ!

— Κύριε, εἶπεν ὁ Φερδινάνδος, ἄφησα εἰς τὰ δάση, λεύγας τινὰς μακρὰν, ἀγαθωτάτους χωρικοὺς πολὺ περὶ τοῦ φίλου των ἀνησυχοῦντας καὶ ὀφείλω νὰ τοὺς καθησυχάσω.

— Θέλετε ὅμως ἐπανέλθει ἵνα μᾶς ἰδῆτε! εἶπεν ἡ Μαλβίνη.

— Σᾶς περιμένομεν ἀνυποφεύκτως, προσέθηκεν ὁ κόμης.

Ὁ δὲ Φερδινάνδος ἀποχαιρετήσας ἀμφοτέρους μετὰ περιπαθείας, εὗρεν εἰς τὴν αὐλὴν κάλλιστον ἵππον δι' αὐτὸν ἑτοιμασθέντα καὶ ἀνεχώρησεν ὑπὸ ἐφίππου τινὸς ὑπηρέτου ἀκολουθούμενος.

Καὶ ἀμφότεροι μὲν οἱ ἵπποι ἦσαν οἱ ὑπὸ τῆς κυρίας Μαρινιὰν ἱππευόμενοι, ὁ δὲ Φερδινάνδος ἔφθασε περὶ ἁφὰς λύχνων εἰς τὸν μεμονωμένον οἰκίσκον τῶν ὀρεινῶν, παρ' οἷς ἀπεφάσισε νὰ διατρίψῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ κυνηγίου. Οἱ κάλλιστοι οὗτοι χωρικοί, ἀφοῦ τὸν ἀνεζήτησαν ἀνωφελῶς καθ' ὅλα τὰ μέρη, ἐπανῆλθον, ἀλλ' ἀνησύχησαν ἰδόντες τὸν ὑπηρέτην ἐπιστρέφοντα μόνον μετὰ τῶν σκύλλων. Ὁ Φερδινάνδος λοιπὸν τοὺς ἠσπάσθη εὐγνωμόνως, ἐκεῖνοι δὲ ἔκλαιον. Ὁ δὲ ἔφιππος ὑπηρέτης ἐπέστρεψε κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν μετὰ τῶν δύο ἵππων, οὓς ὁ Φερδινάνδος ἠκολούθησε διὰ βλεμμάτων μέχρι τῶν λόφων ὅπου ἀνελήφθησαν, ἔδωκε δὲ καὶ ἐπιστολὴν διὰ τὸν κόμητα Μαρινιάν.

Γ'.

Ὁ κύριος Ἀρώνης εἴκοσι ἔτη ἐμέτρει ὡς ἔγγιστα καὶ ἡ προτομή του ἦτο ἑλληνική· εἶχε δὲ τὴν ἐπιδερμίδα ἡλιοκαῆ, μαύρους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ζωηροτάτους καὶ ἦτο ἐπιδεξιώτατος πρὸς παντὸς εἴδους ἄσκησιν· διότι εὔστροφος ὢν καὶ ῥωμαλέος καὶ τολμηρὸς, ἓν μόνον αὐτὸς ἐφοβεῖτο, τὴν καθεστικὴν ζωήν. Ἠγάπα δὲ ἐμπαθῶς τὸ κυνήγιον, ἀλλὰ τὸ ῥιψοκίνδυνον, τὸ ἐν μέσῳ βράχων γινόμενον καὶ δασῶν ἀπατήτων, καὶ ἰδοὺ διατὶ καθ' ἑκάστην οὗτος διέτριβε δύο ἢ τρεῖς μῆνας εἰς τὰς ἐρημίας τῶν ὑψηλῶν ὀρέων τῆς Ὠβέρνης, παρακολουθούμενος ἀπὸ τοὺς σκύλλους του καὶ ἀπὸ ἕνα ἀφωσιωμένον ὑπηρέτην. Ὁ κύριος Ἀρώνης ἐν τούτῳ καὶ τοι ζωηρὸς, εἶχε χαρακτῆρα μελαγχολικὸν καὶ ἀφίνετο ἐνίοτε εἰς θλίψεις ἀλγεινοτάτας. Τότε δὲ ὠνόμαζε τὰς ἡμέρας του *νεφελώδεις*, φάσεις ἀμφιβολίας καὶ δυσθυμίας, κατὰ διαστήματα σχεδὸν περιοδικὰ ἐπανερχομένας, ἀφ' ὧν ὅμως ἐσώζετο διὰ μέσων ὁρμητικῶν, συντρίβων, οὕτως εἰπεῖν, τὰς νεφέλας διὰ τοῦ κεραυνοῦ καὶ περιτρέχων τὰς φιλομειδεῖς πεδιάδας. Ὦ ἀναμφιβόλως, ὁ κύριος Ἀρώνης ἐδοκίμασε πικρίας καὶ θλίψεις, ἅς τινας ὅμως, ἐσπούδαζε, νὰ ὑποκρύψῃ μόνον διότι ἀπεστρέφετο τὴν περιέργειαν, ἀλλ' οὐδέποτε αὐτὸς περὶ ξένων ἀντικειμένων ἐξετάζων, δὲν ἀπεκρίνετο παντελῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῶν ἄλλων. Ὁ χαρακτήρ του λοιπὸν μετεῖχε καὶ ἀγροικίας καὶ φιλοφροσύνης· ὁ Φερδινάνδος ἀπεστρέφετο τὸν κόσμον, τοῦτο δὲ ἀπεδείκνυε ὅτι πολλὰ εἶδε καὶ πολλὰ ἐσπούδασεν. Ὀλίγον μὲν ἐφρόντιζε περὶ τῶν ἄλλων, καὶ τοι δὲ ἔχων φρονήματα λίαν σταθερὰ, ἐπεδοκίμαζε τὰ πάντα θεωρῶν τοῦτο ὡς ἁρμοδιώτατον καὶ μισῶν ἐπισήμως τὰς λογομαχίας. Ἀλλ' εἰς τὸ περὶ φιλίας κεφάλαιον ἦτο τόσῳ μᾶλλον φειδωλὸς, ὅσῳ ἦτο εἰς τὸ περὶ χρωμάτων μεγαλόδωρος. Οὐδεὶς δὲ ἐγνώριζε τὴν κατάστασιν τῆς περιουσίας του, διότι ἐφρόντιζεν ὅσον ἠδύνατο νὰ μὴ γίνῃ γνωστὴ, ἐν τούτοις ἠρέσκετο εἰς τὴν φήμην ὅτι ἦτο πλούσιος, οὐχὶ διὰ ματαιότητα ἀλλὰ δι' ἀνάγκην τοῦ νὰ τὸν εὐλαβῶνται, διότι ἐπείθετο ὅτι τὰ τρία τέταρτα τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων λατρεύουσι τὴν *δάμαλιν τὴν χρυσῆν* κατὰ τὴν ἱερογραφικὴν φράσιν του. Εἶχε λοιπὸν πολλὰ ἐλαττώματα καὶ οἱ φίλοι τῷ ἀπέδιδον κρυφίαν τινὰ ὑπερηφάνειαν, ἑτοίμην εἰς ῥῆξιν, ἐγνώριζον δὲ ὅτι καί τοι συγχωρῶν, δυσκολώτατα ἐλησμόνει· ἦτο φύσει μὲν ὀργίλος, τέχνῃ δὲ πρᾷος καὶ ὅμως ἡ γαλήνη τῆς ὄψεώς του ἐφαίνετο διαρκὴς, διότι πολὺ καὶ πολὺν καιρὸν ἐμόχθησε νὰ κατασκευάσῃ τὸ προσωπεῖον τοῦτο τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς συμπεριφορᾶς.

Ἐν τῷ διαστήματι τῆς ἡμέρας, μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς τὸν οἶκον τῶν ποιμένων, ὁ Φερδινάνδος δὲν ἐξῆλθε ποσῶς ἀπὸ τὸ δωμάτιον τὸ δι' αὐτὸν ὡρισμένον· ἓν μόνον παράθυρον ὑπῆρχεν ἐδῶ κοσμούμενον ἔξωθεν ἀπὸ ἀγιόκλημα, ὅπερ διὰ τῶν φύλλων καὶ τῶν ἀνθῶν του ἐσχημάτιζε στέφανον χλοερὸν, καὶ ὁ Φερδινάνδος ἠδύνατο ἀνοίγων τὸ ἀγροτικὸν ἐκεῖνο παράθυρον νὰ τέρπηται βλέπων τὸ προσφιλές του φυτὸν ἑλισσόμενον εἰς διακλαδισμοὺς περικαλλεστάτους. Παρὰ τὸ φυτὸν τοῦτο λοιπὸν ἔμενεν ὥρας πολλὰς καθήμενος καὶ ῥεμβάζων, ἐντεῦθεν ἐθεᾶτο τὰς ἀτελευτήτους ἐκείνας ἐρημίας, αἵτινες παρομοιάζουσαι εἰς τὰς χέρσους τῆς Ἀμερικῆς, διετέμνοντο ἔνθα καὶ ἔνθα ὑπὸ ἑλῶν καὶ ὑδάτων, ὅπου ἀπήστραπτον αἱ διαυγεῖς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, ὅπου ἐξετείνοντο λειμῶνες ἀνθηροὶ καὶ ἀπέραντοι.

Τρὶς ἐν τῷ διαστήματι τῆς ἡμέρας εἰσῆλθεν ὁ Ἀνδρέας εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ κυρίου του καὶ τρὶς οὗτος τῷ εἶπε,

— Ὕπαγε, φίλε μου, δὲν ἔχω ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας σου. Περὶ δὲ τὸ ἑσπέρας ἔγραψεν ἐπιστολὴν καὶ σφραγίσας παρήγγειλεν εἰς τὸν ὑπηρέτην του νὰ τὴν φέρῃ τὴν ἐπιοῦσαν εἰς πλούσιόν τινα ἰδιοκτήτην γαιῶν, ὅστις ἀνατρέφει ἵππους γεννηθέντας εἰς τὸ καὶ σήμερον ὀνομαστὸν Ἱπποφόρβιον τῆς **Aurillac**, διότι ὁ Φερδινάνδος, ὅστις εἶχε ἕνα μόνον ἵππον, ἀπεφάσισεν ἤδη νὰ ἀγοράσῃ καὶ δεύτερον.

Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἔφθασε κάλλιστος καστανόχρους ἵππος, ὃν ὠνόμασε σελληνίτην, ὡς φθάσαντα τὴν ἑσπέραν, κατήγετο δὲ ἐκ γένους ἀραβικοῦ. Ὁ Φερδινάνδος, πολλάκις ἰδὼν τοῦτον τὸν ἵππον βόσκοντα εἰς τὰ λειβάδια ὅπου ἐκηνύγει,

ἐγνώρισεν ὅτι ἦτο ταχύς, ῥωμαλέος καὶ ζωηρός, ὁ δὲ Ἀνδρέας ὑπερηφανεύετο πολύ, ὅτι συνήργησε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἀγορὰν τοιούτου θησαυροῦ.

Κυριακὴν δέ τινα, ὁ κύριος Ἀρώνης ἔλαβεν ἐπιστολὴν τοῦ κόμητος Μαρινιάν, καὶ τὸ δεῖγμα τοῦτο τῆς ἐνθυμήσεως συνεκίνησεν αὐτόν, πρὸ δεκαπέντε ἤδη ἡμερῶν ἀναχωρήσαντα ἀπὸ τὸν πύργον. Ὑπὸ τὸ ἀγιόκλημα λοιπὸν καὶ εἰς τὸν κῆπον καθήμενος ἀπεσφράγισε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀνέγνω τάδε.

» Μᾶς ἐλησμονήσετε, κύριε; ἢ τὰ δορκάδια » σᾶς παρέσυρον πέραν τῶν δασῶν;... Μοὶ εἴ- » πετε πολλάκις ὅτι μισεῖτε τὰς ἐπισκέψεις, ἀλλὰ » δὲν εἴπετε ποτὲ ὅτι μισεῖτε καὶ ἡμᾶς.

» Ἀνέγνων μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως τὴν ἐ- » πιστολήν σας τὴν φιλοσοφικήν, σταλεῖσάν μοι » διὰ τοῦ ὑπηρέτου τῆς κυρίας Μαρινιάν, καὶ συμ- » φωνῶ κατὰ τὰ πλεῖστα μεθ' ὑμῶν. Ἄλλοι » δὲ ἴσως εὑρεθῶσι βραδύτερον προκαλοῦντες ἡ- » μᾶς εἰς μονομαχίαν. Ἀλλ' ὑμεῖς, φίλε μου, ὁμι- » λεῖτε ὡς γέρων καὶ ἐγὼ ὡς νέος ἴσως. Ὁποία » τις ἰδιοτροπία μᾶς ἀναγκάζει νὰ ἀλλάξωμεν » οὕτω τὰ πρόσωπα;

» Καὶ πῶς, κύριε! ἐν τοιαύτῃ νεαρᾷ ἡλικίᾳ » θεωρεῖτε τὸν κόσμον κακόν; ἐὰν ἡ γνωρι- « μία μας ἐγίνετο πρὸ τριῶν μηνῶν, ἤθελον » σᾶς ἐρωτήσει· τί ἄρα ἐπάθετε;... διότι τρί- » μηνος γνωριμία ἐν μέσῳ τῶν ἐρημιῶν ἰσοδυνα- » μεῖ πρὸς δεκαετῆ φιλίαν τῶν Παρισίων. Ἴσως » δὲ τότε ὑμεῖς ἠθέλετε μοὶ ἐξηγήσει τὸ μυστή- » ριον τῆς ἀώρου ταύτης μισανθρωπίας. Ἐν δὲ » φοβοῦμαι, ὅτι κυριεύεσθε ὑπὸ τῆς ἠθικῆς ἐκεί- » νης νόσου, εἰς ἣν ὁ κόσμος ἔδωκεν ὄνομά τι με- » γαλοπρεπὲς, καὶ, ἐὰν πάσχητε ἐκ ταύτης, ἐγὼ » σᾶς λυποῦμαι διότι μέγας ἤδη εἶσθε, ἀλλ' οἱ » ἄνθρωποι θέλουν σᾶς μισεῖ, θέλουν ἴσως σᾶς κα- » ταδιώκει. Ὁ Σχίλλερος ἐποίησεν ὡραῖον μῦθον » ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τὸν ἀκόλουθον·

Ὁ Ζεὺς διένειμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸν κό- » σμον, ἀλλ' ἐλησμόνησεν ἕνα τινὰ, ὅστις, ἀμοι- » ρήσας κλήρου, παρεπονήθη, ἀλλ' ὁ Ζεὺς λαβὼν » αὐτὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν ἔβαλε νὰ καθήσῃ » πλησίον του...

» Ἀφίνω ὑμᾶς, κύριε, νὰ ἐξηγήσητε τὶ ὁ μῦ- » θος δηλοῖ.

« Οἱ ἐν Παρισίοις φίλοι μας, τοὐλάχιστον οἱ » φίλοι τῆς ἀνεψιᾶς μου, μᾶς ἀνήγγειλον ὅτι » ἔρχονται ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος, πι- » στεύω λοιπὸν ὅτι ὤφειλον νὰ εἰδοποιήσω περὶ » τούτου ἕνα ἐρημίτην ὡς ὑμᾶς. Ὁ συρμὸς μετ' ὀ- » λίγον ἔρχεται μὲ τὰ μεταξωτὰ ὑποδήματά του » εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς μας, ἔρχεται, » ναὶ, νὰ ἐπιδείξῃ τὰς χάριτάς του ἐν μέσῳ τῶν » ἱερῶν ἐρημιῶν μας. Ἀληθὴς ἱεροσυλία, κύριε, » καὶ ἐγὼ τὴν οἰκτείρω μεθ' ὑμῶν... ὑμεῖς ὅ- » μως λέγετε ὅτι οὐδὲν ἄλλο βλέπει τις εἰς τὴν » Γαλλίαν καὶ εἰς τὰς κορυφὰς ἔτι τῶν ὀρέων » της, ἢ ἐνοχλήσεις καὶ ἐθιμοταξίας, ἀλλὰ μὴ » ἀναχωρεῖτε εἰς τὴν Ἀμερικὴν, μηδ' εἰς τὰς » Ἰνδίας τὰς ἀνατολικάς. Σᾶς περιμένομεν, κύ- » ριε, ἐγὼ δὲ ἰδίως φυλάττω σοβαρὰ θέματα ἵνα » τὰ ὑποβάλω εἰς τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμά σας, ἵνα » τὰ συζητήσωμεν ὁμοῦ.

» Ἡ κυρία Μαρινιὰν περιώρισεν ἀπό τινων » ἡμερῶν τὰς πρωϊνὰς ἐκδρομάς της καὶ ὅμως ἔχει » τὴν τέχνην νὰ ἀποζηριώσῃ ἄλλως πως τοὺς » *φίλους της*, ὄντα μυστηριώδη, ἅτινα οὐδὲ ὑμεῖς » οὐδ' ἐγὼ θέλομεν γνωρίσει ποτέ.

» Ἰδοὺ, κύριε, ἐπιστολὴν μακροτέραν, ἢ κατὰ » ποδαλγὸν, εὐθυμοτέραν, ἢ κατὰ γέροντα. Ὅ,τι » δὲ σήμερον μὲ ἐνοχλεῖ, εἶναι ὁ τρόμος μὴ τὰ » ἑβδομήκοντα ἔτη μου βαρύνωσι τοὺς νεωτέρους. « Ὑγιαίνετε, κύριε, καὶ μὴ ἀμφιβάλλετε ποτὲ περὶ » τῆς φιλίας μου.

« Ὁ κόμης ΜΑΡΙΝΙΑΝ. »

Ὁ Φερδινάνδος ἀπεκρίθη ἀμέσως εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔφθανεν εἰς τὸν πλατανῶνα ἐπὶ τοῦ καλπάζοντος *Σελήνιτου*.

Ταύτην δὲ τὴν φορὰν πρώτη τὸν ὑπεδέχθη ἡ κυρία Μαρινιὰν, διότι ὁ κόμης ἦτο κλεισμένος εἰς τὸ δωμάτιόν του ὁμιλῶν μετά τινος ἀνθρώπου περὶ τῶν ὑποθέσεών του. Ἡ Μαλβίνη ἐκοσμεῖτο ἀπὸ τὴν ἀφέλειαν τῆς ἀθωότητος, ἀπὸ τὸ εὐχαριστῆς τῆς συμπεριφορᾶς της, διὸ εἶδε μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως τὸν κύριον Ἀρώνην καὶ πιθανῶς εἶπε τοῦτο εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ τὸ ἐξοχώτερον τῶν προτερημάτων αὐτῆς ἦτο πρόδηλός τις ἀξιοπρέπεια, μετὰ πολλῆς ἀφελείας συνηρμωσμένη, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπίστευες ὅτι ἦτο βασιλὶς, μετ' ὀλίγον δὲ ἐφαίνετο ἡ παρθένος. Ὁ κόμης τότε μηνύων τῷ Φερδινάνδῳ ὅτι ἤρχετο μετ' ὀλίγον εἰς τὴν αἴθουσαν, ἤτει διὰ τοῦτο συγγνώμην, ὁ δὲ Φερδινάνδος, ὡς δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, ἐδέχθη εὐχαρίστως τὴν δικαιολόγησιν ἂν καὶ τρόμος τις κατεῖχε τὴν καρδίαν αὐτοῦ εὑρισκομένου μόνου μετὰ τῆς κυρίας Μαρινιάν. Ἀλλὰ δύναμίς τις ἀόρατος ἐξουσίαζε τὰς αἰσθήσεις του, τὸ ἐνόει, καὶ τοιαύτη ὑποδούλωσις, ἂν καὶ προσφιλὴς, τῷ ἐπροξένει εἶδός τι φόβου, διότι αὐτὸς ἠγάπα μεθ' ὑπερηφανίας τὴν ἀνεξαρτησίαν του.

Ἡ κυρία Μαρινιὰν ἐν τούτοις ἐθάρρει ὅτι ἔβλεπε συνεσταλμένους πως τοὺς τρόπους του καὶ ἡτοιμάζετο ἤδη νὰ ὑποχωρήσῃ, ἀλλ' ἓν ἀκούσιον βλέμμα τοῦ Φερδινάνδου τὴν ἐκράτησε· ὦ πόσαι ἀποκαλύψεις περιείχοντο εἰς τὸ βλέμμα αὐτό! καὶ ὅμως ἡ Μαλβίνη δὲν ἐνόησεν, ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ νοήσῃ ἄλλο, ἢ τὰς λέξεις ταύτας « κάλλιον νὰ μείνητε! » Τότε δὲ ὡρμήθη ζωηροτέρα πρὸς τὴν συνδιάλεξιν, ὁμιλοῦσα περὶ τυχαίων, περὶ παντὸς καὶ μετὰ πλείονος εὐκολίας.

— Μήπως, κύριε, ἀνεκαλύψετέ που πρωτοφανῆ τινα θέσιν; Ἡ ἐρημία τῶν βουνῶν εἶναι ἀπέραντος.

— Θαυμάζω πλειότερον καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὸ ἄπειρον τῶν περικαλλῶν τούτων τόπων, καὶ τὸ τε-

φάστιον τῆς ποικιλίας αὐτῶν ἀπεκρίθη ὁ Ἀρώνης. Αἱ πεδιάδες εἶναι ἐλεειναὶ, διότι ὁ ὀφθαλμὸς ἁρπάζει διὰ μιᾶς τὰ πλούτη των, καὶ τοῦτο κατ' ἐμὲ, λέγεται πτωχεία. Ἀλλ ἐδῶ τῆς βλαστήσεως καὶ τῶν τερπνῶν εἰκόνων οἱ θησαυροὶ, συμπλέκονται ἔνθα καὶ ἔνθα, θείᾳ τινὶ οἰκονομίᾳ περικεκαλυμμένοι. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ φύσις, πλάσασα τοὺς τόπους τούτους, ἐκόσμησεν αὐτοὺς διὰ χάριτος πολλῆς καὶ φιλοκαλίας. Εὐτυχεῖς, κυρία, οἱ κατοικοῦντες ἐδῶ καθ' ὅλον τὸ ἔτος!

— Πιστεύετε; καὶ ἐγὼ λέγω ἐπίσης τὸ αὐτὸ, κύριε· εὐδαίμονες ἀληθῶς οἱ ζῶντες εἰς τὰ βουνά! εἶναι ὀλίγον τραχεῖς, εἶναι ὀλίγον ἄγριοι.... ἀλλὰ συνειθίζεταί τις εἰς τοὺς τρόπους των καὶ τοὺς εὑρίσκει ἀγαθοὺς ἀνθρώπους.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐῤῥέθησαν μετὰ κομψότητος καὶ ἀφελείας, οἵας ἡ τέχνη ἀδυνατεῖ νὰ μιμῆται, ὁ δὲ Φερδινάνδος, ἀναπνέων ἤδη ἀνετώτερον, ἐπλησίασεν εἰς τρίπουν, ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο ζωγράφημα τοποθεσίας τινὸς χρωματισμένον, καὶ ἀπὸ τὴν ἀμηχανίαν τῆς Μαλβίνης, ἐμάντευσεν εὐθὺς τὸν ζωγράφον.

—Ἀ, κύριε! εἶπε, μέγας τρόμος μὲ κατέλαβε τὴν στιγμὴν ταύτην... θὰ ἐπαινέσετε, θὰ ἐπαινέσετε πολύ... καὶ ὅμως εἶμαι κακὸς μὲν ζωγράφος, κάκιστος δὲ χρωματιστής.

Ἀλλ' ὦ πῶς ἐξεπλάγη καὶ ἐχάρη ὅτε ὁ Ἀρώνης τείνων ἐπὶ τὴν ζωγραφίαν τὸ ἀετῶδες βλέμμα του, ἀπεφάνθη,

— Ἀλήθειαν εἴπετε, κυρία, ἰδοὺ ζωγράφημα μὴ καλόν.

— Κύριε, ὑπέλαβεν ἡ Μαλβίνη μετὰ συγκινήσεως, ὅ,τι εἴπετε τώρα εἶναι ἀληθῶς θαυμάσιον, ἐγὼ σᾶς εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως. Βεβαιωθῆτε ὅτι ὁ λόγος εἶναι ὡραῖος καὶ δὲν τὸν λησμονῶ ὅσῳ ζήσω, διότι ἀγαπῶ ἐνθουσιωδῶς τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν μεγαλοφροσύνην.

Καὶ ἀνεχώρησεν — εὐχαριστημένη ὡς εἴδομεν — ἀφεῖσα τὴν ζωγραφίαν της ἐνώπιον ἀνθρώπου, τοῦ πρώτου ἴσως τολμήσαντος νὰ τῇ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἡ περίστασις αὕτη ἐν τούτοις ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν Φερδινάνδον τὸν ἐξαιρετικὸν χαρακτῆρα τῆς κυρίας Μαρινιὰν καὶ ἔκτοτε *τὴν ἐνόησεν* ὁρκισθεὶς εἰς ἑαυτὸν νὰ μὴ θαυμάζῃ τοῦ λοιποῦ καὶ νὰ μὴ λατρεύῃ ἄλλην γυναῖκα.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΡΩΣΣΙΑ ΚΑΙ ΡΩΣΣΟΙ.

Η ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ ΕΝ ΩΡΑ ΧΕΙΜΩΝΟΣ.

Συνέχεια, ὅρα φυλ. 21.

Τὸ δωμάτιον τῆς Μαρίας Παυλόβνας ἦν περιεστρωμένον λευκῷ ὑφάσματι καὶ συνεσκευασμένον μὲ ἁπλότητα κομψὴν καὶ πλουσίαν.

(Εὐτέρπ. Τόμ. ΣΓ'. φυλλάδιον ΚΒ'.)

Ἐν τῷ παρθενικῷ τούτῳ δωματίῳ ἦν τράπεζά τις τετράγωνος, κεκαλυμμένη διὰ λαμπροτάτου ἐπιστρώματος καὶ δύο φέρουσα παροψίδας, ὡσεὶ δύο ἔμελλον νὰ καθήσωσιν ὁμοτράπεζοι. Ἡ μυστηριώδης τράπεζα ἐφωτίζετο ὑπὸ δύο λαμπάδων ἁγιοκηρίου, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦν τεθειμένον μικρὸν κάτοπτρον, περιάργυρον. Ἐντὸς αὐτοῦ ἔμελλε νὰ ἐμφανισθῇ ἐπικληθεῖσα ἡ τοῦ μνηστῆρος τῆς νεάνιδος μορφή.

Ὅτε λοιπὸν ἡ κόρη εὑρέθη μόνη ἐν τῷ σιωπηλῷ ἐκείνῳ δωματίῳ, οὗ τὴν θύραν ἐξελθοῦσα ἔκλεισεν ἡ τροφὸς, ὅτε εἶδε τὴν τράπεζαν ἐκείνην, τὰς δύο παροψίδας, τὰ δύο κηρία, τὸ μυστηριῶδες ἐκεῖνο κάτοπτρον, κατελήφθη ὑπὸ ἀκαταμαχήτου φόβου καὶ ἠθέλησε νὰ φύγῃ, ἀλλὰ τὰ γόνατά της ἐκάμπτοντο, ἀνάγκη ἄρα νὰ καθήσῃ, διὸ καὶ ἐῤῥίφθη ἐπὶ μιᾶς τῶν παρὰ τῇ τραπέζῃ προπαρεσκευασμένων ἕδρῶν.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔφερε περὶ αὐτὴν τὰ πεπλανημένα βλέμματά της, ἔπειτα δὲ ἐπαναφέρουσα αὐτὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης, τὰ προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ τρομεροῦ κατόπτρου, ἀλλ' οὐδὲν εἶδεν ἢ τὸ θελκτικὸν αὐτῆς πρόσωπον ἐν τῷ κρυστάλλῳ ἀντανακλώμενον, καὶ ὅμως ἐφρικίασεν ἀκόμη. Ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ κρότος ὀχήματος, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας εἰσερχομένου, ἐπελθὼν ἐνεθάῤῥυνεν αὐτὴν, καὶ ἤρχισεν ἡ κόρη νὰ μειδιᾷ, αὐτὴ ἑαυτὴν γελῶσα ἐπὶ τῷ φόβῳ της.

Αἴφνης ὠρθώθη ἐπὶ τῆς ἕδρας, ὡς διὰ κινήματος ἠλεκτρικοῦ· οἱ ὀφθαλμοί της ἠνεῴχθησαν καταπληκτικῶς καὶ φρικίασις ὀδυνηρὰ διέτρεξεν ἅπαντα αὐτῆς τὰ μέλη, διότι ἐν τῷ μαγικῷ κατόπτρῳ διεῖδε μορφὴν ἀνθρωπίνην, ἄλλην ἢ τὴν ἰδικήν της. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν διέκρινε καθαρῶς τὸ βλεπόμενον, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν τὸ φάντασμα διεγράφη ἐναργῶς καὶ διακεκριμένως, ἀμφιβολία δὲ δὲν ὑπῆρχε πλέον, ὅτι πρόσωπον ἀνθρώπου ἐφάνη ἐν τῷ κατόπτρῳ, καὶ οὐχὶ μόνον ἀνθρώπου ἁπλῶς, ἀλλὰ στρατιωτικοῦ.. Καὶ τίποτε πλέον δὲν εἶδε, διότι κραυγὴν ἀφεῖσα ἔπεσε λειποψυχήσασα ἐπὶ τοῦ τάπητος...

Ὁ στρατηγὸς Β.... ἔσπευσε πρὸς βοήθειαν τῆς θυγατρός του, τὴν ἤγειρε, καὶ τῇ βοηθείᾳ μυριστικῶν ἡ νεᾶνις δὲν ἐβράδυνε νὰ συνέλθῃ εἰς ἑαυτὴν καὶ ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς, ἀναγνωρίσασα δὲ τὸν πατέρα ἐμειδίασε πρὸς αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε μετά τινος εἰσέτι τρόμου δεικνύουσα τὸ φοβερὸν κάτοπτρον.

— Τὸν εἶδα.

— Τρελλὴ ὅπου εἶσαι! εἶπεν ὁ στρατηγός· παρατήρησε καλῶς, τὸ κάτοπτρον εἶναι ἀντικρὺ τῆς θύρας, καὶ ἐμὲ ὄχι ἄλλον εἶδες, ἠθέλησα δὲ νὰ σὲ καταλάβω αἴφνης ὅπως σοὶ ἀναγγείλω αἰσίαν εἴδησιν, καὶ πρὸς τοῦτο εἰσῆλθον ἠρέμα καὶ ἀψοφητί... Ἐννοεῖς ἤδη;

— Καὶ ἡ εἴδησις αὕτη; ἠρώτησεν ἡ περίεργος.

— Ἡ Α. Μ. σὲ διώρισε κυρίαν τῆς τιμῆς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς αὐτοκρατορίσσης.

Ἡ νεᾶνις τοῦτο ἀκούσασα ἐπλήσθη χαρᾶς.

Ἀφέντες ἐνταῦθα τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων, παρευρεθῶμεν νῦν εἰς τὴν τῶν Θεοφανείων ἑορτὴν διόλου θρησκευτικὴν καὶ μεγάλην ἐν Ῥωσσίᾳ διὰ τὴν ἐπίσημον καὶ δημοσίαν καθαγίασιν τῶν ὑδάτων.

Κομψὸν καὶ πολυτελὲς ἐκκλησίδιον, πανταχόθεν ἀναπεπταμένον, ἵδρυται ἐπὶ τῶν πάγων τοῦ Νέβα, κατέναντι τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων, λιθόστρωτος δὲ πάροδος διὰ θαυμασίων καὶ βαρυτίμων ταπήτων ἐπεστρωμένη φέρει ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων εἰς τὸν ναόν. Τὴν δεκάτην τῆς πρωΐας ὥραν, ὁ ἀνώτερος τῆς Πετρουπόλεως κλῆρος ἔρχεται ἐν πομπῇ, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ περικυκλωμένος ὑπὸ τῶν μεγιστάτων αὐτοῦ, καὶ ἡ αὐτοκράτειρα μετὰ τῶν κυριῶν τῆς τιμῆς καὶ ἅπασα ἐν γένει ἡ αὐλὴ μετὰ τοῦ διπλωματικοῦ σώματος παρευρίσκονται εἰς τὴν τελετὴν ταύτην, ἥτις διαρκεῖ οὐχὶ ἔλαττον τῶν δύο ὡρῶν, καὶ, κατὰ τὴν αὐστηρότητα τῆς ἐθιμοταξίας πάρεισιν ἄνευ μηλωτῆς. Δύναται δέ τις ἐνταῦθα νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ δριμύτης τοῦ ῥωσσικοῦ κλίματος συνενοῦται, ἐν Πετρουπόλει, μετὰ τῶν βιωτικῶν ἕξεων καὶ τῶν ἠθῶν, ὧν τὴν ἐξάσκησιν ἀδυνατεῖ πάντως νὰ περιστείλῃ ἐπαισθητῶς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θέλει προκύψει ἐκ τῶν εἰκόνων ἃς ὑπολείπεται ἔτι εἰς ἡμᾶς νὰ διαχαράξωμεν.

Εἴδομεν ἀνωτέρω γοργὸν ἕλκυθρον διαβὰν κατὰ τὸμεσονύκτιον τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ στρατηγοῦ Β. . . καὶ τὴν ἀμφίπολον τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Μαρίας στᾶσαν ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ καὶ ἐρωτήσασαν τὸν ἁμαξηλάτην περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου του· ἀκολούθως εἴδομεν τὴν Μαρίαν Παυλόβναν ἐρυθριάσασαν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Δημητρίου. — Διατί; Διότι τὸ ὄνομα τοῦτο ὑπεμήμνισκεν αὐτῇ νέον τινὰ ἱππότην, ὅστις ἐν τοῖς χοροῖς πάντοτε αὐτὴν ἐξελέγετο ὡς συγχορεύτριαν. Ἐν Ῥωσσίᾳ δὲ, ἐκλογαὶ τοιαῦται ἐπαναλαμβανόμεναι, ἀείποτε ἔχουσι σημασίαν, καὶ ἡ νεᾶνις δεν τὸ ἠγνόει. Οὐδ' ἐλάνθανεν αὐτὴν ὅτι ὁ πατὴρ ἐτίμα μεγάλως τὸν κομψὸν ἀξιωματικόν, ὑπὲρ οὗ, ὡς θυγατηρ εὐάγωγος, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ ἔχῃ ἀγαθὴν τοὐλάχιστον ἰδέαν. Ἡ ἰδέα δὲ αὕτη ἰσχυροτέρα κατέστη ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Μαρίας Παυλόβνας ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων. Ἀλλὰ μετὰ πόσης ἆρα συγκινήσεως δὲν ἤθελε συνοδευθῇ ἂν ἡ κόρη ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς ἐκεῖνος, οὗ τὸ ὄνομα ἠρώτησε καὶ ἔμαθεν ἡ ἀμφίπολος, δὲν ἦτο ἢ ὁ συνήθης συγχορευτής της, ὁ νέος καὶ χαρίεις κόμης Δημήτριος Ρασταὲφ, ὑπολοχαγὸς τῶν ἱππότων φρουρῶν, τοῦ θαυμαστοῦ τούτου τάγματος τῆς αὐτοκρατορίσσης!

Λαβόντες ἤδη τὸ θάῤῥος νὰ εἰσχωρῶμεν εἰς τὰς οἰκίας, ἃς εἰσέλθωμεν καὶ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ κόμητος Δημητρίου, ὅστις πλήρη καὶ τὴν καρδίαν καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχων ἐκ τῆς εἰκόνος τῆς Μαρίας Β... ἐνδύεται, ἐν πρωΐᾳ χειμερινῇ, πρὸ τοῦ κατόπτρου αὐτοῦ. Ἡμίσεια ὥρα μόλις παρῆλθε καὶ ἰδοὺ αὐτὸς φέρων τὰς στενὰς αὐτοῦ ἐκ δέρματος πτωκὸς περισκελίδας λευκὰς ὡς ἡ χιών, ὧν ἡ λευκότης καταφανεστέρα γίνεται παραβεβλημένων πρὸς τὸ ἐστιλβωμένον μέλαν τῶν ὑποδημάτων του τῶν μέχρι τοῦ τρίτου τοῦ μηροῦ ἀναβαινόντων· τὸ ἐκ λευκοῦ ἐριούχου ἱμάτιόν του καλύπτεται ὑπὸ πλατέως χρυσοῦ θώρακος, ἡ δὲ κεφαλὴ, καλυπτομένη ὑπὸ κράνους ἐπίσης χρυσοῦ ἐφ' οὗ ἐπικάθηται τανύπτερος δικέφαλος ἀετὸς, παρέχει εἰς τὸν πολεμικὸν τοῦτον ἱματισμὸν χαρακτῆρα ἰδανικότητος ἱπποτικῆς καὶ νεότητος θελκτικωτάτης. Ἐσπευσμένως ἐ'σπνέει τὸν καπνὸν μακρᾶς τουρκικῆς καπνοσύριγγος, πίνει φιαλίδα καφὲ, μεθ' ὅ, ὁ μὲν θαλαμηπόλος τῷ παρουσιάζει τὸ ξίφος καὶ ἔπειτα τὰ χειρόκτια, δεντσίκης δέ τις κρατεῖ τὸν μανδύαν ἕτοιμος νὰ τῷ ἐπιθέσῃ αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὤμων.

Ἕλκυθρον περιμένει εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου τὸν ἱππότην φρουρόν· ὁ ἵππος σκάπτει ἐξ ἀνυπομονησίας τὴν γῆν μὲ τὸν πόδα, ὁ δὲ ἡνίοχος μόλις ἐπέχει αὐτόν. Ἀλλὰ μόλις τοῦ νέου ἀξιωματικοῦ καθήσαντος ἐν τῷ στενῷ ὀχήματι ὁ ἵππος φεύγει ὡς βέλος, ἐνῷ ὁ ἱπποκόμος τοῦ νέου προτρέχει παρασύρων τὸν πρὸς ἵππευσιν ἵππον.

Τὴν νύκτα ὁ καιρὸς εἶχε τραπῇ εἰς θύελλαν. Ὁ βόρειος ἄνεμος εἶχε διεγείρει τὴν χιόνα ἥτις συνεσωρεύθη ὅπου ἐκεῖνος τὴν ἔφερε, καὶ παρεῖχεν ἐν τῇ ἀπεράντῳ πλατείᾳ τοῦ Ναυαρχείου θέαμα παράξενον καὶ πένθιμον. Μεγάλη πυρὰ ἔκαιεν ἐν τῇ περιφερεῖ ἑστίᾳ τῇ τεθειμένῃ πρὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῶν χειμερινῶν ἀνακτόρων, πολλοὶ δὲ ἀμαξηλᾶται ἦσαν ἠθροισμένοι περὶ αὐτὴν, ἐνῷ τὰ ἕλκυθρά των, παρατεταγμένα εἰς γραμμὴν, ἑστάθμευον βήματά τινα ἀπ' αὐτῶν.

Μεταξὺ τοῦ μέρους τούτου τῶν ἀνακτόρων καὶ τοῦ προτειχίσματος τοῦ Ναυαρχείου, ἐκτείνεται πλατεῖα τις μακρὸν σχηματίζουσα τετράγωνον καὶ περιπεφραγμένη δι' ἀλύσεως προσδεδεμένης εἰς κιονίσκους σιδηροῦς, ἐμπεπηγμένους κατ' ἴσας ἀποστάσεις εἰς τὴν γῆν. Ἡ πλατεῖα δὲ αὕτη, ἥτις ἀλλαχοῦ ἐκτὸς τῆς Πετρουπόλεως ἤθελε θεωρηθῇ ὡς μεγίστη, εἶναι τὸ μέρος τῶν ἐπιθεωρήσεων τῶν οἰκιακῶν, οὕτως εἰπεῖν, ἃς ἀρέσκεται ἐξετάζων ὁ αὐτοκράτωρ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ χειμῶνος, ἢ μᾶλλον εἰς ἃς δύναται νὰ παρευρεθῇ ἱσταμένος ἐπὶ τοῦ πρὸς τὴν πλατεῖαν ἐξώστου.

Τὴν ἡμέραν δὲ ἐκείνην τὸ αὐτοκρατορικὸν ἐπιτελεῖον ἦν συνηγμένον ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας ἧς τὸ ἄνω μέρος κατεῖχε τὸ ὡραῖον τάγμα τῶν ἱππότων φρουρῶν.

Οἱ στρατηγοὶ περιέμενον τὴν ἄφιξιν τοῦ αὐτοκράτορος ἢ τοῦ μεγάλου δουκὸς Μιχαὴλ, διότι ἠγνόουν ἀκόμη τὶς τῶν δύο ἔμελλε νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ νὰ προεδρεύσῃ τῶν γυμνασμάτων. Οἱ σιδήρινοι οὗτοι πολεμισταὶ, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων ἦσαν προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν, πάντες ἐν μεγάλῃ στολῇ ὑπὸ τοὺς διφθερωτοὺς αὐτῶν μανδύας, συνδιελέγοντο καὶ ἀστεί-

ζοντο, ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν εὑρισκόμενοι ψύχους εἴκοσι δύο βαθμῶν, μὲ τὴν αὐτὴν ἀκηδίαν ὡς ἐὰν ἐκάθηντο πλησίον τῆς ἑστίας τῶν θερμῶν δωματίων των.

Ὁ νέος ὑπολοχαγὸς συνωμίλει καὶ αὐτὸς μετά τινων ἀξιωματικῶν, ἀναμένων τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἤθελεν ἱππεύσει. Μόνοι δὲ οἱ στρατιῶται ἦσαν ἔφιπποι, καὶ, ἐν γραμμῇ τεταγμένοι, διέμενον ἀκίνητοι. Ἐννέα ὥρας ἐσήμανε τὸ ὡρολόγιον τοῦ Ναυαρχείου καὶ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὑπασπιστής τις ἦλθε καὶ εἰδοποίησε τὸν ἀρχηγὸν τοῦ σώματος ὅτι ἀντὶ τοῦ αὐτοκράτορος θέλει παρευρεθῇ εἰς τὴν παράταξιν ὁ μέγας δούξ· δὲν παρῆλθε δὲ τέταρτον ὥρας καὶ ἕτερος ὑπασπιστὴς, ἀπὸ ῥυτῆρος ἐλαύνων, ἀνήγγειλε τὴν ἄφιξιν τοῦ ἡγεμονόπαιδος τούτου. Τὸ πρόσταγμα τοῦ νὰ ἱππεύσουν ἐδόθη πάραυτα, καὶ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ στρατηγοὶ καὶ ἀξιωματικοὶ ἦσαν εἰς τὰς θέσεις των, μόλις δ' ἐφάνη ἐπὶ τῆς πλατείας ὁ μέγας δοὺξ Μιχαὴλ καὶ ἅπαντες μὲν οἱ ἐπιτελεῖς ἔτρεξαν καλπάζοντες πρὸς ὑπάντησίν του, ζωηρὸν δὲ καὶ πολεμικὸν ἐμβατήριον ἐπαιάνισεν ἡ τοῦ τάγματος μουσική.

Τὰ γυμνάσια καὶ οἱ ἐξελιγμοὶ ἤρχισαν, καὶ καθὼς πάντοτε ἐξετελέσθησαν θαυμασίως. Οἱ ἀξιάγαστοι ἐκεῖνοι ἵπποι, ὧν ὁ ἔσχατος ἤξιζεν οὐχὶ ἔλαττον τῶν τρισχιλίων δραχμῶν, πάντες στιλπνοῦ μελανοῦ χρώματος, καπνὸν ἀναδίδοντες καὶ ὑπὸ ἀφροῦ πεπηγμένου καλυπτόμενοι, ὑπήκουον εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἀναβάτου μὲ τάξιν καὶ ἑνότητα καὶ σταθερότητα κινήσεων τοιαύτην, ὥστε ἐξέπληξαν καὶ αὐτοὺς τοὺς γέροντας στρατηγοὺς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτελείου.

Ἀλλ' αἴφνης καθ' ἣν στιγμὴν μία τις τῶν ἵλῶν ἀποσπασθεῖσα τῆς γραμμῆς τοῦ τάγματος ἔβαινε καλπάζουσα πρὸς ἄλλο τι μέρος, ἵππος τις, ὃν ὁ ἀναβάτης μ' ὅλην αὐτοῦ τὴν δεινότητα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀναχαιτίσῃ, ἐξῆλθε τῶν τάξεων καὶ ἐν τῇ ἀτάκτῳ ὁρμῇ του παρ' ὀλίγον ἔπιπτε ἐπὶ τοῦ μεγάλου δουκὸς, ἂν οὗτος προλαβὼν δὲν ἀπέφευγε τὴν προσβολὴν διὰ ταχέως ἐξελιγμοῦ.

Ὁ ἱππεὺς κατώρθωσε τέλος νὰ κυριεύσῃ τοῦ ἵππου ὅστις ἐσφάδαζεν ὑπ' αὐτὸν, ὑπὸ κυμάτων ἀφροῦ κεκαλυμμένος καὶ προδήλως ἦν ὁ ὡραιότερος ἵππος τοῦ τάγματος. Τὸ διορατικὸν βλέμμα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ αὐτοκράτορος ἀνεγνώρισε μετ' ὀλίγον τὸν ἀτυχῆ ἱππέα — τὸν γνωστὸν ἡμῖν κόμητα Δημήτριον — ὑπασπιστὴς δὲ πάραυτα ἐπέμφθη πρὸς αὐτὸν, καὶ ὁ νέος ἀξιωματικὸς ἐξελθὼν τῆς γραμμῆς ἐπλησίασε πρὸς τὸν ἡγεμόνα.

— Κόμη Δημήτριε, εἶπε πρὸς αὐτὸν αὐστηρᾷ τῇ φωνῇ ὁ τοῦ αὐτοκράτορος ἀδελφὸς, τὶ τόσον ἀπερῤῥόφα τὸν νοῦν σου ὥστε ἀφέθης παρασυρθεὶς ὑπὸ τοῦ ἵππου σου, σὺ ὅστις εἶσαι εἷς τῶν δεινοτέρων ἱππευτῶν τῆς φρουρᾶς; . . . Ἡ ἀπροσεξία αὕτη τιμωρητέα διὰ κρατήσεως εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν.

Ὑψηλότατε, εἶπεν ὁ νεανίας ἐρυθριάσας, ὀμνύω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Αὐτοκρατορικὴν Ὑψηλότητα ὅτι τὸ ψῦχος καὶ μόνον εἶναι αἰτία τοῦ συμβεβηκότος τούτου· ὁ ἵππος ἔχει λεπτοτάτην τὴν αἴσθησιν καὶ αἰφνιδίως μὲ παρέτυρε.

— Ὑποπεσὼν εἰς ἓν ἁμάρτημα, ὑποπίπτεις εἰς ἕτερον τὸ τῆς ἀποκρίσεως εἰς τὰς διαταγάς μου... Μὲ ἤκουσες. Τιμωρεῖσαι διὰ κρατήσεως ἐν τῇ οἰκίᾳ σου εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν. — Ὕπαγε.

Δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ διαταγή· ὁ Δημήτριος ἐγνώριζε τὸν κανονισμόν. Ἐπανῆλθεν ἄρα εἰς τὴν θέσιν του σιωπῶν μὲν ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄνευ σφοδρᾶς ἀγανακτήσεως. — Τῷ ὄντι ἦν εἷς τῶν καλλιτέρων ἱππότων τῆς φρουρᾶς, ἀλλ' ἡ τῆς Μαρίας Παυλόβνας ἀνάμνησις κατεῖχεν ἐπὶ τοσοῦτον τὸ πνεῦμά του ὥστε παρῆτησε χαλαροὺς τοὺς χαλινοὺς τοῦ ἵππου, ὅστις εὐαισθητότατος, ὡς εἶπε, καὶ ὑπό νιφάδος διαπερασθεὶς παρέσυρεν αὐτὸν αἰφνιδίως.

Ἕνεκα τῆς τραχύτητος τοῦ καιροῦ ὁ μέγας δοὺξ συνέτεμε τὸ γυμνάσιον. Οἱ στρατηγοὶ ἦσαν τεταγμένοι περὶ αὐτὸν, τὸ δὲ τάγμα τὸν ἴδιον ἀρχηγὸν ἐπὶ κεφαλῆς ἔχον παρήλλαξεν ἐνώπιον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἡγεμόνος. Πρὸς ἑκάστην δὲ παρερχομένην ἴλην « εὐχαριστῶ, ἀδελφοί! » ἐφώνει ὁ μέγας δούξ. « Εὐτυχεῖς (λογιζόμεθα) διότι εὑρεστήσαμεν τὴν Ὑμ. Αὐτοκρ. Ὑψηλότητα » ἀπεκρίνοντο ἐν χορῷ οἱ στρατιῶται διὰ φωνῆς ἧς τὸν τόνον ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐξηγήσωμεν.

Μετὰ δὲ τὴν παράλλαξιν οἱ ἀξιωματικοὶ ἀφῆκαν τοὺς ἵππους εἰς τοὺς δεντσίκας των καὶ ἀνέβησαν εἰς τὰ ἕλκυθρα, τὸ αὐτὸ ἔπραξαν καὶ τὰ μέλη τοῦ ἐπιτελείου, μόνος δὲ ὁ μέγας δοὺξ ἀνεχώρησεν ἐπ' ὀχήματος.

Ὁ δὲ κόμης Δημήτριος, τῇ ἐπαύριον, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς κρατήσεώς του ἐπορεύθη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ τελευταίου τούτου, πρὸς ὃν ὡμολόγησε τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τοῦ περιγενομένου αὐτῷ δυστυχήματος τὴν προτεραίαν καὶ ἤτησε παρ' αὐτοῦ τὴν ἄδειαν νὰ νυμφευθῇ τὴν Μαρίαν Παυλόβναν.

— Ἀλλὰ μοὶ φαίνεται, εἶπε πρὸς αὐτὸν γελῶσα ἡ Α. Α. Υ. ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἐδική μου ἄδεια πρέπει νὰ ἐπέλθῃ τευλευταία.

— Ἀκριβῶς Ὑψηλότατε, δι' αὐτὸ ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ τὴν ζητήσω.

(ἀκολουθεῖ).

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΘΟΡΒΑΛΔΣΕΝ.

Ἡ νεωτέρα γλυπτικὴ ἐναβρύνεται εἰς δύο μεγαλοφυΐας ἐναμίλλους, εἰς δύο μεγάλα καὶ ἀντίπαλα ὀνόματα, τὸν Θορβάλδσεν καὶ τὸν Κανόβαν, τοὺς ὁποίους οἱ σύγχρονοι δὲν ἐδίστασαν νὰ παραβάλωσι πρὸς τοὺς περιδόξους Φειδίας καὶ Πραξιτέλεις τῆς

Η ΝΥΞ.

ἀρχαιότητος, καὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων διεμέριζον τὸν μερολήπτην αὐτῶν θαυμασμόν. Ἀλλ' ἡ νῦν γενεὰ ἀπέδοτο τὸν δίκαιον θαυμασμόν της ἐξίσου πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς δεινοὺς καλλινέχνας, καὶ ἐπαύσατο ἀντιθέτουσα αὐτοὺς πρὸς ἀλλήλους. Πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γαλλικῆς αὐτοκρατορίας συγγραφεῖς, ὅσοι ἔγραψαν περὶ τῆς Ἰταλίας, ἐνόμισαν οὐχὶ ἄπο σκοποῦ νὰ ἐκφέρωσι τὴν γνώμην αὐτῶν μεταξὺ Θορβάλδσεν καὶ Κανόβα· καὶ ἡ μὲν Κ. Στάελ προτιμᾷ τὸν πρῶτον, ὁ δὲ κόμης Σικοναρὰ προκρίνει τὸν δεύτερον. Ἀλλ' ἡ ὁρμὴ τῆς ἀντιζηλίας ταύτης ἐσβέσθη σήμερον, καὶ ὁ πολιὸς Θορβάλδσεν, ὁ ἐπιζήσας τοῦ ἐναμίλλου αὐτοῦ, κεῖται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν μεταγενεστέρων, εὐχαριστουμένων νὰ ἐγγράψωσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς τοσοῦτον μεγάλα ὀνόματα.

Ὁ Βέρτελος Θορβάλδσεν ἐγεννήθη εἰς Κοπενάγην, τῇ 19 Νοεμβρίου 1770, ἐκ πατρὸς Ἰσλανδοῦ, ὅστις ἐλθὼν κατὰ τὴν νεανικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Δανιμαρκίας, ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα ἱερέως τινὸς, καὶ ἐκεῖ ἐπορίζετο τὰ πρὸς ζωάρκειαν τορεύων στέμματα ἐξ ἀνθέων, ἀραβουργήματα, καὶ, χρείας τυχούσης, νύμφας διὰ τὰς πρώρας τῶν πλοίων, ὥστε τὸ πρῶτον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶδεν ὁ Βέρτελος, ἅμα ἀρχίζων νὰ ἐννοῇ, ὑπῆρξεν ἡ σμίλη, καὶ ἔργα ὁμοιάζοντα τὰ τῆς γλυπτικῆς. Ὀλίγιστον χρόνον διέτριψεν εἰς τὰ γράμματα καὶ τίποτε σχεδὸν δὲν ἔμαθε. Ἑνδεκαετὴς τὴν ἡλικίαν ἤρχισε νὰ φοιτᾷ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ζωγραφικῆς καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ διακριθῇ ἐπὶ ἐπιμελείᾳ. Διῆλθεν ἀλληλοδιαδόχως τὰς τάξεις τῆς γραμμικῆς τῆς ἀναγλυπτικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς, συναγωνισθεὶς δὲ τῷ 1787 ἐκέρδησε νομισματόσημον ἀργυροῦν. Ἀλλὰ μ' ὅλους τοὺς ἐπαίνους τοὺς ὁποίους παρὰ τῶν καθηγητῶν καὶ λοιπῶν ἔλαβεν, ἡ φιλοδοξία του ἐβράδυνε νὰ διεγερθῇ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἤθελε νὰ τὸν προσλάβῃ εἰς τὰ τορευτικὰ ἔργα του, καὶ αὐτὸς δὲν εἶχέ τι ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὴν πατρικὴν θέλησιν. Συχνάκις λοιπὸν ἐπέστρεφεν ἀπὸ πλοῖα ἐπισκευαζόμενα φέρων πρὸς τὸν πατέρα τὸ πρόγευμά του, καὶ ἐνῷ ὁ πτωχὸς ἐργάτης ἀνεπαύετο ἀπὸ τὴν πρωϊνὴν ἐργασίαν, ὁ παῖς ἐλάμβανε τὴν σμίλην καὶ ἀπετελείου ἄνθος τι ἢ διεμόρφου τινὰ προτομήν. Κατὰ δὲ τὸ 1789 ἐκέρδησε δεύτερον βραβεῖον, καὶ ἀργότερον νομισματόσημον χρυσοῦν. Ἀλλὰ ἐν ἔτει 1793 ἐκομίσατο τὸ πρῶτον ἆθλον, μεθ' οὗ συνεδέετο ἡ θέσις τοῦ ὑποτρόφου τῆς Ῥώμης καὶ ἐτήσιος χορηγία ἐκ φράγκων 1200 ἐπὶ τριετίαν διδομένη. Τοσοῦτον δὲ πλούσιον ἐνόμισεν ἑαυτὸν τότε, ὥστε ἔσπευσε νὰ εὕρῃ ἕνα τῶν φίλων του, ὅστις ὠνειροπόλει κα αὐτὸς νὰ γίνῃ καλλιτέχνης, καὶ ἐπρότεινεν εἰς

αὐτὸν νὰ τὸν φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς Ῥώμην καὶ νὰ συμμερισθῇ μετ' αὐτοῦ τὴν σύνταξιν· ἀλλ' ὁ φίλος κάλλιον αὐτοῦ εἰδὼς τὴν ἀξίαν τετρακοσίων τετραδράχμων σκούδων, ἠρνήθη, καὶ ὁ Θορβάλδσεν ἀνεχώρησε μόνος, τῇ 20 Μαΐου 1796, ἐπὶ φρεγάτης διευθυνομένης μὲν εἰς τὴν Μεσόγειον, πολλοὺς δὲ σταθμοὺς ποιησάσης ἐν τῇ βορείῳ θαλάσσῃ. Ἀλλὰ τέλος, ἐπειδὴ τὸ πλοῖον ἀλληλοδιαδόχως προσήγγισεν εἰς Μαλάγαν, Ἀλγέριον, Τρίπολιν, Μελίτην, ὁ Θορβάδσεν, μὴ αἰσθανόμενος ἐν ἑαυτῷ τὸ θάρρος νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πλεῖον τὴν ναυτικὴν ταύτην ἀποστολὴν, ἐπέβη πλοίου εἰς Νεάπολιν πορευομένου, καὶ τῇ 8 Μαρτίου 1797 ἔφθασεν εἰς Ῥώμην.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διαμονῆς του πολλάκις ὑπέστη πικρὰς ἀβεβαιότητας καὶ φόβους. Διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ Εὐρώπη ἅπασα συνεκινεῖτο ὑπὸ ταραχῆς διεισδυούσης μέχρι καὶ τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ σοφοῦ ἢ τοῦ καλλιτέχνου. Τὰ μεγάλα πολιτικὰ ζητήματα ἀπέπνιγον πᾶν ποιητικὸν αἴσθημα. Ὁ δὲ Θορβάλδσεν εἰργάσθη μὲν μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἀφοσιώσεως, μετ' ἐνθουσιασμοῦ μάλιστα, ἀλλ' οὐδεμίαν εὗρεν ὑποστήριξιν οἵαν ἐδικαιοῦτο νὰ περιμείνῃ. Καὶ τὸ τέρμα τῆς συντάξεως αὐτοῦ ἔφθασε, καὶ αὐτὸς ἀκόμη δὲν συνησθάνθη ἢ δὲν ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς εὐφυΐας καὶ δεξιότητός του. Τῷ 1803 ἐσχεδίασεν ἄγαλμά τι τοῦ Ἰάσονος ὅπως ἀποτίσῃ τὸ χρέος του εἰς τὴν Δανιμαρκίαν· ἀλλ' ἐξαντλήσας πάντα τὰ μέσα του, ἡτοιμάζετο νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ὅτε τραπεζίτης τις εἰσῆλθε διαβαίνων εἰς τὸ ἐργαστήριόν του καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἰάσονος ἐκ μαρμάρου, ὅπερ καὶ ἐπλήρωσεν ὀκτακόσια σκοῦδα.

Ἐν τούτοις αἱ ταραχαὶ καὶ αἱ ἀκαταστασίαι κατέπαυσαν, ἡ δὲ Ἰταλία, ἀπολέσασα ἐκ τῆς κατακτήσεως μέρος τῶν ἀριστουργημάτων της, εἰργάζετο πρὸς ἀντικατάστασιν αὐτῶν, καὶ εἰς πάντα τὰ ἐργοστάσια ἀντήχει ὁ ἱερὸς τῆς σφύρας κτύπος, οἱ δὲ Βοργέζαι, οἱ Σομαρίβαι, καὶ πλεῖστοι ἄλλοι φατριασταί, οὓς ὁ πόλεμος ἀνέδειξε πρίγκιπας καὶ κατέστησεν ἑκατομμυριούχους, ἐπεδίωκον τὴν ἀθανασίαν ἐν τῷ μαρμάρῳ καὶ τῷ χαλκῷ.

Ἐκ τῶν ἀναγλύφων, εἶδος γλυπτικῆς εἰς ὃ κλίνει ἐκ προτιμήσεως ὁ καλλιτέχνης οὗτος, καὶ εἰς ὃ ἐξέχει τὰ μάλιστα, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν *τὸν θρίαμβον τοῦ Ἀλεξάνδρου*, παραγγελθέντα ὑπὸ τοῦ μαρκησίου Σομαρίβα, ἔργον κυκλώπειον ἀληθῶς, ὅπερ καὶ μόνον εἶναι ἱκανὸν νὰ ἀπαθανατίσῃ τὸν ἐξεργασάμενον, καὶ τὸν *Πρίαμον λυτρούμενον τὸν υἱὸν Ἕκτορα*.

Ὁ Θορβάλδσεν, οὗ τὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν ζέσιν δὲν ἐψύχρανε τὸ προβεβηκὸς τῆς ἡλικίας, ἐδόθη ἀποκλειστικῶς καὶ ἐπιμόνως ἐν μακρῷ χρόνου διαστήματι εἰς τὴν λεπτὴν ἐξεργασίαν μεγάλου ἀριθμοῦ ἀναγλύφων, ἀλληγορίας παριστώντων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἄξια λόγου πρὸ πάντων ἡ Ἰσχὺς, ἡ Φρόνησις, ἡ Ὑγεία, ἡ Δικαιοσύνη, καὶ τέλος ἡ Ἡμέρα καὶ ἡ Νύξ. Ἐκλέγομεν δὲ τὴν τελευταίαν ταύτην ὅπως δώσωμεν ἰδέαν τῆς καλλονῆς καὶ ἀ-

φελείας τῶν ἔργων τοῦ ἐξόχου τούτου καλλιτέχνου, οὗ αἱ ἐμπνεύσεις διακρίνονται μᾶλλον διὰ τῆς ἐνεργείας ἢ τῆς γλυκύτητος. Ἡ περαίωσις τῶν πλείστων ἐκ τῶν ῥηθέντων ἔργων ἀναβαίνει εἰς τὸ ἔτος 1823 ἢ περὶ τὸ ἔτος τοῦτο. Εἰς τὴν ἐποχὴν δὲ ταύτην ἀναφέρεται ἐπίσης καὶ ἡ ἐξεργασία τοῦ περιφήμου *Ἐλβετικοῦ Λέοντος*, ὃν ὁ Θορβάλδσεν ἐσκάλισεν πλησίον τῆς Βάρνης ἐπὶ βράχου 60—80 ποδῶν.

Ἀλλὰ τὸ κολοσσιαῖον ἔργον τοῦ Θορβάλδσεν, εἰς ὃ ἀνέδειξε πᾶσαν τὴν μεγαλοφυΐαν του, εἶναι ἡ ἑρμογλυφικὴ διακόσμησις τῆς Κοπενάγης.

Τῷ 1819, ὁ Θορβάλδσεν ἐπεσκέφθη τὴν Κοπενάγην, ὅπου τὸν ὑπεδέχθησαν δι' ὅλων τῶν ἀνηκουσῶν αὐτῷ τιμῶν. Ἐν Δανιμαρκίᾳ συνέστη ἐπιτροπὴ πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν ὑπὲρ ἐγέρσεως μουσείου ἐν ᾧ θέλουσι τεθῇ πάντα τὰ ἔργα του.

[Κατὰ τὸ Γαλ.]

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Τὸ τελευταῖον ἐνύπνιον τῆς μακαρίτιδος

ΖΩΗΣ ΡΕΝΙΕΡΗ.

Κοιμᾶται! ὕπνος ἐλαφρὸς τὰ βλέφαρά της κλείει
Καὶ πρὸς μικρὸν τοὺς πόνους της ὡς νέφη διαλύει.
Εἰς τὰς λευκάς της παρειὰς, ἀπὸ σβουσμένον ὄμμα
Σταλάζει δάκρυ θαλερόν!.. εἰς τὸ γλυκύ της στόμα
Ἀγγελικὸν μειδίαμα πλανᾶται καὶ ἡ αὖρα
Κ' οἱ ζέφυροι δροσίζουσι τοῦ στήθους της τὴν λαύρα!
Ἐκστατικὰ τὰ Χερουβεὶμ κάλλος θνητὸν θωροῦσι
Καὶ γύρω τῆς νεάνιδος σιωπηλὰ φρουροῦσι,
Προσμένουν ἀνυπόμονα ἡ κόρη νὰ ξυπνήσῃ
Καὶ μετ' αὐτῶν ὡς ἄσπιλος περιστερὰ νὰ σχίσῃ
Τὰ ὕψη τὰ αἰθέρια· ἐκεῖ ἡ εὐφροσύνη
Ἀθανασίας βάλσαμον εἰς τὰς καρδίας χύνει!
Ὑπνώττεις, κόρη, ὡς λευκὸν πτηνὸν τῆς Ἀφροδίτης
Πλὴν διατὶ ἐν δάκρυ σου, ἀδάμας σταλακτίτης
Τρέμει 'στὰς βλεφαρίδας σου, ἐνῷ τ' ἁβρά σου χείλη
Μειδίαμα προδίδουσι; Τί νὰ εἰπῇ ὀφείλει
Ὁ θεωρῶν σε; « Ἡ αὐγὴ καὶ πάλιν θὰ φιλήσει
« Τὰς κορυφὰς τοῦ Ὑμηττοῦ, καὶ πάλιν θέλει δύσει
« Ὁ Ἥλιος· τὴν δὲ στιγμὴν καθ' ἣν' ἀπ' τοὺς αἰθέρας
» Ἀφήσω στεναγμὸν γλυκὺν 'στὸ κράτος τῆς ἡμέρας
» Τὸ πνεῦμά μου ἐλεύθερον μακρὰν αὐτοῦ τοῦ κόσμου
» Θέλει πετάξει ὑψηλὰ 'στοὺς κόλπους τοῦ Πατρός μου!
» Ὦ τῆς χαρᾶς! ἂν μειδιῶ ὁμοῦ πλὴν δάκρυ χύνω
» Ὅτι γονεῖς δακρύοντας ὀπίσω μου ἀφίνω! »
Κοιμοῦ ἁγνὴ περιστερά! κοιμοῦ ἀγγέλων σῶμα
Ἴα καὶ ῥόδα χύνουσι 'στῆς νόσου σου τὸ στρῶμα!
Ὄνειρον βλέπει! ἄπλωσον, Μορφεῦ, τὰς μήκωνάς σου
Ὦ αὖρα, φύσα ἐλαφρὰ, τὸν ὕπνον της σεβάσου!
Χορὸς παρθένων τὴν καλοῦν « ἐλθὲ νεᾶνις φίλη,
» Ἀντὶ δεινῶν ποτήριον, τὰ ἄσπιλά σου χείλη
» Σ' τοὺς παραδείσους μεθ' ἡμῶν καρποὺς ἀθανασίας
» Ἀείποτε θὰ γεύωνται· μὲ ἄλλας δὲ ὁσίας
» Ὡς σὲ παρθένους τρυφερὰς θέλεις στοὺς παραδείσους
» Συλλέγει ῥόδ' ἀειθαλῆ, καὶ κρίνα, καὶ ναρκίσσους.
» Ἐλθὲ, ἐλθὲ παραίτησον αὐτὸ τὸ σκήνωμά σου
» Καὶ νὰ πετάξῃς μεθ' ἡμῶν ς' τὰ ὕψη ἑτοιμάσου
» Ἀγγέλους ἔχεις ὁδηγοὺς 'στὰς χώρας μας, νεᾶνις,
» Τάχυνον ἀκολούθει μας, ἐλθὲ καιρὸν μὴ χάνεις,
Ὦ νέαι τρισμακάριοι! πτερύγων ζεῦγος δότε
» Εἰς τοὺς αἰθέρας μεθ' ὑμῶν ἅμα πετάξω, τότε
» Θέλω ὑμνήσει . . . » ἐξύπνᾳ! τὸ ὅραμα ἐχάθη
Κι' ἀπ' τῆς ψυχῆς της στεναγμοὶ ἐξήρχοντο τὰ βάθη!

. . . . . .

ΠΑΥΛΙΝΑ ΜΠΟΡΡΕΛΛΗ.

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΦΙΛΗΣ.

Κατὰ τὸ Ἰταλικόν.

Ξυπνῶ καὶ μοῦ εἶπαν, ἔφυγεν ἡ κόρη ποῦ ἀγαποῦσα,
Καὶ κατεβαίνω στὸ γιαλὸ,
Τὴν θάλασσα παρακαλῶ
Τὴν πικροκυματοῦσα

— Ἐγὼ τὰ πρωτοδέχθηκα τ' ἀφράτα της τὰ ἀεικάλλη,
Μοῦ εἶπε ἕνα κῦμα, καὶ γιὰ αὐτὸ
Μὲ πόθο καὶ μὲ γογγυτὸ
Φιλῶ τὸ περιγιάλι.

— Τὰ μάτια της, ἐρώτησα, μὴν ἦσαν δακρυσμένα;
Ἕνα ἄλλο κῦμα μοῦ μιλεῖ,
— Σὰν τὸ χαρούμενο πουλὶ
Ἐπήγαινε στὰ ξένα —.

Τὸ τρίτο κῦμα ἐρώτησα· — ἐμὲ γιατὶ νὰ ἀφήσῃ,
Νὰ κλαίγω καὶ νὰ λάχταρῶ; . . . —
Περνάει τὸ κῦμα τὸ σκληρὸ
Χωρὶς νὰ μοῦ μιλήσῃ.

Γ. Χ. Ζ.

Η ΚΟΡΗ ΤΩΝ ΑΓΡΩΝ.

Εἰς τὰ βουνὰ
Τ' ἀντικρυνὰ
Ὁ ἔρωτας διαβαίνει·
Ῥόδα βαστᾷ
Καὶ παριστᾷ
Τὸν ἥλιον ὅπου βγαίνει.

Καὶ κόρη μιὰ
Στὴν ἐρημιὰ
Ποῦ τὴν αὐγὴ θαμβόνει,
Ῥίχτει 'μματιὰ,
Καὶ σαϊτιὰ
Τὰ στήθη της πληγόνει.

— Κόρη ξανθὴ,
Δὲς πῶς ἀνθεῖ
Τὸ δάσος καὶ οἱ κάμποι
Καὶ στὸ βουνὸ,
Τὸ πρωϊνὸ
Μαργαριτάρι λάμπει.

Καὶ σὺ γιατὶ,
Ὡσὰν αὐτὴ
Τὴν νεκρικὴ λαμπάδα
Εἶσαι ὠχρὴ,
Σὰν νὰ σὲ χρῇ
Τοῦ χάρου ἡ χλωμάδα;

— Ἄλλη καρδιὰ
Σὰν τὰ κλαδιὰ
Ἀνθεῖ καὶ λουλουδίζει,
Ποῦ ἡ δροσὰ
Μὲ τὰ χρυσᾶ
Νερά της τὰ ποτίζει.

Πόνοι πικροὶ
Μέσ' στὴ νεκρὴ
Καρδιά μου κοίτη χτίζουν,
Σὰν στὴ σπηλιὰ
Ποῦ τὰ πουλιὰ
Τὰ ἔρμα ξενυχτίζουν.

— Κόρη ξανθὴ,
Πρὶν μαρανθῇ
Τὸ δροσερὸ λουλούδι,
Θὰ σὲ γυρνᾷ
Ἀπὰ σκοτεινὰ
Τοῦ χάρου τὸ τραγοῦδι.

Καὶ τώρα νὰ
Ποῦ ἀρχινᾷ
Ἡ γῆ νὰ κιτρινίζῃ,
Καὶ μόνον μιὰ
Στὴν ἐρημιὰ
Νεράϊδα τριγυρίζει.

Καὶ γοερὰ
Μέσ' στὰ νερὰ
Τοῦ ποταμοῦ στενάζει,
Καὶ τὰ παιδιὰ
Στὴ λαγγαδιὰ
Ξαφνίζει καὶ τρομάζει.

Σύρος ΜΥΡΩΝ.

ΤΗ ΚΥΡΙΑ Σ. Κ.

Εἰς τὴν θέαν σου, παρθένε, ἡ ζηλότυπός μου Μοῦσα
Ἐδραπέτευσε δρομαία πρὸς ἐρήμους σκοτεινὰς,
Κ' εἰς τὴν θλίψιν της τὸν νέον ἐραστήν της λησμονοῦσα,
Μελεάσματος ἀφῆκε τὰς χορδάς του ὀρφανάς.

Λάβε, λάβε, σὺ, τὴν θέσιν τῆς δραπέτιδος ἐκείνης,
Ὦ θεότης λαμπροτέρα τῶν Νυμφῶν τοῦ Παρνασσοῦ!
Κ' εἰς τὴν ὀρφανήν μου λύραν φθόγγους ἄρχισε νὰ χύνῃς,
Κ' εἰς τὸ μέτωπόν σου φόρει στέμμα δάφνης καὶ κισσοῦ.

Σύρος Ὁ αὐτός.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ο ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΛΕΒΑΣΣΩΡ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΧΕΙΟΝ.

Ὁ κύριος Λεβασσὼρ εἶναι σήμερον ὁ βασιλεὺς τοῦ ἐν Παρισίοις κωμικοῦ θεάτρου, λέγεται δὲ ὅτι ἀπεφάσισε νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὴν σκηνὴν, ἵνα τέρπῃ τοὺς κύκλους τῶν συναναστροφῶν, δεκαπλασιάζων τὰς χάριν εὐεργετημάτων γινομένας συνεισφοράς. τοῦτο δὲ τιμᾷ τὸν πνευματώδη ὑποκριτὴν καὶ τὴν ἐμπορικὴν οἰκογένειαν, ἀφ' ἧς κατάγεται.

Ὁ κύριος Λεβασσὼρ, μῖμος ἀπαράμιλλος καὶ ῥωμαλέος, εἶναι νέος Πρωτεὺς ἀλλάσσων θαυμασίως τὴν ὄψιν καὶ τὴν φωνὴν, τὸ ὕφος καὶ τὰ κινήματα, τοὺς τρόπους του καὶ ἑαυτόν. Τὸ δὲ προτέρημα εἶναι τοιοῦτον, ὥστε ἀδύνατον μὲν εἶναι νὰ ὁρισθῇ, δυσκόλως δέ τις τὸ ἐννοεῖ ἐὰν δὲν τὸν ἴδῃ, καὶ ὅπως δώσωμεν μικράν τινα τῆς ἐπιτηδειότητός του ἰδέαν, προσφεύγομεν εἰς τὴν διήγησιν ἑνὸς κατορθώματός του. (*)

Εἰς ἕνα τῶν εὐγενῶν κύκλων ἐσχάτως, ἡ κομψὴ οἰκοδέσποινα κυρία Ρ... διένειμε μειδιῶσα εἰς τοὺς φίλους γραμμάτια λαχείου, δι' ἐλεημοσύνην προσδιορισθέντος, καὶ οἱ ἐλεήμονες συνδρομηταὶ ἦσαν περὶ τοὺς ἑκατὸν, προσδοκῶντες, διὰ τῆς φαντασίας, τὴν κτῆσιν τῶν ὡραίων κερδῶν τοῦ λα-

(*) Ἱκανώτατοι περὶ τὴν μιμικὴν ἦσαν οἱ ὀρχησταὶ τῶν ἀρχαίων. Πρέσβυς τις τοῦ κατὰ τὸν Πόντον βασιλέως, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Νέρωνα νὰ τῷ χαρίσῃ ἕνα ὀρχηστὴν, ἐρωτηθεὶς δὲ εἰς τί ἠδύνατο νὰ τῷ χρησιμεύσῃ, ἀπεκρίθη. « Προσοίκους βαρβάρους ἔχω, οὐχ' ὁμογλώττους καὶ ἑρμηνέων οὐ ῥάδιον εὐπορεῖν πρὸς αὐτούς· ἢν οὖντινος δέωμαι, διανεύων οὗτος ἕκαστά μοι ἑρμηνεύσει ». Ἄλλος δέ τις βάρβαρος ἰδὼν ὀρχηστὴν πέντε δράματος πρόσωπα παραστήσαντα ἐπιτυχῶς, ἐπεφώνησεν. « Ἐλελήθεις, ὦ βέλτιστε, σῶμα μὲν τοῦτο ἕν, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. »

χείου, ἄτινα, κομψὰ καὶ ποικίλα, διετάσσοντο ἐπὶ τραπέζης, ὑπισχνούμενα εἰς μὲν τοὺς τυχηροὺς τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἀγαθοεργίας των, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς τὴν ἐκ ταύτης πηγάζουσαν εὐχαρίστησιν.

Ἀλλ' ἐνῷ ἡ κλήρωσις ἡτοιμάζετο μία μόνη λέξις ἀπαίσιος καὶ φοβερὰ, ἀνέτρεψε τῆς συναναστροφῆς τὴν εὐθυμίαν.

— Ὁ ὑπαστυνόμος!

Καὶ ἀληθῶς σύννους καὶ σοβαρός τις κύριος εἰσέρχεται, περιβεβλημένος τὴν στολὴν τοῦ ὑπαστυνόμου. Ἡ μὲν οἰκοδέσποινα ὠχριᾷ, οἱ δὲ φίλοι, ἐκστατικοὶ βλέποντες ἀλλήλους, ἀκούουσιν, ἐν μέσῳ σιωπῆς παγερᾶς, τὸν ἐφεξῆς διάλογον.

— Κυρία, ἔχετε λαχεῖον ἐδῶ;

— Ὡρισμένον δι' ἐλέη, κύριε.

— Ἔχετε ἄδειαν... τῆς ἐξουσίας;

— Δὲν ἐσκέφθην ποσῶς περὶ τούτου· καὶ διὰ τί;

— Ὁ νόμος, κυρία, ὁ νόμος εἶναι ῥητός.

Καὶ ὁ ὑπαστυνόμος σύρων ἐκ τοῦ κόλπου του τὸν Κώδηκα τῆς νομοθεσίας, ἀναγινώσκει μετ' ἐπισημότητος τὰ ἄρθρα τὰ ἀπαγορεύοντα πᾶν λαχεῖον, πᾶν τυχηρὸν παίγνιον ἀνεξαιρέτως.

— Ἀλλὰ, κύριε, καὶ ἄλλοτε καὶ πολλάκις ἐπλήρωσα τοιαῦτα λαχεῖα, τοῦτο δὲ γίνεται ἀπανταχοῦ τῶν Παρισίων...

— Κακὸν καὶ ὀλέθριον!... εἶναι διὰ τοῦτο ἀναγκαία ἡ ποινὴ πρὸς παραδειγματισμόν!

Καὶ μετρῶν διὰ τῆς διόπτρας τὴν οἰκοδέσποιναν καὶ τοὺς περιεστῶτας, κρατῶν τὴν δεξιὰν εἰς τὴν ὀσφὺν, ἐπὶ τὸ ῥητορικώτερον, ἀρχίζει ἀγόρευσιν πολύλογον περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ἐνισχύειν τὸν νόμον, τὴν τάξιν, τὰ ἤθη καὶ ὅλον τὸν λοιπὸν ὄχλον τῶν μεγαλοπρεπῶν λέξεων. Τέλος ἐπέρανε τὸν λόγον του ἀναγγέλλων ὅτι θέλει ἔλθει δικαστικὸς κλητὴρ νὰ κατασχήσῃ τὸ λαχεῖον, καὶ τρὶς χαιρετήσας ἀναχωρεῖ καὶ ἀφίνει ἐμβρόντητον τὴν συναναστροφήν.

Ἀλλὰ μόλις παρῆλθον πέντε λεπτὰ, εἰσέρχεται ὁ κλητὴρ ἐν μεγάλῃ στολῇ, καὶ ὁ μὲν τρόμος διαδέχεται τὴν ἔκπληξιν, αἱ δὲ κυρίαι φεύγουσιν ἀλλαχοῦ. Οἱ ἄνδρες ὅμως ἐπιχειροῦσιν ἀντίστασιν καὶ ἰδοὺ λογομαχίαι καὶ σαρκασμοὶ, ὕβρεις ἐπὶ τέλους καὶ ξυλοκοπήματα... πρωτόκολλα λοιπὸν συντάσσονται κατὰ τῶν ἐνόχων, καὶ ἐπὶ τέλους ὁ κλητὴρ ἀποβαλὼν τὴν ὑπομονήν του, γνωστοποιεῖ ὅτι καλέσας ἔνοπλον δύναμιν θέλει τοὺς πέμψει εἰς τὴν φυλακήν.

Καὶ ὁ δικαστικὸς κλητὴρ ἐξέρχεται μεγαλοπρεπῶς... ἡ ἥττα τῶν ψοφοδεῶν εἶναι πλήρης, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ὀμνύουσι φοβερὰ, ἢ νὰ ἀποθάνωσιν, ἢ νὰ νικήσωσι καὶ ἑτοιμάζονται ἤδη νὰ ὀχυρωθῶσιν...

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον γέλως γενικὸς, γέλως ἀκράτητος διεδόθη εἰς τὴν συναναστροφὴν, ὅτε ἐπεφάνη, χάριν συλλήψεως τῶν τολμητιῶν, ἡ ἔνοπλος δύναμις συγκειμένη μὲν ὑπὸ δύο ὑποκριτῶν τοῦ θεάτρου, ὁδηγουμένη δὲ ὑπὸ μόνου ἑνὸς ἀρχηγοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὸν ὑπαστυνόμον καὶ τὸν κλητῆρα, τουτέστι τοῦ ἠθοποιοῦ Δεβασσώρ.

Αὐτὸς λοιπὸν παίζας καὶ τὰ δύο πρόσωπα, προοιμιάσθη οὕτω τὰς μετὰ ταῦτα εὐθύμους σκηνὰς καὶ τὰ ᾄσματα καὶ τοῦ λαχείου τὴν κλήρωσιν ἐπιταθεῖσαν μέχρι τῆς δευτέρας τοῦ μεσονυκτίου.

Ὁ Βολταῖρος καὶ ὁ Ῥουσσώ.

Ἐρωτηθεὶς ποτε ὁ Βολταῖρος παρὰ τοῦ Ῥουσσὼ νὰ εἴπῃ τὴν γνώμην του περὶ μιᾶς ᾠδῆς του ἐπιγραφομένης τῇ Ἀθανασίᾳ, ἀπεκρίθη· πιστεύω ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δὲν θέλει φθάσει εἰς τὸν τόπον ὅπου προσδιωρίσθη.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Πολλοὶ τῶν συνδρομητῶν δὲν ἐπλήρωσαν εἰσέτι τὴν συνδρομήν των ἐνῷ τὸ 6 ἔτος τῆς Εὐτέρπης λήγει μὲ τὸ 24 φυλλάδιον. Ἐννοοῦσι βεβαίως οἱ ΚΚ. οὗτοι τὸ ἄτοπον τῆς τοιαύτης καθυστερήσεως. Παρακαλοῦνται ὅθεν νὰ μᾶς ἐμβάσωσι τὸ ἀντίτιμον τῆς συνδρομῆς, ἄλλως τε εἴμεθα ἀναγκασμένοι νὰ ἀπαιτήσωμεν αὐτὰ δι' ἄλλης ὁδοῦ.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων συνέτρεξαν τὴν Εὐτέρπην διὰ τῆς προθυμίας των περί τε τὴν εἴσπραξιν καὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν χρημάτων· εὐγνωμονοῦμεν πρὸς αὐτούς· ὀλίγοι μόνον ἐξ αὐτῶν καὶ οὗτοι εἰδικοὶ ἐπιστάται, καταχρώμενοι τῆς θέσεώς των, οὐ μόνον κατακρατοῦσιν αὐθαιρέτως ξένα χρήματα, ἀλλ' οὔτ' ἀπαντῶσιν εἰς τὰς ἐπιστολάς μας· εἴμεθα ἀναγκασμένοι, ἂν μέχρι τοῦ 24 φυλλαδίου δὲν μᾶς ἀποστείλωσι τὰς εἰσπραχθείσας συνδρομὰς, νὰ δημοσιεύσωμεν τὰ ὀνόματα αὐτῶν, καταγγέλλοντες τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως εἰς τὴν προϊσταμένην των ἀρχήν.

Ἡ Διεύθυνσις.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

Οἱ Χρυσοθῆραι, συνέχεια. Ἡ Μετάνοια, συνέχεια. Ἡ Παναγία τοῦ Τάσσου συνέχεια. Ἡ κυρία Μαρινιὰν, συνέχεια. Ῥωσσία καὶ Ῥώσσοι συνέχεια.

Βιογραφία Θορβάλδσεν.

Ποιήσεις· ἐλεγεῖον, ἡ ἀναχώρησις τῆς φίλης, ἡ κόρη τῶν ἀγρῶν.

Ποικίλα. Ὁ ἠθοποιὸς Δεβασσώρ· ἀνέκδοτον.

Εἰκονογραφίαι. Ἡ νὺξ, Ο....